

olizer

028
181

B^k Moltzer.

Kast 2, Pl. 0

N°. 20

De tyd en heeft noyt weghgenomen

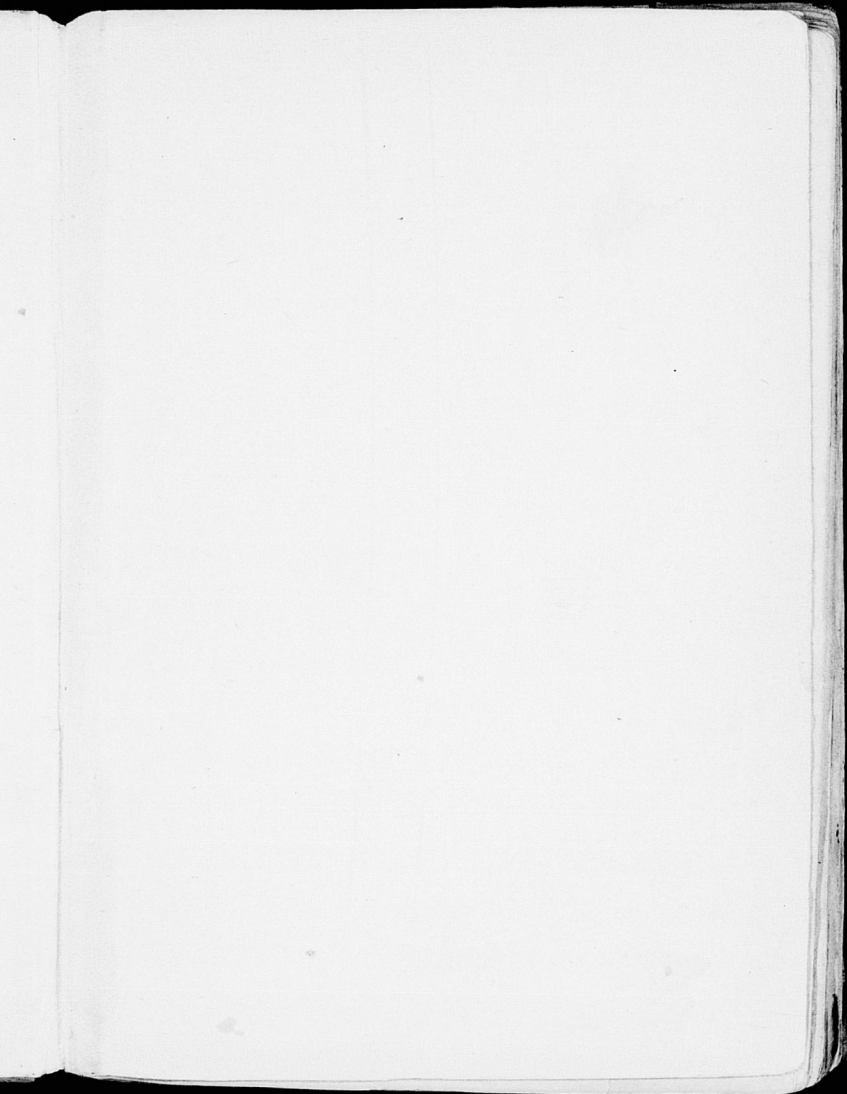
So blinckt hun deugt voor iedereen.

Den naam en 't overschot der vromen

Want nadat zy zijn overleên

J

GESCH

MET INL

PALAME

J. VAN VONDEL'S

GESCHIED- EN HEKELDICTEN.

B.H.
2228

MET INLEIDEND SCHRIJVEN EN HISTORISCHE TOELICHTING

VAN

J. VAN VLOTEN.

I.

PALAMEDES OF VERMOORDE ONNOOZELHEIT.

HEKELEND TREURSPEL.

SCHIEDAM,
H. A. M. ROELANTS.
1883.

Vondel meende, dat de zeeren van dezen tijd zoo diep waren ingeëttert, dat men er wijn en edik in moest wrijven, en den quaden hun eigen bedrijf levendig voor oogen stellen.

BRANDT.

Vondel toonde in zoo menig dichtelijk verheerlijkende vermelding van de daden onzer landgenooten, dat hij de grootheid van het tijdstip gevoelde.

BRILL.

Als hem zulke stof voorkwam, was er geen houden aan.

BRANDT.

INLEIDING.

Dat ik, bij 't kiezen van rubrieken voor deze uitgaaf van Vondels Dichtwerken, Geschied- en Hekeldichten in eene afdeeling samenvat, zal wel niemand bevreemden. Beiden geven ons de levendige indrukken terug, door de geschiedfeiten van den dag op hem gemaakt, en weerspiegelen die, 't zij in goëlijk of ondeugend schertsenden of bijtend hekelenden, 't zij in hartelijk deelnemenden, vurig bezielenden en bezielenden trant. Zij behooren dus rechtens en van nature bijeen, en zullen hier zoo gevonden worden. Vreemder kon het wellicht iemand dunken, dat ik, met de hekeldichten aanvangende, den tot dusver steeds bepaaldelijk als Treurspel behandelenden Palamedes de rei daarvan doe openen, al heeft niemand ooit ontkend, dat er scherpen hekels genoeg in zijn verzen steekt. 't Is echter juist, naar 't mij voorkomt, het eenige middel, om tot een doeltreffende opvatting en beoordeeling van 't schoone dichtgewrocht te komen, dat men die voorstelling van een treurspel wal op den achtergrond stelt, en allen voor den willekeurig gekozen vorm laat gelden. Men wordt daardoor al aanstonds tegen de misvatting gewaarborgd, het wezenlijke schoon van 't gedicht voorbij te zien, om slechts de onvermijdelijke gebreken in 't oog te vatten, die het, bij dien vorm, in zijn het heden in 't verleden weërkaatsenden en bestraffenden inhoud, kenmerken. Het eerste denkbeeld er toe — wanneer men

Brandt (in zijn Leven van Vondel) gelooven mag — ging van den amsterdamschen schepen Albert Coenraeds Burg uit, die met Vondel over Oldenbarnevelt koutende hem gezegd had: »maak er een treurspel van”, en toen Vondel het daar nog geen tijd voor vond: »maak het dan op een anderen naam.” En zoo deed hij, en koos daartoe de overeenkomstige stof uit de grieksche overlevering, waarbij Palamedes als slachtoffer der treken en lagen zijner vijanden bij 't beleg van Troje, gelijk de Advocaat van de zijne tijdens het twaalfjarig Bestand, voorkwam. Bij de tooneelmatige behandeling dier stof moest natuurlijk voor ieder, die 't slechts om den laatsten te doen was, veel »van 't geen” — naar Brandts uitdrukking — »de grieksche historie eigenlijk betrof”, slechts »tot lof en bijwerk” schijnen te dienen; gelijk omgekeerd, wie er slechts het grieksch beloop van zaken in opgevoerd wilde zien, hier en daar den zin niet vatten moest, en zich in de voorstelling niet thuis vinden. Als afgerond treurspel kan het dus al aanstonds niet gelden, en is het belachelijk, het uit dat oogpunt te beschouwen, en met veel kunstgeleerd vertoon te — veroordeelen. Vat men daarentegen het eigenlijke doel in 't oog, om, onder schijn der oude en uitheemsche, de inheemsche nieuwe toestanden en personen in tooneelmatigen vorm te hekelen — gelijk Albert Coenraeds en Vondel dat al koutende overleiden; dan kan men zich, zonder betweterige ergernis, in al 't taal- en dichtschoon verlustigen en verkwikken, dat er zoo ruimschoots in gevonden wordt, en daarbij niet minder de levendigheid van voorstelling en aanschouwelijkheid van teekening opmerken, die het kenschetsen, en evenzeer den grooten meester verraden.

Dat deze in den treurspelvorm, dien hij hier volgde, zich aan den eenigen hield dien hij tot dusver kende, dien van den zoogenoemden Seneca, spreekt van zelf, en kan hem niet euvel geduid worden; evenmin als men hem de daaruit voortvloeyende tekortkomingen te hoog mag aanrekenen¹. De

¹ Aan beide maakt zich Prof. Martin in zijn beschouwingen (S. 221, 222) schuldig.

vraag is alleen, wat hij, die omstandigheid in aanmerking genomen, ons geschonken, op hoeveel schoons en verhevens hij er ons in ontbaald heeft. En dit is waarlijk niet luttel.

Deels Vondels nader opzet — de hekeling van Oldenbarnevelts gerechtelijke moordenaars — deels de latijnsche treurspelvorm, dien hij, bij gebrek aan beter, volgde, brachten hem tot die lange alleenspraken en over en weêr redeneeringen, tot dat slotverhaal van den bode en de bespiegelingen der verschillende reyen, die zijn hekelspel kenmerken, en de voor de opvoering zoo noodige handeling doen derven. Zulk een opvoering — en dat dient men hier wel in 't oog te houden — lag eelster ook nooit in zijn bedoeling; hij gaf het stuk als hekeldicht uit, en als treurspel slechts om te lezen, en zijn lezers voor het aan Oldenbarnevelt begane onrecht de oogen te openen. Even belachelijk als het onder deze omstandigheden is, er een anderen, eigendunkelijken maatstaf bij aan te leggen, even onzinnig is het, den dichter verwijtingen te doen over het dooreenhaspelen van oud-grieksche en de jongste hollandsche toestanden en gebeurtenissen. De vraag is alleen, of deze laatste er voor den lezer doeltreffend in veraanschouwt en gekenschetst zijn. En dit kan niemand ontkennen, dat op de dichterlijk schoone wijs, dat in de deels liefelijkste, deels verhevenste, deels scherpst en bijtendst, deels ook vermakelijkst schertsende en hekelende, altijd uitstekende poëzy en keurige taal, geschied is. Ter opening en inleiding van 't geheel zien wij Palamedes Oldenbarnevelt optreden, die ons kalm en waardig zijn hachelijken toestand komt schetsen, de lasterlijke aantijgingen zijner kerkelijke en wereldlijke haters weêrlegt, en zijn wijs van handelen in staat en kerkzaken uiteenzet. Hij wordt door een dubbele rei vervangen, waarin zijn aanhangers en die der tegenpartij in beurtzang optreden, om in de aanschouwelijkste poëzy den stand van zaken, en hun wederzijdsche verhouding te schetsen. Zij maken zich weg bij 't opdoemen van een paar helsche spoken, gekomen om zijn hoofdvijand Ulysses den verraderlijken toelag op zijn leven in te blazen, en die zich en ons in de vermakelijkste tweespraak daarover onderhouden. Door

hen in een nachtelijk droomgezicht bewerkt, verlaat Ulysses zijn tent, om met zijn wapenbroeder Diomedes de tenuitvoerlegging der doeltreffendste maatregelen te beramen, en beider taak daarbij vast te stellen. Een rei hunner volgelingen wisselt hen af, om het voorbestemmend Noodlot in even ondeugend geestige als kloekgebouwde en vloeiende verzen zijn hekelende hulde te brengen. Onderwijl zijn beide verraderlijke krijgsoversten werkzaam geweest, en brengt ons nu de volgende handel, of bedrijf — als het in latere uitgaven heette — in de tent van den koninklijken oppervorst Agamemnon zelf, waar, naar aanleiding der reeds ingebrachte schijnbewijzen krijgsraad gehouden, en elk der deelnemers, in zijn eigenaardig karakter, met de levendigste kleuren wordt voorgesteld, en in de sprekendste taal zich uit; terwijl Ulysses ten slotte gelegenheid vindt, zijn verraderlijk plan der volvoering nader te brengen.

Na hun uiteengaan, komen eerst Kalchas en Eurypilus op, om hun wraakgierig hart lucht te geven, en de beste middelen tot algemeene verspreiding der kwátongige geruchten te bespreken; daarna Palamedes, om zijn bezorgdheid, door een nachtgerucht gaande gemaakt, te ontvouwen, en de vijandig gestemde vorsten om hem te beschuldigen; terwijl hij, op het lasterlijke getuigenis van Ulysses en Diomedes, vervolgens geboeid wordt weggevoerd. Een rei zijner aanhangers heft daarna dien van oudsher terecht zoo algemeen geliefden, bekoorlijken zang aan, ter verheerlijking van 't landleven, in tegenstelling van 't zorgvolle staatsbeheer, en den vreeselijken ommekeer waaraan dit op een oogenblik blootstaat. Te vergeefs dat vervolgens vrienden en magen zich voor den ten ondergang gedoemden Palamedes in de bres stellen, de grijze en wijze Nestor zijn bedenkingen tegen de door Kalchas aangedrongen aanklacht inbrengt; niet alleen door de verachtelijke Thersites tegen hem uitvalt, en Ulysses en Diomedes hem weerspreken, ook het tegen hem bevooroordeelde en opgehitste volk komt zich in de zaak mengen, en doet, op Thersites vraag, of Palamedes sterven moet, zijn luidruchtig ja hooren. Nestor uit zijn ontzetting over dit beloop van zaken, en

zijn
raad
word
teloc
delg
minc

In
en a
vonn
van c
trou
der,
vouv
over
derm
inste
reiza

At
van
digh
gest
Over
weel
lijkh
de d
van
bij e
uitne
hun
uitg
zijn
digs
gehe
tijd,

De
al a
heef
dich

zijn vrees, dat den Grieken die moord huns trouwsten raadsmans zuur opbreken zal, en een vierde fraaye reizang wordt door Palamedes' landslui aangeheven, om het vruchtelooze vroeger optreden van een monstertemmer en verdelger aller boozen, als Herkules te betreuren, en den niet minder vergeefschen rouw van een beter ingelichten nazaat.

In den laatsten handel schetst een bode, in een uitvoerig en aandoenlijk verhaal, de tenuitvoerlegging van 't doodvonnis en de waardige houding en laatste oogenblikken van den wreedaardig gesteenigden grijsaard na veertigjarigen trouwen dienst. De Zeegod Neptunus, Palamedes voorvader, komt dan zijn broeder Oates al de ongevallen ontvrouwen, die zijn moorders toeven, en Priam en Hekuba zich over den Troje welkomen onderlingen tweespalt en broedermoord der Grieken verblijden, terwijl een, met hen instemmende, verrukkelijk schoone trojaansche Maagdenreizang het geheel sluit.

Afwisseling en verscheidenheid genoeg — gelijk men ziet — van verzen en dichtschoon, al naar den aard der omstandigheden en de verschillende karakters, die ons voor oogen gesteld en sprekende of handelende opgevoerd worden. Overal staat daarvoor den dichter de keurigste taal, de weeldrigste rijkdom van beelden, de levendigste aanschouwelijkheid van zegtrant, en — al naar 't vereischt wordt — de deftigste of lustigste maatslag ten dienst. Het verschil van gemoedsaard, zoo ten goede als ten kwade, is er bij elk der optredende personen, waar zij voorkomen, uitnemend volgehouden, en niemand, die bij de woorden hun in den mond gelegd, behoeft te twifelen, van wien deze uitgaan. De hollandsche kerk- en staatspartijen zijner dagen zijn er, in hun verschillende woordvoerders, met de levendigste verven, de kennelijkste trekken geteekend, en het geheele tafereel geeft het aanschouwelijkste beeld van den tijd, waarin het, onder griekschen schijn, in Holland speelt.

Dat men, bij 't verschijnen, onder den griekschen mom al aanstonds de verschillende hollandsche gelaatstrekken heeft zoeken te bespieden, er, naar men meende, door den dichter onder verheeld, laat zich denken. Bij de hoofd-

personen moest dit trouwens zeer gemakkelijk vallen, en bij andere had men de keus tusschen meer dan een, en de dichter zeker van den aanvang af minder bepaalde personen, dan lieden van dezelfde of overeenkomstige gezindheid op 't oog. In dien zin moet men dan ook den »sleutel" opvatten, hier — naar Brandts aanteekeningen — bijgevoegd. Aan diezelfde aanteekeningen, in een van hem herkomstig handschrift, ter koninklijke boekerij, te vinden, is ook de onder den text, op verschillende bladzijden gegeven toelichting eeniger versregels ontleend, gelijk ze ook in vroegere uitgaven van 't stuk (sedert 1705), met nog enkele andere, voorkwamen¹. Hier hebben wij echter gemeend, ons tot de zijne te moeten bepalen, daar van de overige de inhoud minder vertrouwd en verantwoord is.

Wat de zaak zelve betreft, had Prins Maurits naar den welwijzen raad van zijn frieschen neef en schoonbroeder geluisterd: »Uwe Exc. hebbe te bedenken, indien wat exorbitants, dat ik niet verhop en wil, kwam te gebeuren, dat het by de gantsche werelt Uwer Exc. alleen soude geweten worden", hij had zijn naam voor een leelijke smet gevrijwaard. Hij deed dat echter niet; doch 't ware zeker onbillijk, hem werkelijk alleen, hem zelfs in de eerste plaats voor Oldenbarnevelts dood aansprakelijk te stellen. Kerkelijke en wereldlijke haat en partijschap brouwen het meeste kwaad, en deden den man, als »landverrader" sterven, die ter goeder trouw en om 's Lands beste — naar zijn inzicht — de oppermacht der Staten elk in den zijnen, en ook over de kerk, had voorgestaan, en die in al zijn doen en laten geen ander beginsel kende, dan de inspraak van zijn »oprecht gemoet voor het Lant, Sijne Excellentie, en de Religië", en die een even »vroom patriot" stierf, als hij altijd geleefd had.

V. VL.

¹ Zie daarover de nauwlettende uiteenzetting van Dr. Penon, in zijne Historische en bibliografische Beschouwing over Vondels Hekeldichten (Gronngen, 1874). bl. 178 en v. v. Bij de uitgaaf der kleinere Hekeldichten komen wij vanzelf op dit vraagpunt terug.

en bij
en de
sonen,
eid op
ppvat-
l. Aan
hand-
onder
hting
egere
ndere,
tot de
houd

r den
oeder
exor-
uren,
e ge-
smet
zeker
erste
ellen.
wden
ader”
te —
den
in al
n de
Sijne
riot”

L.

His-
skel-
einara

J. VAN VONDEL'S
PALAMEDES

OF

VERMOORDE ONNOOZELHEIT;

HEKELEND TREURSPEL.

Nunc cassum lumine lugent.

(Zij betreuren hem, nu hij dood is).

personen moest dit trouwens zeer gemakkelijk vallen, en bij andere had men de keus tusschen meer dan een, en de dichter zeker van den aanvang af minder bepaalde personen, dan lieden van dezelfde of overeenkomstige gezuindheid op 't oog. In dien zin moet men dan ook den »sleutel" opvatten, hier — naar Brandts aantekeningen — bijgevoegd. Aan diezelfde aantekeningen, in een van hem herkomstig handschrift, ter koninklijke boekerij, te vinden, is ook de onder den text, op verschillende bladzijden gegeven toelichting eeniger versregels ontleend, gelijk ze ook in vroegere uitgaven van 't stuk (sedert 1705), met nog enkele andere, voorkwamen¹. Hier hebben wij echter gemeend, ons tot de zijne te moeten bepalen, daar van de overige de inhoud minder vertrouwd en verantwoord is.

Wat de zaak zelve betreft, had Prins Maurits naar den welwijzen raad van zijn frieschen neef en schoonbroeder geluisterd: »Uwe Exc. hebbe te bedenken, indien wat exorbitants, dat ik niet verhoppen en wil, kwam te gebeuren, dat het by de gantsche werelt Uwer Exc. alleen soude geweten worden", hij had zijn naam voor een leelijke smet gevrijwaard. Hij deed dat echter niet; doch 't ware zeker onbillijk, hem werkelijk alleen, hem zelfs in de eerste plaats voor Oldenbarnevelts dood aansprakelijk te stellen. Kerkelijke en wereldlijke haat en partijschap brouwden het meeste kwaad, en deden den man, ais »landverrader" sterven, die ter goeder trouw en om 's Lands beste — naar zijn inzicht — de oppermacht der Staten elk in den zijnen, en ook over de kerk, had voorgestaan, en die in al zijn doen en laten geen ander beginsel kende, dan de inspraak van zijn »oprecht gemoet voor het Lant, Sijne Excellentie, en de Religie", en die een even »vroom patriot" stierf, als hij altijd geleefd had.

V. VL.

¹ Zie daarover de nauwlettende uiteenzetting van Dr. Penon, in zijne Historische en bibliografische Beschouwing over Vondels Hekeldichten (Groningen, 1874) bl. 173 en v. v. Bij de uitgaaf der kleinere Hekeldichten komen wij vanzelf op dit vraagpunt terug.

J. VAN VONDEL'S
PALAMEDES

OF

VERMOORDE ONNOOZELHEIT;

HEKELEND TREURSPEL.

Nunc cassum lumine lugent.

(Zij betreuren hem, nu hij dood is).

1

K L I N C K E R T ¹.

't En leed geen zeven jaer, of Palamedes' schaêu
By nacht de tenten ging der Rechteren doorwaren:
Die resen op verbaest met opgeresen hayren,
En sagen daer een' schim mishandelt blond en blaeu.

Zijn baerthing dick van bloed; sijn keel was schor en flaeu:
»Wie komt ons'', riepen sy, »in 't duister dus vervaren?''
By toortslicht, sprack hy, ick uw straf lees uit dees blâren,
Die mijne onsooselheyd ten roove gaeft aen 't graeu.

Sy sidderden van schrick; sy vlooden niet maar vloogen,
Dan ginder dan, dan weêr hier, voor 't branden sijner oogen;
Hy stapt' hen na, en liet een bloedvleck waer hy trad

Totdat de schemering des dageraeds, ontloocken,
D'angstvalligheyd verdreef van 't naer en ijslijk spoocken,
En vond de vaderbeuls door 't knagen afgemat.

---

¹ Naar de uitgave van 1625.

Het
Ging '
Die, ri
Een
De l
Zy rie
Hy sp
Die
Zy sid
Dan g
Hy
Tot da
D'ang
De

¹ Na

KLINCKDICHT¹.

---

leedt geen zeven jaer, of Palamedes schaêu
s nachts de tenten van zijn rechteren doorwaren,
ijzende verbaest met opgerezen haren,
schim vernamen, straf mishandelt, blont en blaeu.

baert hing dick van bloet: de keel ging schor en flaeu;
pen: »och, wie komt ons met een toorts vervaren?"
rack: »ick ben 't, en lees uw vonnis uit dees blâren,
mijne onnoozelheit ten rove gaeft aen 't graeu.

derden van schrick: zy vloten niet, maar vlogen,
inder heen, dan hier, voor 't branden van zijne oogen.
staptze na, en liet een bloetvleck waer hy tradt;

at het schemerlicht, in 't Oosten opgeloocken,
stvalligheit verdreef van 't naer en ijslijck spooken,
vadermoorders vondt van 't knagen afgemat.

---

¹ar de verbeterde lezing van 1652.

THEOKRYT:

Waer is de danckbaerheit te vinden?
Voedt wolven op: voedt honden op,
Op datze u fel verslinden.

B E R E C H T

AAN

PALAMEDES BEGUNSTELINGEN ¹.

Wie, tot staet en ampten beroepen, zich poogt te quytten voor het gemeene beste, zet goet en bloet in de weegschale om het gemeene beste: want naerdien de weg ter deught, ten opzicht der boozen, die zich doorgaens tegens de vroomen en oprechten kanten, steil en moeielyk valt, wort die baen van weinigen gezocht, weiniger bewandelt. Hierom munten deughtzame en dappere mannen boven anderen uit, en worden van de gemeente bemint en geëert, zoo lang zy van hare vaderen en voorstanderen gezont oordeelt. Hier tegens kanten zich doorgaens baet- en staetzuchtigen, die hun byzonder nut boven de gemeene welvaart steller, en, om alle hinderpalen weg te nemen, der vroomen naem en faem pogen hatelyk en verdacht te maken; het welck, dewyl hun hier toe stof ontbreekt, niet kan uitgewrocht worden, zonder slincke afwegen van bedrog en gewelt in te slaen. De menschen, die het meeste deel licht geloovigh en onwetende zijn, en op menschen steunen, òf nuts halve, òf uit zucht, dien of dezen toegedragen, laten zich licht en los misleiden van vermomde en bedriegelycke voorgangeren, en noch te lichter, als er zaecken onder gemenght worden, die het heilige betreffen, onder welcks momaenzicht booze Heidens (ik reppe van geene Christenen) wonderlyk hunne personaedjen hebben gespeelt, en, ten bederve van vroomme raetsheeren en wispeltuurige gemeente, treffelyke winsten gestreecken. Doch gelijck het de rechtvaerdigheid eigen is, verdruckinghe te

¹ Mede naar de lezing der verbeterde uitgaaf van 1652.

lijden; zoo is haer oock tot eenen troostelijcken loon toegeleght, dat haer onnoozelheit niet onderdruckt blijft, maer by alle eerlijcke nakomelingen doorbreeckt, in waerde gehouden en geviert wort. Onder d'overouden kan hier van getuighen de Grieksche Palamedes, hier op het Nederduitsche tooneel te voorschijn gebroght. Want nadat hy zoo schendigh, onder deksel van het oogh naer den vyant gewent en penningen genoten te hebben, by het gemeene volck in den haet gebroght, en door Agamemnon en Ulysses, tot eene onvergoëbare schade en bederf van geheel Griekenland, vermoort was, heeft zijne onnoozelheit en oprechtheit, na het verdwijnen der logenen en lasteringen, hoe langer hoe meer ter schande en verstroyinghe zijner vyanden doorgebroken, gelijk de zon, die, na het verstuiwen der nevelen en dampen, opklaert, en te voorschijn komt; als dit vaers zegt, dat de Zeegodt

Collectasque fugat nubes, solemque reducit;
dat is:

De wolcken wechjaeght, die van overal vergârer,
En weêr met zonneshijn den Hemel op doet klaren.

Zonder dezen troost en belooninge zouden de vroomen, die, gelijk pylaren, de staten der werelt, en de burgerlijcke gemeenschap noch staende houden, en ondersteunen, dickwyl onder den last der aenvechtingen, voor het gemeene beste uit te staen, bezwijcken; daer zij nu, hier door gesterckt, noch menigmael de stormen en onweders van het opgerockende graeuw manhaftigh en met eene wonderbare standvastigheit uitharden. Sokrates diende van outs ten spiegel zijner eeuwe; want hy valschelijck beschuldigt, als een die vreemt van de Grieksche Goden gevoelde, trooste, naer Xenofons getuigenis, zich zelve aldus met Palamedes: *Hier benefens troost my Palamedes, die een zelve doot als ick gestorven is: want hy beschaft nu schooner loszanghen dan Ulysses, die hem onrechtvaerdigh om het leven broght.* De navolgende tijden zijn hierom niet luttel gehouden in de doorluchtighe pennen des historieschrijveren, en de trompetten der dichteren, uitbreiders van de gedachtenisse

der naemhaftige helden, die door hunne verworven eer, en onsterflijken naem en faem, de nakomelingen ter deught aenprikkelen, wanneerze overweegen, hoe

Voor d'overwonne deught men wierooockgeuren queeckt, En elck van zulck een' helt en Godt op aerde spreeckt.

Toen mijn tooneelyver blaecte om een lofwaardig voorbeeldt gelukkig uit te kiezen, schoot my ter goeder uure Palamedes in den zin¹, een man zoo naemhaftigh by Griecken en Latijnen. Diogenes Laërtius getuight, in Sokrates leven, dat Euripides, die wijze treurspeelder, zijnen Palamedes ten toeneele voerende, Athene de moordadigheit, gepleeght in het ombrenghen van Sokrates, bedecktelijck verwoet; gelijk Filostrates, in Palamedes leven, die zelve verwijtwoorden, doch een weinigh breeder aldus gedenckt:

Ghy hebt, o Griecken, fel gestoort,
Den zoeten nachtegael vermoort,
Een Zanggodin, in all's verzocht
En wijs, die geen verdriet aenbroght.
Ghy hebt, geblinddoeckt altamael
Door d'onbeschaemde loghentael
Eens wreên tyrans, en zijne nuck,
Bedreven zulck een schendig stuck.

Daer hebt gy een heerlycke getuighenis gehoord van Palamedes wijsheit, levendigh in het Griecksch uitgedrukt door dien goddelijcken bynaem en titel PANSOPHON: gelijk Xenofon, Sokrates leerlingh en tijdgenoot, hiermede overeenstemt, in het vierde boeck der Gedenkwaardige Zaecken, daer Euthydemus dit spreeckt: *Maer hebt ghy niet gehoord van Palamedes rampzaligheden, van wien zy alle rekenen, dat hy, om zijne wijsheit benijt, door Ulysses omghekomen*

---

1 De lezing der eerste uitgave is hier wel zoo aardig: „Als mijne treur- zangeres tochtig was, om yet wat treffelijcx te rijmen, zoo heeft ze Palamedes uitgepickt, een man die by Griexsche en Latijnsche schrijvers zoo hoogh geroemt wort”.

is? De zelve Xenofon zegt, in zijn tiende boek van de Jaght, dat Palamedes, geduurende zijn leven, zijne tijdgenooten in wijsheit verre te boven ging. 's Mans rechtvaerdigheid en onnoozelheit blijcken niet min als zijne voorzichtigheit, gelijk wy alrede aenwezen: en Filostrates, in Apollonius Tyaneus leven, voert Thespion, eenen oversten der schoolwijzen, in zijn gesprek van de Rechtvaerdigheit, aldus in: *Wanneer ick by my zelven overlegge, wat Palamedes voor Troje, en Sokrates i' Athene overquam, dan dunckt my, dat de Rechtvaerdigheit by de menschen qualijk onthaeft wort: want deze allerrechtvaerdigsten zijn met de hoogste onbillijckheit bejeyent, ja, alleen op vermoeden van schelmstukken omghebroght, toen men tegens recht het oordeel over hen velde.*

Virgilius, in het tweede boeck van zijne Eneade, getuigt 'er dit af:

Misschien quam u de naem van Belus neef ter ooren,
Vorst Palamedes, wijt befaamt, van rijk tot rijk,
Die, om gedicht verraet, op overschendigh blijck,
Onschuldigh wert ter doot, in 't Grieksche heir, verwezen,
Om 't afraen van den krijgh: nu wordt de helt geprezen,
En na zijn doot beklaeght.

Niemant kon dan dezen helt met den allerminsten schijn van eenighe boosheit en meinedigheit betichten, veel min aldus met reden over hem roepen:

Dees heeft zijn Vaderlant om gout en gelt verkocht,
Zijns meesters erfrijck aen een' maghtigher gebroght,
Een wet om loon gesmeet, en wederom gebroken.

Wy komen by Ovidius, in zijn Herscheppingen, daer Ajax Ulysses dit te kaeuwen geeft:

D'onzaelghe Palameed met recht mocht wenschen mê,
Dat noit Ulysses waer getoghen over zee:
Hy zou gewisselijck op dezen dach noch leven,
En had, zoo valsch betight, den geest niet opgegeven;
Wien d'overtuighde en al te wrockende Ithakees
Opdichte 't loos verraet, en endelijck bewees

't Gedichte schellemstuck, ontdeckende de gaven,
En't gout, dat hy 'er zelf te voren liet begraven.

Voorwaer Nazo heeft, naer mijn oordeel, dit geestig te pas gebroght, dewijl dit aertsschelmstuk eigentlijk tot de herscheppingh of verschoppinge behoort. Diktys de Krentenzer, die den Trojaenschen oorlogh zelf bekleedt, en in Punische tale beschreven heeft, gedenckt, in zijn tweede boeck, beide deze deughden van Palamedes met die woorden: *Alzoo is dees uitnemende en in den legher aengenaeme man, wiens raet en vroomheit noit vruchteloos waren, schendigh omgebroght, toen hy omringht was van zulcken, dien het allerninst betaemde.* De Frygiaensche Dares zegt, dat Palamedes, door Alexanders of Paris' hant, vechtende omgekomen is; maer dit is ongeloofwaerdigh, dewijl hy hier in van het gemeene gevoelen afwijckt Roept men, dat Dares in dien Oorlogh tegenwoordigh was; wy stellen 'er Diktys tegen: het is ons genoegh dat Dares hem afmaelt wijs, manhaftigh, en lieflijk, en getuigt, dat d'Argiven in den legher Palamedes weetenschap, billijkheit, en zachtmoedigheid betreurden. Oock is 'er weinigh aen geleghen, dat weinighe schrijvers oneens zijn in de wijze van zijne doot; dat, naer Pausanias zeggen, Ulysses en Diomedes beiden hem verdroncken, of, zoo Diktys aentekent, die beide hem in eenen put steenighden. Wat 'er van is, Ulysses en Diomedes worden, naer het algemeen gevoelen, voor de schelmen gehouden, die dezen aenslagh brouwden, verdichten, en uitvoerden: waer by aenmerckens waerdigh is het geene Diktys niet verzwijght, dat er waren, die wel zegghen dorsten, hoe Agamemnon niet onkundigh was van dezen aenslagh, uit liefde ter veldheerschappye, en omdat de meeste menigthe van Palamedes begeerde geregeert te worden, en openlijk uit zeiden, dat hem het opperste gebiet toequam De zelve Diktys schrijft elders, dat alle Griecsche vorsten Agamemnon vervloecten, en van hem afweecken, naerdien hy Apollos Priester Chryses zijne dochter, by hem misbruikt, welgherde, en oock dewijl Ulysses en Diomedes, niet zonder Agamemnon's raet, Palamedes, in den heire

zoo bemint en gezien, om hals broghten. Noch staet ons waer te nemen hetgene Dares bybrengh, dat Palamedes, geduurende het bestant, den vorsten verscheide reizen aendiende, das Agamemnon niet waerdigh was veldoverste te weezen. Maer of iemant zich verwonderde, waerom Homerus dezen vader des vaderlandts zoo stilzwijgende voorbygingh, die moet weeten, dat de Poëet hier toe nootzaeckelyck gedwongen was om zynen doolenden Ulysses niet te brantmercken: waerom Filostrates, in Apollonius leven, met recht zeght, dat Palamedes geene grooter vyan den hadde dan Ulysses, en Homerus, dewyl d'een hem lagen leide, waer door hy omquam; en d'ander niet waerdigh achte zynen lof aen te roeren. Wat onheil sedert om Palamedes doot den Grieken over den hals quam, gedenckt Diktys de Kretenzer in zyn zeste boek, Hyginus in zyn 116e Hoofdstuk, Euripides in zyne Helene en Elektra, Seneca, de Latijnsche treurspeelder, in zynen Agamemnon: ik zijghe, dat Xenofon, in zyn tiende boeck van de Jaght, uitdrukkelijck de Goden, ter wraecke van dezen doorluchtighen mans doot, invoert: alzoo dat de Pelasgen met recht klagen moghten:

Maer sedert Tydeus zaet,
En snoode Ulysses, tuck op alle schelmeryen,
Bestonden Pallas kerck en heilighdom t'ontwyen,
Daer Trojes heil aen hing, en ruckte 't uit de kerck,
Toen 't looze moortgheweer de slotwacht viel te sterck,
En zy 't geheilicht beeldt, de huif en kuische banden
Der goddelijke maeght, met hun bebloede handen
Aengreepen; — van dien tijt ontzonck den Griek de moedt
De voorspoet keerde hen den neck toe, heel verwoet;
Ons krijghsmacht kreegh een krack, en entlooze ongevallen,
En dees Godin vergramt een' weêrzin in ons allen,
Waer van Minerve zelf geen donkre teeckens gaf.

Na het omkomen van dezen naemhaftigen helt, bestelden Achilles en Ajæx zijne assche en gebeente ter aerde, op den oever van Eolië niet verre van Troje: wy houden in dit treurspel zijne uitvaart in Beotië, in de kerck, daer

men by het overout orakel van Themis te rade gingh. De reden waerom wy hier d'uitvaert vieren, bestelt ons Filostrates, zeggende, dat die van Eolië Palamedes eene kapel en pronckbeeldt toewijden, daer d'inwooners op zijn jaergetijde te zamen schoolende, den Goden offeranden, te zijner gedachtenisse, toebroghten; waerom de Mesopische treurspeeler wel te recht in zijne Andromache zinght:

De tijt heeft nimmer wechgenomen
Den naem en 't overschot der vroomen:
Want na dat zy zijn overleên
Blinkt hunne deught voor ieder cen.

[In de eerste uitgave liet Vondel hierop nog volgen, wat ook in deze niet ontbreken mag:]

Maer wy vallen mogelijck den lezer verdrietigh met al te lang eene voorrede, en zeggen noch, om kort te maken, dat, indien den letterkundigen hier in yet vreemts of ongerijmts voorkomt, die sal weten, dat wy ons daer in gedragen hebben na het letterkunstigh besluyt daarvan wettelijck t'Amsterdam by eenige dichters gemaect. En wat de spellingh belanght, alzoo ons besluit daervan niet en rept, en dit in elx vryheit staet, soo hebben wy meest den gemeenen sleur gevolght, uitgezegt in weynige dingen, overmids wy ons tot nochtue noyt ons selven daer in hebben konnen voldoen, oock achtende dat er soo veel niet aen gelegen is, als, met verlof, zich sommigen wel inbeelden. In Frankrijck hebben eenige geesten de spellingh willen hervormen, en juyst schrijven gelijk men spreeckt; dan sy sijn niet gevolgt geworden van de treffelijckste schrijvers, die ongetwijfelt gewichtige redenen daertoe gehad hebben; en kon men hier af yet sekens besluyten, soo wast van noode datter een tweede Kadmus vrees, die meer letters vont, en het AB verrijckte: wy moesten vooreerst de Grieksche Eta en de Deensche œ invoeren; daartegens moght men eenige letters verwerpen. Maer, help Hercules! soo voortgaende zou men het eene volck tegens het ander op de been helpen. Wat kon hier uit

een letterkundige strijt ontstaen, veel bloediger als oyt het gevecht was van de Centauren! En Luciaen had trefelijcke stof om dit pleyt te beschrijven; ick zwijge, datter licht een scheuringe te wachten stont tusschen poëten en poëten, tot nadeel van 't gemeen lichaem der dichteren; insonderheit als men soo regelrecht tegens malkanderen aenliep, gelijk by exempel geschiet in 't geschil van de Z, die hy sommige zooveel doet als dubbel S, het welck zy meenen met de Grieksche letterkunst te kunnen verdedigen, dat andere ronduit lochenen, roepende: of het schoon met die letter by de Griecken soo gelegen is, datse nochtans by ons niet meer gelt als een sachte S, versterkende dit voorstel met de schriften van Coornhert en Spiegel. Maer hola! 't is langh genoegh om de geyten wol getwist, laet ons liever hooren, wat Palamedes te seggen heeft.

---

do
wi
by
zo
za
hy
vo
hy
sta
ma
wa
en
zy
zie
nie
de
eer
be
va
dra
om
kra
hy
vor
ont
na
Tr
we

I N H O U D T.

Palamedes, de zoon van Nauplius, koning van Eubea, was, door zijne langduurige en getrouwe diensten, en uitsteekende wijsheit, tot zulk een aenzien en grootachtbaerheit gesteghen by de Grieksche vorsten, en koninghen-gebroeders, dat 'er zonder zijnen raet niets besloten wiert, en de gewichtigste zaecken op zijn wackerheit en ervarenheit rusten: maer dewijl hy gestreng en onbuighzaam was, in het voorstaen van der vorsten en steden hoogheit, hantvesten, en gerechtigheden, kost hy het zoo naeu niet passen, of Agamemnon liet zich voorstaen, dat zijn eer en hoogheit door het gezagh van dezen man eenigsins gequetst, of niet naer den eisch gevordert wert, waer door hy eenen afkeer van hem kreegh; het welck de priesters en wichelaers, en boven al Kalchas, merckende, zoo pogden zy dien onlust by Agamemnon te voeden, naerdien zylieden zich in zaecken, den godtsdienst en het heiligdom betreffende, niet weinig geraeckt vonden. Palamedes evenwel liet niet na, den koningh van Mycenen te believeen, in al wat hy, behoudens eer en eedt, vermoght; gelijk hy, onder andere goede diensten, bevorderde, dat hem de veltheerschappye, en het opperste beleit van den optocht naer Troje, met gemeene stemmen wert opgedragen. Sedert geviel het dat, Ulysses, om van den optocht ontslagen te blijven, en zijne Penelope niet te derven, zich krankzinnigh veinsde, en het dorre strant ploeghde, waer over hy van Palamedes (die Telemaech, des ploeghers zoontje in de vore leide, het welck de vader mijde te quetsen) achterhaelt en ontdeekt wert. Ulysses schalckheit aldus ten toon gestelt, zco nam hy hier uit stof Palamedes te haten: en sedert naer Tracië gezonden, om graen voor het leger te halen, en ledigh weder gekeert, zoo wert Palamedes derwaert gëstiert, die met

geladen schepen afgevaerdicht, het heir spijsde, en prijs behaelde. Ulysses wrock toen in eene openbare vyantschap uitberstende, hilsle den gesteurden Agamemnon, die nu naer meer gezaghs of d'opperste hoogheit stont, noch feller op, met hulpe van Kalchas, en andere baet- en staetzuchtigen, voorwendende dat d'Eubeër niet anders zocht als de heeren van Argos te verschuppen, en Achilles ter veltheerschappye in te dringhen, en te verheffen. Toen nu de vorsten en krijgsoversten, gedurende het bestant, hierover gedeelt waren, en allerhande achterdocht onder de lichtghelooighe en domme gemeente uitghestroit, het volck geblintdoeckt en bequaem was, om een loghen voor waerheit, valsche voor oprechte munte te ontfanghen; zoo browwen Ulysses en Diomedes, niet zonder kennis des veltheeren, eenen aenslagh om, glimpelijck, en onder schijn van recht, Palamedes van kant te helpen, op deze wijze. Men broght door Agamemnon te weghe, dat Palamedes van legerplaetse veranderde. Toen Ulysses des anderen daeghs zekeren schat van goude penninghen hadde laten begraven, ter stede daer Palamedes eerst zijne tente spande, zond hy eenen Trojaen, zijnen gevanghen, met eenen brief, om dien heimelijck aeu Palamedes te bestellen; maer dees wert by Diomedes, die op hem paste, onderschept, om hats gebrocht, en in den vollen krijgsraet gesleipt, en de brief daer gelezen, waerin Priam melde van het gezonden gelt, en hem steeft tot het voorgenomen verraet. Het meeste deel der vorsten ziende 's vyants hant en zeghelringh, die kunstigh nagebootst waren, hielden het verraet voor bekend, te meer, dewijl het volck hier al eene wijle over gompelt hadde: eenige heeren twijfelden, eenige wisten beter; en naerdien het kraakeel aengroeide, zeide Ulysses, men most het niet eer gelooven vóór dat men het stuck hadde onderzocht, en de penninghen, in den brief gemelt, by den gedachten gevonden. Dit besloten, en de begraven schat opgegraven, wert Palamedes in hechtenisse verzekert, zijne dootvyanden tot rechters gestelt, doch ter bede Nestor hier by gevoegt. Toen de rechters over dit vonnis zaten, quam Kalchas, gesterckt met het opgehitste graeu en de krijghsteden, wien men dezen beschuldighden (na dat de gemeente zijne doot stemde) overleverde, die hem, als eenen openbaren verrader, uitleiden, en steenighden. Oates, de jonger zoon van

Nauw
doot
godt,
d'eer
ooghe
over
hunn

Nauplius, met rouwe getroffen, toen zijn broeders onschuldige doot hem verhaelt was, valt klachtigh aen Neptuin, den Zee-godt, die, het hoofd ten golven uitsteekende, hem troost met d'eere die het lijck des dapperen helts volghen zal, en hem voor ooghen stelt, wat plagen Griecken en den vadermoordenaren over het hoofd hangen. Die van Troje vieren over de doot van hunnen vyant Palamedes. Het tooneel is voor Troje.

PERSONAEDJEN.

- PALAMEDES, *Johan van Oldenbarnevelt*¹.
REIEN VAN EUBEËRS, *Arminianen*; ITHAKOIZEN en PELOPO-
NEZERS, *Gommaristen*.
MEGEER, *Burgemeester Paeu*.
SISYFUS, *Ant. Duyck*.
ÜLYSSES, *François van Aersen*.
DIOMEDES, *Hugo Muys van Holy*.
EURYPYLUS, *Festus Hommius*.
SCHILTWACHT.
AGAMEMNON, *Prins Maurits*.
NESTOR, *De raetsheer Junius*.
AJAX, *Prins Frederick Hendrick*.
OATES, *De heer van der Myle*.
TERSITES, *G. B. van Santen*.
KALCHAS, *Johannes Bogerman*.
BODE.
NEPTUIN.
PRIAM, *Coninck van Spanjen*.
HEKUBA.
REI VAN TROJAENSCHÉ MAEGHDEN.
ATREUS, *Prins Willem d'Oude*.

---

1 „Deze personagiën in Palamedes zijn my weleer gegeven.” Brandt.
Verrijk echter nog den volgenden „Sleutel” van zijne hand.

SLEUTEL VAN PALAMEDES.

Om 't wit en oogmerk van Palamedes' Treurspel t'ontvouden staat hier vooral te weten, dat wie hier neuswijs in alle personadiën, vaarsen, en woorden, geheymnissen wil soecken, zich zal bedroogen vinden. Want de dichter heeft in zijn treurspel verscheyde saaken gebroght, die geen gemeenschap met de saacke van Oldenbarnevelt hadden, maer den Griekschen Palamedes geheel eigen waren, en tot cieraadt dienden of tot schaaduwen, daar hy 't waare wezen des mans door soght te verbergen. Palamedes moght hier Oldenbarnevelt niet in alle deelen en punten gelijk zijn, opdat men, door die ongelijkheit, de gelijkheit, die er was, te min zou zien.

Twee persoonadiën zijn er in dit treurspel, die elck buyten twijffel eenen man verbeelden: Palamedes den Advocaat, Agamemnon den Prins, dien de dichter, onder de rede-neeringen op desen tijt passende, oock saaken doet zeggen, de tijden van den Griekschen Palamedes raakende; dat oock plaats heeft in al de andere personadiën, die elck meer vertoonen dan éenen.

Ulysses verbeelt hier twee personen, eerst Fr. v. A., Heer van Sommelsdijck, als den listigsten en doodelijksten vyandt des Advocaats, en ten anderen een der rechteren, dewijl wy weten dat A. nooit in die rechtbank zat. — Door Diomedes heeft de dichter verscheide personen willen vertoonen, als: Graaf Willem Lodewijk van Nassau, den Heer van Duyvenvoorde, en teffens een der rechteren. — Thersites betoekent Gerrit Beukels van Santen, van Delft, een der rechteren, daer men van verhaelt, dat hy weleer gewenscht had de beul te mogen zijn, en den advocaat verscheuren; welke woorden of den zin onze dichter

Thersites in de derde uitkomst van 't vierde bedrijf in den mont geeft, daar hy zeit, allang gewenscht te hebben »hem te villen met zijn tanden'', spelende in die woorden op Van Santens groote backtanden. Oock beschrijft hy dien reghter door Oates, in de eerste uitkomst van 't vierde bedrijf. — Door Nestor worden de oneenzijdigste, die onder de rechters waren, verbeelt, met name de Raadsheer Adrianus Junius. — De vier en twintig worden hier vertoont door vier. — Door Ajax vertoonde hy de Heeren van Schaagen en Asperen, die voor den Advocaat yverden, en hem poogden te verlossen; door Oates zijn kinderen en bloedvrinden, die gem pooghden te redden. — Door Calchas en Eurypilus de hevigste Contraremonstrantsche predikanten, die ook alles — verstond de dichter — deden, wat ze konden, met lasteren en schelden, om den advocaat in haat en ten val te brengen. — Door de rey der Peloponeesers en Ithakoisen, liet hy de vyanden des advocaats en de Contraremonstranten spreekken, en door de rei der Eubeërs de Remonstranten. — Door Priam, Hekuba, en den rei der Trojaansche maagden, werden de Aertshertogen Albertus en Isabella, en voorts de geheele Spaansche partij, vyanden van Hollandt en van de Vereenigde Nederlanden, beteekent. — Megeer en Sisyphus waren helsche boosheden, die Oldenbarneveldts vyanden de quaade middelen ingaaven, om hem van kant te helpen.

De erfgenamen van burgemeester Meerens tot Hoorn, die hebben de 24 Reghters door beesten afgebeeldt, als:

Kromhout. — Olyfant.	Bruyning. — Swarte Hond.
Broeckhoven. — Luypaert.	Van den Sande. — Swarte Beer.
A. van Swieten. — Beer met een muys	Ploos. — Aep met een helm.
onder de pooten	A. Zwelmus. — Haen met sporen.
G. B. van Santen. — Crocodil.	Mandemaker en Schotse. — Twee Zee-
P. J. Schagen. — Esel met een veël.	monsters.
Kouwenburg. — Slang.	Vooght. — Swarte Leeuw.
Adr. Junius. — Klein Vosje.	Van Essen. — Gele Leeuw.
Peau. — Paauw.	V. Sloot. — Bok.
A. Meynders. — Bruin Schaap.	

Ch. m. n. v. l. en G. d. Leif.

PALAMEDES

OF

VERMOORDE ONNOOZELHEIT.

EERSTE HANDEL.

PALAMEDES¹.

Die zorgt, en waecht, en slaeft, en ploeght, en zwoeght², en
(zweet,

Ten oirbaer van het Lant³ een lastigh ampt bekleet⁴.
En waent de menschen aen zijn vroomheit te verbinden,
Zal zich te⁵ jammerlijk in 't endt bedrogen vinden
Van 't wispelturigh volck, dat, veel te los van hoofd,
Genooten dienst vergeet, en 't erghste liefst⁶ gelooff.

Wat dorperheit is dit, onedele gemeente!

Wat bitse nijt verteert het mergh in uw gebeente!
Wat dolheit voert u aen⁷, dat gy uw Heeren hoont,
En met zoo valsch een munte uw trouwste vaders loont!
O⁸, reuckelooze schaer, trê voort uit alle steden⁹:
Beklaegh, beschuldigh ons¹⁰ ter vierschaer van de reden:
Zet uw bewijzen op, daer gelt bescheit en¹¹ blijck,
Op dat Rechtvaerdigheit een billijck vonnis strijck'.

Ghy zeght, zoo ras de wraeck de konincklijke zielen
Te rade riep om 't rijk van Troje te vernielen,
En sloot het eerloos stuck te rechten met heur zwaert,

1 In deze eerste uitkomst hoort men Oldenbarnevelt uyt de mond van Palamedes spreken, en sich selven tegens d'uitgestroide betichtingen verantwoorden (BRANDT). — 2 Eerst: en draeft en ploeght. — 3 Eerst: En tot 's Lants oirbaer vast. — 4 Eerst: betreedt. — 5 Eerst: die sal sich. — 6 Eerst: en leyder! 't quaet. — 7 Eerst: wat dolheit u vervoert. — 8 Eerst: Koomt. — 9 Eerst: treedt voorts, ick ben te vreden. — 10 Eerst: Te dingen om 't geschil. — 11 Eerst: doet vry uw stucken daer, brengt van uw seggen.

Op. 23. S.

Dat ick gedaghvaert quam, en stout en onvervaert
 Hen stuite, en dreef, het was te heftigh opghenomen:
 Men had noch tijt om tot het uiterste te komen:
 Waer by het bleeck, hoe ick de zaeck van 't heilloos rijk
 Meer droegh dan onse staet, gequetst door 't ongelijk¹.
P. Spang
 Maer zulck een los besluit valt licht te² wederleggen,
 Dewijl dit slot niet volght uit al 't³ voorgaende zeggen,
 Maer eer het tegendeel: want dat ick liever zagh
 Het ongelijk geslecht⁴ by middel uan verdragh,
 Is waer, en lovens waert; want⁵ wie ontkent, wat plagen
 Bellone met zich sleipt, en hoe veel⁶ nederlagen,
 Gevaerlijk voor den staet⁷, wiens welvaert elck⁸, vol druck
 En anghst, ziet hanghen in de weeghschael van 't geluck.
 Dat ick dan noô Priam⁹ met krijgh zagh aengegrepen,
 Was om der Fryghen torts te keeren¹⁰ van ons schepen,
 En niet het ongheljik in 't velt te zien geslecht
 Door Hektors en Achils onzeker lijfgheweicht¹¹.

hobi
urp
ood

Hier by en rust het niet: men smijme voor de scheenen,
 Dat ick de koningen van Sparten en Myceenen
 Met al de vorsten, toen men lande op 's vyants kust¹²,
 Woû smooren in hun bloed, uit godtvergheten lust¹³,
 Naerdien ick, voor den siagh en 't bloedig oorloghsteecken¹⁴,

1 In plaats van dit achtal regels eerst:

Ghy seght, als nu de wraeck, om Trojen om te keeren,
 Onledig hiel den raed der koningen en heeren;
 Dat ick gedaghvaert quam, en schoon sy altemaal
 Besloten 't eerloos feyt te rechten nae het stael,
 Noch seyde ick 't was by hen te heftigh opghenomen,
 En dat men tijts genoegh zou tot het wterst³ komen,
 Waer wt men vaten moght, dat ick 't meyneedigh rijk
 Meer gunst toedroegh als ons, gequetst door 't ongelijk.

2 Eerst: Ick antwoord: het besluit is licht om. — 3 Eerst:
 Vermidts dit geensins volgt w't het. — 4 Eerst: De saeck in vree
 beslecht. — 5 Eerst: waerd en. — 6 Eerst: met droeve. — 7 Eerst:
 't gemeen. — 8 Eerst: men met. — 9 Eerst: Priaem dan noô. —
 10 Eerst: weeren. — 11 Eerst:

Was om Achilles niet met Hector onverveert,
 Te worstlendoen om 't ramp òfhundòfons bescheert. —

12 Eerst: als wyssetten onsen voet. — 13 Eerst: op Dardans bodem,
 woû versmooren in hun bloed. — 14 Eerst: Omdat ick, als men
 had gegeven 't bloedig teecken.

Beval de gantsche vloot terstont in zee te¹ steecken,
En zelf te schepe ging². 't Geleecck wat, wist men niet
Ga: Agamemnon, 't hooft, dit zelf belaste en riedt,
Die, toen wy 't wijcken der verleghe³ krijghsliên vruchten,
Hun allen troost en hoop beneemen wou van vlughen,
Elck⁴ moedighen tot slaen, wanneer de noodt hen deê
Aenloopen op het spits, of 't zwalpen van de zee⁵.

Noch wil men my te lijve, omdat ick, trots⁶, en stouter
Dan andre, eer Ifigeen noch verfdē 't bloedigh outer,
Het offren hinderde, en dit⁷ stuck leide in beraet,
Of juist onnoozel bloet, en Agamemnons zaet,
De felle Hekatē most zoenen⁸, en verzachten,
Dan of men haer een hinde, of wilde⁹ geit zou slaghten;
Een laster¹⁰ die zich schaemt: recht of hy veel verbeurt,
Die Kalchas in zijn drift¹¹ en schelmsche droomen steurt,
En billjck twijfelt of oit¹² Goden en Godessen
In 't gruwzaem moorden van geheiligde prinsessen
Behagen namen, juist gelijk der Goden tolck
Dees grove loghens veilt voor waerheit aen het volck,
Dat voor hem nedervalt, en lust scheidt in¹³ 't vernielen
En ommebrengen van zoo veel gedoemde zielen.

Men stroit, om Argos haet te wetten¹⁴ tegens my,
Dat ick besnoeyen wil de wettighe vooghdy
Der twee gebroederen, en d'opperste van Grieken¹⁵
Trecke op Achilles zijde, en poogh bedeckt hun wiecken
Te korten, waer ick kan¹⁶; 't welck uitberst meer en¹⁷ meer,
Nu ick met paerden¹⁸ van 't veroverd Lesbos keer,

1 Eerst: De vloot nog versche gelant, van d'oevers afdeê —
2 Eerst: En hiel me binnen's boords. — 3 Eerst: als wy 't aerselen
der bange. — 4 Eerst: En. — 5 Slaet op den slaigh by Nieuwpoort, daer dat
afstecken der scheepen door 's veltheers last geschiedē, om moedt uit
wanhoop te trecken. Br. — 6 Eerst: driest. — 7 Eerst: marrendede en 't. —
8 Eerst: Degrimmige Hekatē most paejen. — 9 Eerst: teêre —
10 Eerst: zaecke. — 11 Eerst: waen. — 12 Eerst: En daerom twijfel
slaet, of. — 13 Eerst: feest maect van. — 14 Eerst: om 's veld-
heers haet te scharpen. — 15 (Deze beide versregels) hebben hun opsicht
op d'uytstroying, dat d'Advocaat het gesagh van Prins Maurits soght in te
binden. Br. — 16 Eerst: magh. — 17 Eerst: langs hoe. — 18 Eerst: Mits
ick met hengsten.

Met stier en rundren¹, en een hoop geboeide slaven,
 Maer 't gout verlochen, om behendigh t'ondergraven
 Hun aenghegroeit gezagh²: dewijl elck, als zijn Godt,
 Dien aenbidt, die hem streckt tot voordeel en genot.
 Dan om die laster plaets te geven, achte ick³ vorsten
 Al' t'edel van gemoedt: en geen rechtschape⁵ borsten
 Gevoelen dit van my, die Menelaus met
 Zijn' ouder broeder heb door mijn beleit⁶
 Tot hoofden van den toght⁷, met raet der bontghenooten⁸.
 Ick droegh hun op 't beleit van Grieckens oorloghsvlooten⁹.
 Toen Kalchas op hen smaelde¹⁰, en uitspoogh vier en vlam,
 Om datze sproten uit een¹¹ goddeloozen stam
 Dat ick gebrantmerckt wort van lieden, zonder¹² oordeel,
 Als een die roof misbruick tot eigenbaet en¹³ voordeel,
 En Chirons voesterlingh zoek hoogh te zetten¹⁴: neen;
 Ick kan (Jupijn zij danck) 't byzonder van 't gemeen
 Voorzichtig schiften, en elk een het zijn beschaffen¹⁵;
 Ick hanthave ieders recht, en passe op niemants blaffen.
 Elcks vryheit is de mijne: ick weeghze¹⁶ in eene schael.
 Wie hier uit vroeze zwicht¹⁷: ick sta gelijk een pael.
 Dreight Palamedes vry te moorden, en te priemen:
 Hy blijft de zelve man, al sneedt ghy hem aen riemen:
 Hy¹⁸ draeght zich, naer zijn' plicht, gehou. en trou¹⁹, en kuisch.
 Men zoecke waer men wil, hier leght²⁰ d'Eubeër t'huis.

1 Eerst: horenbeesten. — 2 Eerst: het steunsel hunner maght. —
 3 Eerst: ick de. — 4 Eerst: Hou. — 5 Eerst: doorluchte. — 6 Eerst:
 gemerckt en uitgeset. — 7 Als Palamedes dit seyt, dan wort gesien
 op Oldenbarnevelts yver, om Prins Maurits, toen Leycester in 't Lant ver-
 waght wert, vóór zijn komst, tot stadhouder en veltheer van Hollandt en
 Zeelandt te doen verkiezen; 't geen hy oock doordreef. Br. — 8 Eerst: als 't
 veelen heeft verdrooten. — 9 Eerst: ons beroemde vlooten. —
 10 Dat is: toen de predikanten, meer Leicesters-dan Nassausgesinz, daer te-
 gen waren, en smaelden op zijn Stam, op zijn moeder Anna van Saxon, die
 ongeregelt hadt geleeft, en van den ouden Prins Willem, met goedvinden van
 haar zwager, was verlaten. Br. — 11 Eerst: daelden van soo. — 12 Eerst: met
 soo een onrijp — 13 Eerst: een byzonder. — 14 Eerst: voort te
 trecken. — 15 Eerst: verschaffen. — 16 Eerst: die weegh ick. —
 17 Eerst: deyst. — 18 Eerst: En. — 19 Eerst: getrou, oprecht. —
 20 Eerst: leit.

Voorts dat ick Thestors zoon bestrafte, en niet woû schroomen¹,

— 13

Is waer. My docht 't was tijt, zijn hooverdy te toomen²,
Naerdien hy verder dan³ de kerck en 't outer gaet,
En ommesnufflen komt⁴ uit staetszucht in den raet⁵.

— 14

Hy is een vreemdelingh, ja, een Trojaen geboren,
En kent ons zeden niet, en han'vest, dier bezworen⁶,
Noch wat 's Lants⁷ welvaart eischt. Hy spitse⁸ zijn verstant
Op 't geen zijn ambt betreft, en kruipe in 't ingewant
Der dieren met zijn' geest, en stare op 's Hemels lichten;
Hy lette op voglezangh, en droomen, en gezichten,
Op Godtspraeck, en geheim, en hang'er niet wat by
Van 't zijne: of lust hem dit⁹, elck heb zijn oordeel vry¹⁰.

Thym
ad 101

Maer 't is te schaemteloos, en strijt met al mijn daden,
Dat ick ben omgekocht om 't legher te verraden¹¹:

— 15

Dat Paris, om met my te handlen van dien moort,
Lag 's nachts met een geley, vol¹² gout gelaên aen boort:
Dat ick den oorlogh schorte¹³ en uitstel nam tien daghen,
Om ons t'ontwapenen, en dan het stuck te waghén
Met grooter zekerheit. Apollo, die uw' troon
En klaren zetel boude¹⁴ in 't midden van de Goôn,
Met uwe klaerheit dooft de starrelichte¹⁵ lampen,
En van het aerdtrijck vaeght¹⁶ de nevels en de dampen,

S
4p-20

1 Eerst: Soo vaeck heb doorgenomen. — 2 Eerst: Zijne hovaerd te betoomen. — 3 Eerst: als. — 4 Eerst: Snufflen komt wt haet-en. — 5 Al deze woorden wijzen aan, dat hy Testors zoon, Calchas, of die predikanten, die sich met staatsaken wilden moejen, hadt tegengestaan. Br. — 6 Eerst: Noch kent de zeden niet, die tot ons lant behooren. Dit geeft te kennen, dat de meeste predikanten vreemdelingen, Brabanders en Vlaamingen waren, en onkundigh van 's Landts voorrechten en vryheden. Br. — 7 Eerst: ons. — 8 Eerst: wette. — 9 Eerst: 'et hem. — 10 (Hier) toont hy des Advocaets verstant omtrent den plicht der predikanten die sich meende hy — binnen de palen van Godts woort hadden te houden, en over 't geen daar buiten gaat elck zijne vryheid te laten, of onderlinge verdraagsaamheid te oeffenen. Br. — 11 (Dit) behelst des Advocaets verdedighing tegens de beschuldiging, dat hy geldt van Spanje trok, en een heymelijk verrader was; 't geen hem te dier tijt met verscheide naamlooze schentschriften, met name Den goude stock, De pracktijk van den Spaenschen Raedt, en 't Noodwendig Discours, in druck werdt naagegeven, en onder 't volck gestroit, dogh nit bewesen. Br. — 12 Eerst: met. — 13 Eerst: Schorste — 14 Eerst: En zetel hebt gebouwd. — 15 Eerst: En met uw klaerheyd bluscht de goddelijcke. — 16 Eerst: Veeght.

Ghy ziet in dezen nacht, en voor uw Majesteit
Stuit zulck een schennis af¹ op mijne onnoozelheit.
Dit is mijn loon, die, met my zelven te² bezwaren,
Tot heil der Griecken heb geslaeft zoo veele³ jaren,
Met wijsheit, raet, en daet 't bouvalligh rijk gestut,
De stormen afgeweert, en op mijn borst geschut,
Deu schalck⁴, vermomt met schijn van godtsvrucht en van

(heiligkeit,
18 }
19 }
20 }
Ontdeckt, en Pelops hof en 't Landt herstelt in veiligheid,
Uitheemsche ballinghen, van have en huis berooft,
Gelockt, gewelkomt, en in mijnen schoot gestoof,
Der steden kreits vergroot⁵, gesterect met vaster muuren,
Verplicht, tot Grieckens hulp⁶, gekroonde naghebuuren⁷,
23. Met kielen inghesleipt den oogst, die 't Oosten las.
Ja, daer de naelde zwijmt gestaen naer vryen pas, Nova Zemla.
Ulysses achterhaelt, het heir, bykans⁸ verlaten
Door honghersnoodt, gespijst, geoeffent ons soldaten, t p 28
Achilles gramschap weêr verzoent door mijn⁹ beleit¹⁰,
D'eilanden en de steên, aen Helles strant, ontzeit,
Steenrotsen uitgehoolt, en stucken lants vergraven,
Nu hier een schans geleght, dan gins gediept een haven,
T'Abyde in doots gevaer mijn moedigheit¹¹ gebraght,
1575 }
26. }
Daer ick gewont wert, op den aenslagh in den nacht,
Daer, toen¹² Achilles weeck als 't naulijx was begonnen,
Noch voor den morgenstond de vesting werd gewonnen:
En, had ik d'ongunst van ons princen niet gevreest,
Lynnes, vóór mijn vertreck, waer in ons maght¹³ geweest.
Maer wat beschuldige ick een wuft en dom gepeupel,

1 Eerst: derzulken schennis stuit. — 2 Eerst: Dit's mijn besol-
dingh dan voor dat ik met. — 3 Eerst: Tot der Arghiven heil
geslaeft heb soo veel. — 4 Eerst: boef. — 5 Eerst: vergroot der
steden kreits — 6 Eerst: Tot Grieckens hulp verplicht. — 7 In
dese woorden wordt gesien op Oldenbarneveldts gesantschappen, tot vijfmaalen
ten bate van den Nederlandzchen Staat uytgevoert; op sijn vlijt tot het
oprechten der Oostindische Compagnie, en tot het vorderen van den toeleggh,
om een korter weg naer Indiën door Nova Zembla te soecken. Br. — 8 Eerst:
Als 't scheen. — 9 Eerst: de deught des Peleaes verstaelt met
kloeck. — 10 Geeft te kennen, dat hy 't oorlogsbedrijf met zijn beleit
hadde gesterkt. Br. — 11 Eerst: vroomigheit. — 12 Eerst: doen. — 13 Eerst:
Veroverft waer.

Dat, na den voorgangh van zijn' Heer, gaet recht of kreupel,
Dewijl¹ Laërtes zoon, die op een' grooter² bouwt, Thymas
141.
My met 's rijcks wicelaer al deze moeiten brouwt,
En naer mijn leven staet³, zijn zinnen weet te⁴ spitsen
Om 't krijghsvolk tegens my baldadigh⁵ op te hitsen.
Zy brullen meer en meer. Waer of ick best verschuil?

Wie blijft, loopt lijfsghevaer: wie vlucht, dien schoutmen vuil.

My docht, den jongsten nacht, dat ik, voor andren radder,
Des schaeckers burgh beklom, en staende⁶ op eene ladder
Den geest gaf⁷, daer ick trots den vyant bezigh hiel,
En van een groot stuck muurs geplet ter aarde viel:
Doen schoot ick op, en schoon geen wijze op⁸ ydelheden
Van spoock of droomen past, noch legt my op de leden
Of d'eene of d'andre ramp. Mijn strenge dwaelstar oock
Voor Troje, in mijn geboort, zoo vroegh mijne oogen⁹ loock.
De wicelaers my niet dan ongelucken spellen: —
Doch een manhafte ziel moet dit ter zijden stellen.

Heer vader, die my erft den zegen van uw kroon,
Het ga met my zoo 't wil: ik blijf uw echte zoon
Van bloet en van gemoedt, en zal u niet ontaerden
In trouwe en vroomigheid¹⁰, in 't midden van de zwaerden,
In 't barnen¹¹ van den nijdt en lasteringhen, daer
Mijn goede naem en faem van¹² wordt gedruckt zoo zwaer.
Ick weet waer op ick steun. Mijn onghekreuckt geweeten
Geene ontrouw is¹³ bewust, noch heeft zich oit¹⁴ vergeeten
Aen eenig schendig stuck. Indien ick hierom¹⁵ ly,
Zoo wasch' mijn edel bloet eens anders schelmery.

REY VAN EUBEËRS. REY VAN ITHAKOIZEN.
Wy krijghsliën passen, op ons beurt,
Rontom Neptunus muuren,

1 Eerst: Daer doch. — 2 Eerst: grootren. — 3 't Welck te kennen geeft, dat Ulysses of Aersen, steunende op Prins Maurits, hem, met den wicelaer, of eenige predikanten, al dit spel maecten en naar sijn verderf stonden. Br. — 4 Eerst: en gaet sijn sinnen. — 5 Eerst: dolkoppig. — 6 Eerst: vechte. — 7 Eerst: opgaf den geest — 8 Eerst: ick niet op d'. — 9 Eerst: Voorlangh te Troje in 't velt mijn beide ooghappels. — 10 Eerst: In vroomigheid, in trou. — 11 Eerst: midden. — 12 Eerst: mē. — 13 Eerst: En is niet quaets — 14 Eerst: noit. — 15 Eerst: feyt; en soo ick daerom.

Terwijl de Hemel starloos treurt,
En telt de sleepende uren.
De nare lucht nu schreit, En zucht;
Hoe lange zal het duuren?

De Heijm.
De middernacht herhaelt haer schâ
Met dicker duisternissen.
Slaghregens decken Cynthia,
Dies wy haer aenschijn missen.
Wiens vroomheit zal Met Trojens val
't Begonnen oorlogh slissen?

REY VAN ITHAKOIZEN.

(179)
D'Eubeër atkomst zal met dwang
Mars teugelen ten lesten,
Doch niet met Trojens ondergang,
En 't storten van dees vesten:
Maer onvervaert¹ Door Hektors zwaert
Den gront met Griecken² mesten.

REY VAN EUBEËRS.

L. hijzab.
Die zwangher gaen van schelmery³
Ons Prins hier mê betichten,
Om datze minder zijn als hy,
En niet vooruit en lichten.
Zoo pooght de nijdt De Deught⁴, van spijt,
Veel loghens op te dichten,

REY VAN ITHAKOIZEN.

(139)
Pal.
Wat zucht hy in zijn' boezem draeght
Is langh⁵ aen hem gebleecken,
Die 't heir op 's vyants bodem waeght,
En dan van vrê wil spreecken;
Die veinst en sluipt, En onderkruipt
Al de opperste der Greecken.

REY VAN EUBEËRS.

Wijfjes
Aen hem, wiens tong van honigh⁶ douwt,
En draeght vergift inwendigh,

1 Eerst: met dese aerd. — 2 Eerst: Van lijken vette. — 3 Eerst: uitery. — 4 Eerst: Dus tracht de Nijdt zijn Faem. — 5 Eerst: aeck — 6 Eerst: nectar.

Wort eer dees schalckheit toebetrouwt¹,
En wat men acht voor schendigh:
Die hof en zael Met loghentael
Stoffeeren kan behendigh.

Ons vorst wil² op geen ledekant
Mycenes eer³ beschermen:
Hy ploeght niet langs onvruchtbaer⁴ strant,
Op dat hy magh verwarmen
Zijn bedghenoot, Die in haer' schoot
Hem kust, en neemt in d'armen.

REY VAN ITHAKOIZEN.

Het logh geslacht van Ithaka,
Dat achter leght⁵ gekroopen,
Is niet zoo vierigh nerghens na
Om hopliên op te loopen,
Gelijck uw Heer, Die met zijn speer
Komt achter aen gedroopen.

REY VAN EUBEËRS.

Wat Palamedes derf bestaen
Dat bleeck, toen hy in 't landen
Het volck hiet⁶ in slaghorden staen,
En redde van verbranden,
En strandens⁷ noot Ons trotse vloot,
Daer⁸ 't legher weeck met schanden.

REY VAN ITHAKOIZEN.

't Is waer, wy kennen 's mans bedrijf:
Het bergen van de kielen
Was 't bergen van zijn eigen lijf,
Daar⁸ zoo veel helden vielen;
Daer⁸ hy de doodt den rugge boodt,
Met wiecken aen zijn hielen.

REY VAN EUBEËRS.

Hoe de onverbiddelijke Thrax
Hem leende gunstige ooren,

1 Eerst: toevertrout. — 2 Eerst: soeckt. — 3 Eerst: Mycenen te. —
4 aen d'onvruchtbre. — 5 Eerst: leit. — 6 Eerst: dede. — 7 Eerst: Als. —
8 Eerst: Doen.

Ap. 14
Barst
Bleek, toen hy 't heir vertrooste stracks
Met maght van graen en' koren,
Daer hy 't uw vorst Ontzegghen dorst,
Als² 't leger scheen verloren.

REY VAN ITHAKOIZEN.

(284)
Ulysses droegh men geen ontzagh.
Wat was aen hem bedreven,
Die niet uit Argos schatkist magh
Zijn paerden voeder geven,
Noch aen den disch Der grooten³ is
Gesien, en hoogh verheven!

REY VAN EUBEËRS.

(285)
Hy is te vrede met zijn erf,
En zijn Heer vaders leenen,
Al bet dan⁴ hy, die roemen derf
Op Ithaka, van steenen
En klippen woest En groot, wiens oeghst
Is slechter dan wy meenen.

REY VAN ITHAKOIZEN.

van Pal.
Maer waerom stoft dit volck aldus
Op zijne erfkoninckrijken?
Heeft niet de vader Nauplius
Voor Princen moeten wijcken,
En, tot zijn heil, De vlagh, en 't zeil,
Voor minder moeten strijcken?

REY VAN EUBEËRS.

't Was Nauplius, wiens wijzen raet⁵
Veel koningen verzochten;
Die vorsten stutte, en hunnen staet⁶,
Op veel manhafte tochten;
Doen zy weleer, Van heind en veer,
Geschencken tot hem broghten.

---

1 Eerst: Met graen en weeldigh. — 2 Eerst: Doen. — 3 Eerst: des
veltheers. — 4 Eerst: als. — 5 Eerst: wijsheit vaeck. — 6 Eerst En
hiel met alle vorsten spraek.

REY VAN ITHAKOIZEN.

Waer 't vreemt, dat Palamedes dan
Ons heirkraft gingh verraden,
Dewijl' hy muilen stallen kan,
Met schatten zwaer geladen,
Gelijk de stam, Daer hy af quam,
Geen giften wou² versmaden?

REY VAN EUBEËRS.

Is hy met recht een brantmerck waert,
Die zich vergaep^t aen gaven,
Zoo brantmerckt eerst den snooden aert
Aertsyvant van de braven,
Die vilt, en stroopt, Een' staet verkoopt,
En 't volck misbruickt, als slaven'.

(Aerfs)

Steil Neritos, vol klippen, heeft
Noit woester dier ontfangen
Als hy, die, schelms en onbeleeft,
Betrouwt zijn slimme gangen, x
Die lieght, en stout Zijn verf behout,
Schoon hy'r in wort gevangen.

Rey v. Ithaco.

[scil. is
x (212)

REY VAN ITHAKOIZEN.

Ulysses, die op Kalchas steunt,
En ons gebroederheeren,
Zich deze laster niet bekreunt;
Zijn vroomheit zal men eeren:
Maer wie den helm Voert als een schelm,
Dat zal de tijt ons leeren.

(216)

REY VAN EUBEËRS.

Drael lang, ô blonde Phœbus, drael,

1 Eerst: Vermist. — 9 Eerst: kost. — 3 Eerst:
Verdient hy een brandteeken, die,
Tot onses Staets verkleenen,
Ick meest verrijckt met giften sie:
Merckt desen niet, maer genen:
Wiens goutsucht boos En Godedloos,
Vind sijns gelijck niet éenen. —

(204)
(235)

Schuw' eeuwigh onze kimmē:
D'ondancbre Grajen niet bestrael,
Die meer en² meer verslimmen.
Waer vlieden wy? Wat Razery
Komt uit den afgront klimmen?

100

TWEEDE HANDEL.

SISYFUS. MEGEER.

- 62
- 170
- Waer ben ick, Sisyfus, gemat van op te stijghen?
— Nu schep ick weder lucht: nu kan ick adem krijghen.
— Waer ben ick? In wat nacht? Megeere, die my jaeght,
— Nachtmerri, oude kol, hoe hebtghe my³ geplaeght
— Met uw bebloede zwEEP en peckstock onderwegen,
— Eer ick een' doorgang heb naer 't bovenvolck gekregen!
— Waer ben ick? In den dag, of in een' blijder nacht
— Dan⁴ d'onderaerdsche poel? Waer magh ick doolen? Zacht;
— Waer vind ick Hekaté? Waer flonckeren de starren?
— Wanschepsel, die geen grijns behoeft, noch kunt ontwarren
— Uw hair, dat gruwzaam⁵ krielt van zwarte slanghen, zegh,
— Waer dwael ick? Op wat spoor? Waerheen leit ons de⁶ wegh?
— My dunckt, ick hoor gebas⁷ van honden, die ons riecken.
— Zwijght, rekels: luistert: sus. Help Cerberus, 't zijn Griecken!
— Ick ben in Pelops rijk, of in mijn out gebiet,
— T'Ephyren; dat gaet wel. Momaenzicht, hoort ghy niet?
— Wy zijn t'Ephyren, daer de menschen van mijn treecken,
— En schellemstukken⁸ met een groot afgrijzen spreecken,
— En Minos vloecken, als zy hooren, dat mijn straf

1 Eerst: schou, — 2 Eerst: langs hoe. — 3 Eerst: hebt ghe ons. —
4 Eerst: als. — 5 Eerst: Uw pruick, die groulijck. — 6 Eerst: waer
leidt ons dese. — 7 Eerst: geblaf. — 8 Eerst: boevestucken.

Niet zwaerder weeght, als 't wicht eens steens, bergh op, bergh
Bezweet te wentelen in¹ onderaerdsche kelders. (af,
Kolrijster, rade ick recht? Zeg op, of zijn wy elders?

MEGEER.

In Troas staenwe, niet in Isthmos, in 't gezicht
Van Ilium, daer nu het Dorisch leger light,
In 't vlakke en open velt, van waer wy korts vernamen
De bleecke schimmen, die ons treurigh tegen quamen,
Besprenckelt van veel bloets, gehouwen, en gekapt,
Mishandelt, en mismaeckt, gezenght, gequetst, gekrabt.

SISYFUS.

Wat's d'oirzaeck van 't geschil?

MEGEER.

Een vorst, vervoert van minne²,
Heeft tot zijn bruit³ geschaeckt de schoone⁴ koninginne
Van Menelaüs, die zoo zeer niet op de deught
Als op de schoonheit vlamt, en 't bloeisel van haer jeught,
En hoogher die waerdeert als veeler prinsen leven.

SISYFUS.

Een slimmer Sisyfus is noch na my gebleven.
Wat uitkomst staet ons eens⁵ te wachten van 't gevecht?

MEGEER.

Men zal geëffent zien, en tot den gront geslecht
't Hof van Laomedon, en dees benijde vesten:
Als Inachus geslacht, die 't krijgsvolk geeft ten beste,
Dat overwinner noch, den tienden zomer, zal
De Goôn verschrieken met dien ijsselijcken⁶ val:
Dan zal het overschot der vlughtige Trojanen,
Met handenwringen en afbiggelende tranen,
Beschelden Paris, die, zoo reuckeloos onkuisch,
Veroorzaeckt het⁷ bederf van zijn doorluchtig huis,
En liever zijne⁸ faem en glorie uit wou⁹ wissen,
Dan 's boels¹⁰ aenminnigheit en kittelingen¹¹ missen.

1 Eerst: En wentlen nat van zweet in d'. — 2 Eerst: door geile
minne. — 3 Eerst: boel. — 4 Eerst: bruit en. — 5 Eerst: of ons staet. —
6 Eerst: soo eysselijck een. — 7 Eerst: heeft 't. — 8 Eerst: had
sijn. — 9 Eerst: te. — 10 Eerst: Als boels. — 11 Eerst: kitteling te.

SISYFUS.

Ghy en uw zusters, als hem Venus had verlockt,
 - Hebt verre een grooter quaet gesponnen en beroekt,
 Toen¹ ghy der Doren vloot de zee ging overvoeren,
 - En om een geile² vrou gansch Azië beroeren.
 Eumenides! welaen, recht haestigh³ overent
 Uw slingerslangig hair, en brant, en blaect, en schent,
 En schuimbeekt, raest, en moort: daer ziet men 't leger krielen:
 Daer laedmen Charons schuit, tot zinckens toe, met zielen:
 Het isser drock aen 't veer; zoo, Wraeckgodinnen⁴, voort.
 Spooct door de benden heen: verzadight u met moort:
 De messen zijnder op gewet, en scherp geslepen.
 Beschildert u gewaet met bloet en paersse streepen.
 Vernist uw troniën met brein, versch uitgespat.
 Ziet toe, ghy snevelt licht, het is'er slibbergladt.
 - Zoo, dochters van de nacht: maer als ghy hier met lijcken
 De stroomen hebt gedamt, en d'overzeesche rijcken
 - Tot puin, en gruis verplet, en uit hun plaets beweeght,
 Den adeldom en 't puick der vorsten uitgeveeght;
 Zal dan de wraeck, vernoeght door 't bloet van zoo veel⁵ helden,
 Het woeden staecken?

MEGEER.

Neen, dan wil 't Europe gelden.

Ghy Grajen, huilt; zet vry uw dootverf, droef en⁶ bangh:
 Wy komen, om een⁷ weg tot uwen onderganh
 Te banen, zwanger van voordachte schellemstucken,
 En hechten Argos ramp aen Trojens ongelucken.

SISYFUS.

Wat middel isser om te rockenen dit quaet?

MEGEER

Den Phœnix, daer hun heil en zoghen in bestaet,
 - Te helpen aen d'een zijde, op datze met zijn sterven
 Oock zijn manhaftigheit, en raet, en wijsheit dervern,
 En vallen overhoop wraeckgierigh van gemoedt,

Van hant
Zay "

1 Eerst: Als. — 2 Eerst: lichte. — 3 Eerst: yligh. — 4 Eerst:
 Wreeckeressen. — 5 Eerst: soo veel. — 6 Eerst: en grayt, uw
 dootverf set, wordt — 7 Eerst: Den.

V. II, 387 noot

En
 Ick
 De
 Eila
 Hie
 Van
 D'e
 Eub
 En
 Van
 Hun
 De
 Der
 Met
 Me
 De
 Al
 En
 De

't V
 He
 En
 To
 De
 En
 Ra
 Vo
 W
 De
 Hy
 En
 Ga

l
 kr
 dr
 zi
 er

En voeren burgerkrijgh om zijn onschuldigh bloet.
Ick zie de vorsten al gespouwen, en verbolghen,
De volcken van één tale elckanderen¹ vervolghen,
Eilanden in 't geweer, het vaste lant in roer.
Hier wordt men vlam gewaer: daer hoort men een rumoer
Van steden tegens steen, en vlooten tegens vlooten.
D'een ramp uit d'andre wast. Wat wordt'er bloets vergooten!
Eubea loopt 't gedeilt Peloponesus af,
En Scyros Ithaka, Thessaelje licht², tot straf
Van Lokres, oorloghsvolck³. De Cykladyners⁴ slijpen
Hun speer, om onderlingh elckandren⁵ aen te grijpen.
De lastren klimmen op. D'een draeght des anders schult,
Der vorstenhoven zijn met gruwlen opgevult⁶,
Met bloetschande, overspel, met moort en vuiligheden.
Men luistert noch naer recht, naer billijkheit, noch reden.
De koninginnen en princessen zijn bykans
Al schuldigh aen den moort en neêrslag⁷ van haer⁷ mans,
En eer- en trouweloos. Elck is om 't felst verwoeder.
De zoon wreeckt 's vaders leet: de dochter wreeckt haer
(moeder.

't Vertwijflen aen den stam en wettighe afkomst splitst
Het volck, en voedt den veede, en eindeloozen twist,
En 't woeden, dat zoo langh beschreyelijk zal duuren,
Tot dat men eindlijk zie⁸ de steden zonder muuren,
De stroomen onbezeilt, de kampen onbeploeght,
En d'onderaertsche Styx bevolleckt, en vernoeght.
Rampzaligh spook, ghy zijt tot mijn dienst gekoren⁹
Voor andre zielen: ga, en noop uw neef met sporen,
Wiens schalckheit hapert, om bedriegelijck en valsch
Den zoon van Nauplius te brengen om den hals.
Hy sluimert: in zijn' droom en slaep zal hy u hooren,
En wat uw geest verdicht¹⁰, dat vezel hem in d'ooren.
Ga heen, rampzaligh spook!

1 Eerst: stam malkanderen. — 2 Eerst: Thessaliën. — 3 Eerst: krijgsvolck licht. — 4 Eerst: de Cyklades, die. — 5 Eerst: malkandren. — 6 Eerst: met grouwelen vervult. — 7 Eerst: harer. — 8 Eerst: zich in 't end. — 9 Eerst: tot mijn behulp verkooren. — 10 Eerst: erdicht.

SISYFUS.

Ben ick de beste dan,
 Dien d'afgront tot dit snoot bedrijf uitbraken kan?
 Is iemand meer¹ bequaem tot schelmery gevonden?
 Dit is mijn afkomsts tent: ick moet zijn hart doorgronden.

Hy heeft de Leus al wegh. Megeere, 't is beschickt.
 Als hy mijn' geest vernam, toen wert² zijn geest verschrickt:
 Het zweet brack uit van angst: zijn hairen schichtigh³ rezen.
 Ick heb hem naer zijn' wensch den kortsten wegh gewesen.

MEGEER.

Zoo is het reizens tijdt. Gedoemde ziel, ga schuil'.
 Duick in den donckren poel, en noit beschenen kuil.
 De nacht is op zijn droefste, en Febe wijckt de spoocken.
 Ulysses gaept en geeut: ghy hebt zijn rust gebroken.
 Daer treet hy uit zijn tent. Gaep, aerdtrijck: zwelghze⁴ heel
 En raeu, die ghy terstont⁵ gebraeckt hebt uit uw keel.

ULISSES. (DIOMEDES. later) bestaats bij

Een dunne slaep beschoot noch nauwelijcks mijne ooghen,
 Of mijn onruste geest beguichelt⁶ wert bedroghen
 Van eenen droom, of⁷ schim, die me in den droom verscheen.
 Mijn wil begunstighde, en den aenslagh holp⁸ bekleên,
 En 't stuck met zulck een list besteecken en vermommen,
 Dat Nestors wijze tongh hier⁹ tegen^s moet verstommen.
 Het zij dan schim, of droom, of wat het wezen wil,
 Het is¹⁰ geen marrens tijt. Mijn lijfknecht, ga al stil
 Naer Diomedes tent. Zegh, dat ick hem verbeide
 Zoo daetlijck hier ter steê. Flus, toen¹¹ hy van my scheidde,
 Wert d'aenslagh opgheschort tot wijder overlegh.
 Dan¹² was 'er 't een, en dan wat anders¹³ in den wegh:
 Nu¹⁴ gaet hy gladt, en 't magh een rijpē raet¹⁵ verstrecken:

1 Eerst: bet. — 2 Eerst: was. — 3 Eerst: schielijck. — 4 Eerst: en al. —
 5 Eerst: verzwelgt ze die ghy thans. — 6 Eerst: door 't guichlen. —
 7 Eerst: Eens drooms of door een. — 8 Eerst: Endroeg mijn aen-
 slagh gunsten help me 't feit. — 9 Eerst: daer. — 10 Eerst:
 't En is. — 11 Eerst: doen thans. — 12 Eerst: Als nu zoo. —
 13 Eerst: Dan 't ander. — 14 Eerst: Nu dunckt me. — 15 Eerst:
 een raet.

Ln
 - supra:
 heef

zoo was
 l.g. Kraan
 besamb

Do
 Ma
 M
 H
 En
 Ho
 Ho
 He
 En
 Ho
 M
 E
 D
 E
 O
 D
 I
 M
 H
 C
 H
 M
 I

Doch dick¹ schijnt | ruim in 't eerst, 't geen | scherp valt
('t voltrecken.

Lyftenschick
erick

Maer d'aenslagh evenwel² moet eenmael zijn gewaeght.

Mijn vyant staet versuft, en dut, en is versaeght.

Hy vint zich radeloos, om zich van³ lastermonden,

En loghenen⁴ t' ontslaen, waermeê hy wert geschonden.

Hoe hy zich meer verweert, en naer zijn⁵ onschult tracht,

Hoe 't lastren sterker⁶ groeit. Hy is, en blijft verdacht.

Het krijgsvolk is gedeelt: d'een looft hem als een' vader,

En d'ander lastert hem, gelijk een⁶ lantverrader.

Het lasteren wint velt, dewijl⁷ der Goden tolck

Die vuile schennis⁸ queeckt, en koestert onder 't volck.

Mijn wraecklust zal eerlangh hem zijnen trots verleenen,

En d'oude leempten gansch tot etter uit doen zweeren.

Hy, ziende dat zijn pleit en rolle liep naer 't ent,

Den veltheer gistren noch quam smeecken in zijn tent,

En bad, hy wou hem toch zijn gunstighe ooren leenen:

Ophalende wat dienst ons⁹ Argos en Mycenen

Ontfingen door zijn⁹ zorgh en overtrouwen¹⁰ plicht.

De koningh beet vergramt hem toe¹¹ in 't aengezicht:

Ick heb gediensigheên, ick ken 't, door u genooten,

Maer een ontfanghen spijt my schendigh heeft verdrooten¹².

Het hof van Argos zal u¹³ morselen tot gruis¹⁴,

Of ghy zult hen tot stof verdelghen met hun Huis.

Dat dreighen trof hem: doch¹⁵ hy antwoorde onverslaghen:

Het hof van Argos heeft zich noit onheusch¹⁶ gedraghen,

Maer met genade altijt zijn vijanden ontmoet;

Dies bidde ick dat uw wraeck niet al te hevigh woed'.

N° 81. pas.

qually to
libello

of N° 82.

Thijm 161

ad 431.

Lyf = 5

Wandep

1881

Powersom

leat +

Utrecht

Thijm

ad vs. 44

N° 80

of m^o

1 Eerst: vaeck. — 2 Eerst: niettemin. — 3 Eerst: van de. —
4 Eerst: logens zich. — 5 Eerst: Te meer hy zich. — 6 Eerst: Te meer
het lastren. — 7 Eerst: hem verspuwt en scheld voor. — 8 Eerst:
By dese swarigheit koomt, dat. — 9 Eerst: de lasterlogen. —
10 Eerst: dat. — 11 Eerst: Ontfangen hadden eer doorsijn getrou-
wen. — 12 Eerst: hem toe vergramt. — 13 Dit siet op het segghen van
prins Maurits tegen den predikant Walaeus, van den Advocaat 's nachts vóór
sijn doot aen den Prins gezonden, om deszelfs gunst voor sijn kinderen te
versoecken, dat hem tweedingen speten. Br. — 14 Eerst: D'A triden willen
u ver. — 15 Slaet op des Prinsen dreigement te voeren gedaan. Br. —
16 Eerst: dreigement hem trof. — 17 Eerst: oit beleeftelijck.

Dus scheid hy, beducht, zoo 't bleeck aen zijn manieren,
Voor Agamemnon's wroek, en 't spits der helbardieren.

Nu 't ga hier hoe mê 't wil, 't kan anders niet als wel.

Ick ben het niet alleen, de grootsten zijn in 't spel.

Wy hebben op ons zij de weereltlijke maghten,
En priesterlijcken¹ arm, gesterckt met dommekrachten:

En noodeloos is hy² beducht voor veel gevaers,
Die tot zijn voorspraeck heeft de tong des wichelaers.

= Praet. Kwaet.

Ick kom op uw ontbodd, geheimste vrient, en macker.
Wat onrust drijft uw' geest? Wat houdt uw zinnen wacker,
In 't midden van den³ nacht?

DIOMEDES. *Romlop*

ULYSSES.

Maer zaecken van gewicht. De rechte tijt is hier,
Om onzen aenslagh nu⁴ terstont in 't werck te stellen.

DIOMEDES.

Mijn raet is hier te klein.

ULYSSES.

Daer wil u niet mê quellen.

DIOMEDES.

Ik kan geen doorgang zien, en blijf 'er noch voor staen,
Zoo langh ick niet begrijp, hoe dat het toe kan gaen.

ULYSSES.

Hij brack, door 's krijghraets⁵ last zijn tent op gistren merghen,
En sloegh zich elders neêr; waerom⁶ men kan verberghen,
In d'eerste legherplaets, een zeker wight van gout,
Recht of zijn zorgh dien schat⁷ aen d'aerde had vertrouut
Als hy nu wordt beticht van zijne ontfange gaven,
Zoo zal de krijgsraet flucks dien rijckdom op doen graven:
Dan schijnt⁸ hy schuldigh aen het opghedicht verraet⁹.

gader of

DIOMEDES

't En heeft niet schijns genoegh.

1 Eerst: geestelijcken. — 2 Eerst: En waertoe sal hy sijn. —
3 Eerst: Dus in de midder-. — 4 Eerst: soo. — 5 Eerst: Wt 's velt-
heers, — 6 Eerst: zoodat. — 7 Eerst: zorghe dien. — 8 Eerst: waer-
door. — 9 Eerst: wort aen 't opgeleyde quaet.

Ick za
Die, n

Wie

Mijn
Den
Dan
Hoe

't Is
Het

Ick
Hoe
Mer

Bes

Da
Me

By

H

g
s
A
't
D
D

*Old. had very Spang, see my
old cards*

ULYSSES.

Dit komt ons noch te baet:

Ick zal in Priaems naem een' brief aen hem doen schrijven,
Die, meldende van 't gout, hem zoekt ter daet te stijven.

DIOMEDES.

Wie zal de bode zijn?

ULYSSES.

Een slaef uit Priaems stadt¹, —

Mijn krijgsgevangene. Als ghy de ronde doet, zoo vat²
Den bode by den hals, en help hem voort³ om 't leven;
Dan Agamemnon flux den loozen brief gegeven⁴.
Hoe kan d'Eubeër toch ontworstelen dien⁵ strick?

DIOMEDES.

't Is recht Ulysses vont: maer als ick overwick⁶,
Het stuck is vol gevaers: laet dezen raet besterven.

ULYSSES.

Ick vrees, uw blooheit zal de gantsche⁷ zaeck bederven.
Hoe stouter aenghevat, hoe lichter uitghevoert.
Men waghe slechts de kans⁸.

DIOMEDES.

Waer 't schaeckspel, waer het boert.

Best dat men 't wat vertreckt: de tijt is niet geboren.

ULYSSES.

Daer is met sammelen tot nog toe meer verloren,
Meer schade als winst gedaen.

DIOMEDES.

De man heeft groote gunst

By 't volck en by den Raet.

ULYSSES.

Vermomde⁹ loghenkunst

Heeft zijn gezagh verkleent¹⁰ door 't langh en stadigh knagen.

*Thyma
406*

1 Eerst: Maer, een Trojaens slavoen. — 2 Eerst: Diemijngevangen is; ghy sult de ronde doen. — 3 Eerst: En passen op den spie, en helpen hem. — 4 Eerst: En vindende den brief dien Agamemnon geven. — 5 Eerst: Doch ontworstlen desen. — 6 Eerst: 't ernstig wick. — 7 Eerst: uw bloodigheit die sal de. — 8 Eerst: De kans moet sijn gewaeght, — 9 Eerst: bedeckte. — 10 Eerst: Die heeftse vrygedunt.

DIOMEDES.

Al die hem zijn verwant van vrienden, en van magen,
Begunstigen zijn zijde¹, en dreighen ons met wraeck.

ULYSSES.

Geen maegh of bloetverwant magh tuighen in zijn zaeck.
Noit man van dreighen storf².

DIOMEDES.

Ick zie hem triomfeeren³,
Daer Ajax en Achil zijn zaeck int recht verweeren⁴,
Door 's grijzen Nestors tong.

ULYSSES.

De veltheer draeght de kling⁵,
De veltheer is de ziel en stuurman van 't geding:
's Rechts uitspraeck staet by hem. Hy kiest bequame mannen,
En kipt de rechters uit, die 's leghers⁶ vierschaer spannen.

DIOMEDES.

Zoo d'aengeklaeghde zich beroept op 't Grieksche recht? No 42

ULYSSES.

't Geschil wort naer de plaets gewezen, en geslecht⁷.
Wy staen op 's vyants boôm. Wy kennen hier geen wetten,
Dan die 's veltmaerschalccks⁸ mont en lippen zullen zetten.
Zijn wil is wets genoegh; die spreeke, en⁹ ieder zwijgh'.
Des Oppervorsten zwaert is rechter in den krijgh.

DIOMEDES.

Of d'Oppervorst bezweeck, als d'aenslagh waer begonnen?

ULYSSES.

De weerelt lijdt geensins¹⁰ twee schitterende zonnen;
Zoo dult geen heerschappy twee hoofden in een rijk,
Geen vorst zijn wedergâ, geen koningh zijns gelijk.
D'Eubeër is te hoogh in mogentheit gestegen,
En aenzien by 't gemeen: dit 's Agamemnon tegen;
Die heeft wel duizentmael geklopt op zijn rappier,

1 Eerst: Sijn sijde gunstigh zijn. - 2 Van dreighen niemant sterft. - 3 Eerst: Achilles, vroom in feyten. - 4 Eerst: En Ajax sijn saeck ten wtersten bepleyten. - 5 Eerst: Dit achtick heel gering. - 6 Eerst: die d'heylghe. - 7 Eerst: gevonnist en beslecht. - 8 Eerst: Als die des veltheers mont. - 9 Eerst: een. - 10 Eerst: geensins lijd.

Gevloeekt by al de Goôn, gezworen hoogh en dier,
By zijnes gordels draeck, by 't krunckelen der slangen,
Waermê de Gorgon van zijn beucklaer is¹ behangen,
En by den staf des² rijcks, van Mulciber gesmeet,
Dat hy zich wreecken zal van al 't ontfanghen³ leet,
's Eilanders krijghsgezag niet lang in 't heir gehengen⁴,
Al zou hy d'Oppergoôn met d'onderaerdsche mengen⁵.

medusabel?

DIOMEDES.

Met Agamemnons wroock is 't leger niet gepaeit.

ULYSSES.

't Is waer, maer dat is vol oneenigheid gezeait.
De meeste hoop is blind, om d'oirzaeck van dit wroocken
Te zien met onderscheit: ook heeft m'er in betrocken
Het kerkelijck geschil⁶, de maght van 't wichelhof⁷,
En 't geen den dienst betreft der Goden. Deze stof
Zoo kitligh⁸ is van aert, dat allerlei krackeelelen,
Dat zucht tot eige baet en staet hier onder spelen:
En alle schelmery, die slechts een schijngestalt
Van heilichheit ontleent, licht door den trechter valt.
Men hitst 's volcks harten op tot razerny⁹ door 't krijten
En d'allersterckste past den zwacksten uit te bijten.

DIOMEDES.

Maer wacht u, als de tijt de waerheit eens ontdeekt!

ULYSSES.

Al hebtghe 't heilighdom met vadermoort bevelekt,
Uw zusters schaemte ontbloot, in 't aenzicht van uw' zwager,
Den blixemdrager zelf¹⁰ gekroont tot horendrager,
Verkracht zijn bedtgenoot¹¹, en schencker Ganimeed,
Het¹² wort niet eens gemerckt, als maer een Outerkleet
Die gruwelen bedeckt, het¹² strecken dan geen zonden.

DIOMEDES.

En of de Priesters 't pleit met Palamedes stonden?

*opmerking
van hys*

1 Eerst: is sijns beuckelaers. — 2 Eerst: sijns. — 3 't aengedane —
4 Eerst: Dat d'eilander niet lang sijn Majesteits al benglen —
5 Eerst: menglen. — 6 Eerst: 't verschil van kerckenplight. —
7 Eerst: geestlijk hof. — 8 Eerst: soodanig. — 9 Eerst: dollig-
heit. — 10 Eerst: Ja, self den blixemdrigh. — 11 Eerst: eêgemael. —
12 Eerst: 't en.

ULYSSES.

Dat is onmogelijk: want hoe men 't went of keert,
't Schort even Kalchas. daer het Agamemnon deert:
Zijn hoogheit is geraeckt, en heiligkeit, die stedes.
Door' d' onderkruipingen en list van Palamedes,
Allenghs gemuilbant wort, en van zijn' glans berooft:
En 't was zoo verr' gebroght², dat geen gemytert hoof
Zou spreeken in den raet, of met de vorsten stemmen;
Een toom om naer zijn' wensch de wichelaers te temmen:
Dit steekt³ hem in den krop: behalve dat hy steef
De vorsten tegens hem; die zoo godtyvrigh dreef, = den Rind
Dat elke Grieksche stad zou leggen nieuwe drempels,
Om 't Nootlot op 't altaer, in Godgewijde tempels,
Te vieren met den reuck van 't gulden wieroockvat;
Een dienst daer 't priesterdom⁴ een koninglijcken schat,
En rijcken ooght af maeit. Hoe geestigh zag men schaecken
Den tabbert, en⁵ de kap! Met onbeschaemde kaecken
Dreef Kalchas, naer zijn' wensch, met luttel stemmen door
't Besluit des tempeliers, en gaf geen reên gehoor.
D'Eubeër heeft zijn kans⁶ in Aulis oock verkeecken⁷;
Daer riep⁸ hy: schoon de vloot door storm niet af kansteecken⁹,
Men magh zoo reuckeloos niet plengen koningsbloet.
Men stell' den neêrslagh uit: misschien is¹⁰ oock de vloet
Hier mede niet¹¹ gepacit: wilt u der joffer¹² jamren:
Houwt¹³ liever af den hals van witghewolde lamren.
Daer schon hem 't priesterdom de krijgslieën op het lijf.
Elck vloecte, en scholt om 't felst¹⁴. Zy kreten even stijf:
Het zaet van Nauplius, van Godtsdienst gansch¹⁵ verbastert,
Viert¹⁶ tempel, noch altaer: Diana wordt gelastert.
Verworght den vryen geest, of stort hem van een' rots:
Dees smaelt op wichlery, en droomen, stout en trots⁷.

1 Eerst: mits. — 2 Eerst: veer gebraght. — 3 Eerst: Leit. —
4 Eerst: Dienst, daerde priesterschap. — 5 Eerst: met. — 6 Eerst:
het oock — 7 Eerst: heel verpeutert. — 8 Eerst: zeyd. — 9 Eerst:
en onweêrleutert. — 10 Eerst: zal. — 11 Eerst: Hiermeê niet sijn. —
12 Eerst: jonfer. — 13 Eerst: Hackt. — 14 Eerst: seerst. — 15 Eerst:
is. — 16 Eerst: 't viert. — 17 Eerst: d'inspraeck Gods.

Palamedy uitsluitend op
't Schakelpl.

95/40
Plakke
terkel. re.
Solubij.
Schouw op 't lijf: van de
1

Hy tv
Hy a
Ick r
Wat
Zijn
Te l
't Bl
Dat
Mae
Sch
Al t
By c
De
En
Mae
En
Dien
Mis
Bed
Die
Der
Gee
Doo
He
Da
Ick
My

1
d'e
Wi
de
Vo
det
5

Hy twijfelt aen Godts dienst, en¹ zal het heir verwarren:
 Hy acht noch vogelzang, noch ingewant, noch starren.
 Ick rep van geen geheim: ghy, Diomedes, zaeght
 Wat hy te lijden had, om 't redden van de maeght.

DIOMEDES.

Zijn aangewende vlijt tot Ifigeens verschooningh,
 Te lichter hem in gunst kan brengen by den koningh.

ULYSSES.

't Blijft tusschen u en my²: 't is Agamemsons aert,
 Dat zijn gedachtenis geen weldaet langh bewaert:
 Maer 't leed, hem aengedaen, en eens³ gelede smarte, -
 Schiet diepe wortelen in zijn wraeckgierig harte,
 Al t' onverzoenelijck. 't Was Altreus, die voorheen
 By opdraght onderkroop 't out recht der Grieksche steen;
 De zoon vlamt op de vrucht van deze perckementen,
 En hoopt zijn laurentelg op dezen boom te enten:
 Maer Palamedes oogh zijn gangen onderschept,
 En is voor hem greeet, en waect eer hy zich rept;
 Dies raest's krijghsvorsten wraeck⁴, die om hem te betrapen,
 Misbruickt den ouden haet der Grieksche legerpapen,
 Bedienaers van de noot, en noit verbeden dwangh:
 Die doen hem 't koude zweet afbopen, door 't gedrangh
 Der lasteraren, en staegh liegende onverboden,
 Geen misdaet reeknen 't quaet, 't geen streckt tot⁵ dienst der
 (Goden.

Doch 't gelt ons evenveel. Wy doelen naer ons wit,
 Het zy dan slincks of rechts: waerom ick ernstig bid,
 Dat uwe dapperheit dit heldenstuck verzelle.

DIOMEDES

Ick vint den aenslagh nut⁶, 't is waer, maer dat ick stelle
 My selven in gevaer, is overwegens waert.

1 Eerst: gants in twijfel treckt; hy. — 2 Eerst: my en u. — 3 Eerst: d'eens. — 4 Dit siet op d'opdraght der Graaflijkheit van Hollandt aan Prins Willem, in den jare 1584 vastgesteld, maar door sijn doot verhindert, waer van de brieven, met de segels en ondertekening der steden, noch in wesen zijn. Voorts wil hy seggen, dat Prins Maurits, naer dezelve hoogheit staande, door den Advocaat was belet, en dat dit d'oorzaak was van 's Prinsen toorn. Br. — 5 Eerst: ten. — 6 Eerst: goet.

Ick ben een man in 't velt, om op een moedigh paert,
Dat schuimbeckt, briescht, en trapt, en stof worpt¹ met zijn
(voeten.)

Mijn vyant, voor de vuist, met zwaert en speer t'ontmoeten;
Maer 'k heb uw veinzery, Ulysses, lang verleert,
Ick stem het niettemin, dewijl ghy 't zoo begeert.

ULYSSES.

Ay, Diomedes, laet die zorgh aen my bevolen:
Het moet er doncker zijn, daer d'Ihtakois zal dolen!

DIOMEDES.

Welaen, ick ben 't getroost: doch eer wy 't stuck bestaen,
Zoo zal het noodigh² zijn, ons rijper³ te beraèn,
Op dat men 't schandelijk ten halven niet laet steecken,
Vernieu my anderwerf den voerslagh van uw⁴ treken.

ULYSSES.

Trê met my in mijn tent, 't zal wel zoo veilig zijn.
Men handelt van die zaeck best achter ons⁵ gordijn.

REY VAN PELOPONNESERS EN ITHAKOIZEN.

EURYPILUS.

Komt, laet ons by de donckre maen
Eendraghtelijk ten reie gaen,
En yvrig storten deze beê
Voor ons drieaenzicht Hekaté:

Datze Atreüs zoonen toch bewaer⁶,
Die voor ons haertstede, en 't altaer⁶,
Zoo rustigh waeghden lijf en goet,
En troosten 't volck in tegenspoet.

Dat geen verrader zich verstout,
Om 't flickeren van Priams⁷ gout,
Hen t' overlevren aen den Frijgh,
En ons in 't heimelijk bekrijgh:

En smoor' half doên op doên gehoopt
In 't bloet, dat uit ons wonden loopt:

*- dreelema
the cap
Priamus
Trojanica
maels had se
in hand. aend
Lee
Wall.*

1 Eerst: werpt. — 2 Eerst: 't hooghnoodigh. — 3 Eerst: wijders. —
4 Eerst; uwer. — 5 Eerst: de. — 6 Eerst: outaer. — 7 Eerst: flickren
van 't Trojaensche.

En stoock', ten schrick van Grieckenlant,
Door Hektors toorts de vloot in brant;

En geef uitheemschen gasten stof
Te roepen¹: hiër 's 't kerreckhof,
Daer Troje, godtloos en te droef²,
Mycene en al het heir³ begroef;

= veend chng.

Daer stont Achilles tent wel eer;
Hier lagh de veltheer⁴; ginder veer
Wert dagh op dagh zoo fel gestreên,
Om Menelaüs bruit Heleen;

Hier lagh de vloot, om dezen hoeck.
Godin, ay keer dien zwaeren⁵ vloeck.
Bewaer uw zuivre⁶ kercken oock,
Dat elck uw⁷ tempel plechtigh smoock':

Dat al⁸ uw reuckwerck opwaert rijs',
Naer d'eenmael aengenome wijs,
Den⁹ eenmael voorgeschreven plicht;
Het zij¹⁰ ghy droef of heller licht.

Begunstigh toch¹¹ Apolloos zoon,
Den taelman van den oppertroon,
Die zich op Gods geheim verstaet,
En alle teeckens gade slaet;

de godelijkheid?

Die klaer¹² kan spellen 't ongezienst,
En wien de zuivre Godesdienst,
De waarheid zoo¹³ ter harte gaet,
En achtze een pyler van den staet;

Een pijler, daer de staet op leunt;
En om deze oorzaak zich bekreunt
Met 's konings¹⁴ weereltlijcken staf,
Al neemt men 't hem zoo¹⁵ qualijck af.

1 bekeer

Keer van ons alle nieuwigheên.
Bevry voor vleck uwe outërkleên,

(Premstrake)

1 Eerst: segghen. — 2 Eerst: door Godloosen boef. — 3 Eerst: Mycenen methaer maght. — 4 Eerst: Agamemnons. — 5 Eerst: keer, o Godesse, sulck een. — 6 Eerst: Godin, uw kercken. — 7 Eerst: opdat uw. — 8 Eerst: Opdat. — 9 Eerst: Na d'. — 10 Eerst: 't zij dat. — 11 Eerst: Doch. — 12 Eerst: vaeck. — 13 Eerst: soe diep en swaer. — 14 Eerst: vaeck met den. — 15 Eerst: weêr.

En neem de priesters in uw scherm,
Die uwe altaren houden warm.

EURYPYLUS

Zy heeft u toegeknickt. Nu zingh een andre wijs¹:
Heft aen een nieuwen dans, en geeft het Noodtlot prijs².

- praedestinat

REY VAN PELOPONNESERS EN ITHAKOIZEN³.

*lof
p. 46 v. 13*

O kracht, van niemants maght⁴ t'ontvliên,
Gewelt, dat tusschen uwe knien
Beklemt de diamanten spil,
Daer 't al op draeit naer uwen wil;
Die hebt van eeuwigheit gezaeit
't Zaet, daer de tijt zijn vrucht af maeit;
O dwangbestuurster van al 't werk,
Die Goôn en menschen stelt een perck;
Houvast en ancker van 't gesticht
Der weerelt, die in tegenwicht
De hoofstof⁵ houdt; o zuil, die zelf
Draecht onbezwaert dat zwaer gewelf;
Met uwen⁶ ijzren scepter heerscht,
En blijft 'er lest, en waert 'er eerst;
Die Hemel, Aerde, en Hel bestiert,
En eischt⁷ dat elck uw Godtheit viert;
Die op uw beurt de starren riept,
En meedre en mindre Goden schiept,
En blijft versteenight en verstockt,
En hebt al 't nodigh⁸ quaet beroect:
Saturnus die zijn⁹ vader lubt,
De zoute zee¹⁰ met bloet bedrupt,
Een oirzaeck dat 'er Venus quam,
Met hare onkuische minnevlam.

Giga

*- d'p
v. 13.*

*Colic de
Terra
plus.*

*nu volk
wyl.*

1 Eerst: wend u tot de Noot. — Eerst: maect haer Godheyt groot. — 3 In deze rey hoort men het Noodtlot aenroepen, daer de dichter het harde gevoelen der Predestinatie door beschimpt. Br. — 4 Eerst: die niet en sijt. — 5 Eerst: d'hoofststoffen. — 6 Eerrt: O, die met — 7 Eerst: maect. — 8 Eerst: noodlijck. — 9 Eerst: zijnen. — 10 Eerst: En 't pekelschuijn.

1
bee
hen
8 E

Jupijn, ontvonckt door Cypris strael,
Voort walghde van zijn eegemael
Die bleef verschupt: een schoone boel¹,
Of jonghen, was zijn minnedoel².

Mercuur wert d'allerslimste dief,
En Bacchus kreegh de kruicken lief,
En, struickelende na den dronck,
Zong heilge vaerzen, dat het klonck.

Mars groeide in bloet en menschemoort.
De reuzerot quam³ fel aen boort

Gigantey.

Den Donderaer met smaet en schimp,
Toenze⁴ Ossa perste met Olymp,

En weêr met Ossa Pelion,
Eer haer⁵ een stercker overwon. —

- d'p. 46
v. 6.

Dat Minos bruit, dat hitzigh⁶ dier,
Zich liet bespringen van een stier:

Zeus
Daryphac

Dat d'Africaen, zoo wreet als sterck,
Van menschenhoofden boude een kerck,

Sker - Pasophae

Zijn kerckghewijde priester⁷ had
Een dootshoof tot zijn wierooockvat;

Mischkaunf.

En, eer hy noch gebeden sprack,
Een' menschenongeltorts ontstack,
En plengde, met een heilgen schijn,
Root⁸ menschebloet, in plaets van wijn;

En offerde den Goôn tot brant
Halflevend menscheninghewant;

Terwijl de⁹ menschendarrem sluit
Om 't lijf zijn taeie menschenhuit,

Zijn offerkleet, en feestcieraet;
En zong en schreeude zonder maet,
Uit perkament, vol bloetroot schrift,
Verruckt door innerlijke drift;

En hiet¹⁰ weêrgalmen op elk vaers
Een' rey van woeste moordenaers,

1 Eerst: en al zijn feest. — 2 Eerst: was hoer of jongen of een
beest. — 3 Eerst: de reuzen kwamen. — 4 Eerst: doen ze. — 5 Eerst:
hem. — 6 Eerst: geyle. — 7 Eerst: En dat zijn tempelpriester. —
8 Eerst: Paers. — 9 Eerst: een. — 10 Eerst: deé.

Wier wapen, zwaert, noch kortelas,
Maer kaeckebeen of schinckel was:

Dat Tantalus, noch vuil bemorst
Van versche moort, opschaffen dorst
Zijn' eighen zoon' op Jovis disch,
Niet by geval gebeurt en is:

Ghy Nootlot, nimmer gruwlen moê²,
Waert d'oirzaeck: u komt d'eere toê³,
Die dubbeltronie Janus slacht,
Van achter grimt' van vore lacht.

Zoo noch 't verraet smeult in zijne asch,
Ontdeekt het toch⁵ uw priestren ras:
Scherp Argos sabel meer en⁶ meer,
En smijt den Troischen standert⁷ nêr.

EURYPYLUS.

Hou op, ghy hebt voldaan: het Nootlot heeft volkomen
Uw danssen en gezang genadigh⁸ aangenomen

DERDE HANDEL.

DIOMEDES. SCHILTWACHT. AGAMEMNON.

Hou, schiltwacht, hou!

SCHILTWACHT.

Wie daer?

DIOMEDES.

Ick moet den veltheer spreecken

1 Eerst: Het vleesch sijns soons. — 2 Eerst: Maer onontworstelbaer bescheer. — 3 Eerst: Ghy self waert d'oorsaeck, u komt d'eer. — 4 Eerst: grijnst. — 5 Eerst: doch. — 6 Eerst, langs hoe. — 7 Eerst: Priams standers werp ter. — 8 Eerst: goedgunstigh.

15
- huedan? door
- vordelichthang
=
Tijnd ad
vz 723
u sla

Wie zi
t Is D
Groot
Van d
Wel I
Wat k
'k He
Als i
Ick sl
Te v
Op d
Dit's
Dit's
Op n
Beha
Ghy
Dien
Uit
En
Hoo
Wae
De
Van
1
Nu
stu
Ick
9 Ee

SCHILTWACHT.

Wie zijt ghe? Melt uw' naem, of geef het legher'teecken.

DIOMEDES.

't Is Diomedes zelf.

SCHILTWACHT.

Koom, weck hem, daer hy leit.

DIOMEDES.

Grootmeester van ons heir, die uwen legher spreit
Van drooghe en dorre blaën, op, op! 't is tijt te waecken.

AGAMEMNON.

Wel Diomedes, vrient, zegh op, wat zijn 't voor zaecken?
Wat brengt ghy ons by nacht? Is Hektor op de been?

DIOMEDES.

'k Heb een Trojaenschen spie den hals versch afghesneën,
Als ick de ronde sloot². Hij is belast met brieven.
Ick sleep den booswicht hier. Het zal den vorst believeen
Te vorschen naer 't geheim.

AGAMEMNON.

Koom, hou de torts wat dicht,

Op dat ick dezen gast beschou in 't aenghesicht.

Dit's³ waerlijk een Trojaen, van kleeding en van wezen.

Dit's Priaems zegelringh. Ick moet het inhoudt lezen.

Op mannen, 't is verraet. Mijn dienaers, flucks, gaet heen,

Behalve Palameed, roept al den raet by een.

AGAMEMNON. ULYSSES. DIOMEDES. NESTOR. AJAX.

Ghy die, voor kroonegout en vorstelijke banden,

Den kopren hellem voert⁴, en met uw dappre handen

Uit stael van Asiën het vier klinckt, schilden kerft⁵,

En Simoïs met brein en bloet vermenght, en verft⁶,

Hoort toe: wy zullen u de reden⁷ gaen verklaren,

Waerom men buiten tijts⁸ den krijghsraet laet⁹ vergaëren.

De Frygiaen (die, 't heir bespiedende by nacht,

Van Diomedes hant zoo versch is omgebracht,

1 Eerst: 't gewoonlijk. — 2 Eerst: dede. — 3 Eerst: 't Is. — 4 Eerst: Nuvoert d. k. h. — 5 Eerst: van 't Asiaenschestael devoncken stuiven doet. — 6 Eerst: En S. verm. en v. m. br. en bl.? — 7 Eerst: Ick sal u voorts de reënen oorsaek. — 8 Eerst: 'ontijds dus. — 9 Eerst: de e.

Als hy de ronde sloot, verbaest hem quam¹ gemoeten,
 En sleepte doot en warm² voor uwer aller voeten,
 Daer ghy hem liggen ziet), was met een brief belaên,
 Diem³ uit zijn boezem trock, en iemant schijnt te raên
 Tot grouwelyck verraet. Men³ zal u laten hooren
 Het inhoud van dit blad, een donder in onze⁴ ooren:

»Neptunus waerde zoon, die uw grootvaders stad
 Begunstight waer ghy mooght; de letters van dit blad
 Getuigen mijne gunst⁵, waerdoor ick ben geneghen
 Te strecken over u mijn' koninglijcken zegen.
 Dat ghy ontfangen hebt het jonghst gezonden gout,
 Verstont ick uit den spie⁶, wiens mont ghy toebetrou⁷
 't Geheimste⁸ van uw harte. Ick heb alreê genooten
 De vruchten van 't bestant, voor luttel tijts besloten,
 En wacht op 't uiterst vast. Is erghens gunst te koop
 Om gout, zoo spaer geen munt. Ick, Priam, leve op hoop⁹.
 Daer is 't geheim des briefs. Wat dunckt u, Grieksche vorsten?

ULYSSES.

Verdelgze, o Juno, toch⁹ die naer ons leven dorsten.

DIOMEDES.

Ontdeckze, o Hekaté, die naer den ondergang
 Van onze tenten staen.

NESTOR.

Ontdeck de waterslangh,
 Gescholen onder 't¹⁰ gras.

AJAX.

Ten leste eens aen den dag¹¹.
 Saturnus, breng de waarheit

AGAMEMNON.

Wie twijfelt aen de klaerheit
 Van 't goddeloos verraet.

1 Eerst: doend hem quam verbaest. - 2 Eerst: sleept' hem
 dood en warm. - 3 Eerst: ick. - 4 Eerst: 't welck vreemt klinckt
 in mijne. - 5 Eerst: Betuigen mijne gonst. - 6 Eerst: Ick uit den
 spie v. - 7 Eerst: toevertrout. - 8 Eerst: 't Geheimnis. - 9 Eerst:
 Doch. - 10 Eerst: Dieschuiltin't groene. - 11 Tén lesten eens
 in 't licht.

Die alle

Nu, Aja

Is 't kor

Met 's

In 't z

Mistrou

Daer,

Een vo

En ov

Dit³ zw

Zoo pa

Maer

De ko

Ja, Pa

Neptu

D'Eub

Ja, P

Die b

1 Ee
Eerst
oud
2 Eer

VO

AJAX.

Ick twijfel, met verlof,
Die alle treken ken, en saussen van het hof.

*mengsel
vervalst*

AGAMEMNON.

Nu, Ajax, geef gehoor, en spreek¹ niet ongereghelt.

NESTOR.

Is 't koning Priaems merck?

AGAMEMNON.

De brief was toegezegelt
Met 's konings eigen ring, doch 't wapen is mislukt
In 't zeeglen, en de² hant in 't schrijven wat gedrukt.
Mistrout ghy aen mijn woort, geloof uwe eigene oogen:
Daer, vader, lees den brief.

AJAX.

pp".
sten?

Een dochter van de logen,
Een vondeling van 't hof, een bastert van de nijt,
En overjaerden wrock, 't uitbraecksel van de spijt.

NESTOR

Dit³ zwijmt naer⁴ Priams hant, gelijk⁵ de druck van 't wapen.

AJAX.

Zoo paeit men 't slechte volck: zoo leght⁶ men kinders slapen,
Maer Ajax nimmermeer.

zinnig

AGAMEMNON.

't Zij hoe men dit⁷ verschoon',
De koning Nauplius is Godt Neptunus' zoon.

AJAX.

eit

Ja, Palamedes is 't, ick hou het⁸ u ten beste⁹.

of den goede hand

AGAMEMNON.

eit

Neptunus' eige stad is¹⁰ Trojens hooge veste¹¹.
D'Eubeër draeghtze gunst, met al¹² zijn heilloos zaet.

AJAX.

Ja, Palamedes is 't, die brout ons dit verraet.
Die booswicht moet van kant.

em
ckt
den
erst:
ens

1 Eerst: wees. — 2 Eerst: zijne. — 3 Eerst: 't Schrift. — 4 Eerst: na. —
Eerst: soo doet. — 6 Eerst: leit. — 7 Eerst: 't stuck. — 8 Eerst:
oud'et. — 9 Eerst: besten. — 10 Eerst: zijn. — 11 Eerst: vesten. —
2 Eerst: Die draegt d'Eubeër g, soo doet.

ULYSSES.

Beschut ons, goede Goden!

DIOMEDES

AJAX.

Of eer by¹ tijts gevloten.

DIOMEDES.

Zoo groot een onheil treffe ons tenten nimmermeer².

AGAMEMNON.

Hier gelt geen lochenen: want hoe men 't wende of keer³,
't Is Priaems tekening; wy twijflen nu niet langer,
Of Palamedes gaet van deze boosheit zwanger.

AJAX.

Dit heeft men lang gezocht, en onder 't volk gestroit,
En nu met dezen brief het schelmstuck opgetoit.

NESTOR.

Ghy, Heeren, ziet wel toe, 't zijn zorghelijcke zaecten.
Hy vangt wat wigtigs aen, die tot een schelm zal maecken
Een welgeboren vorst, een man van groot bewint:
Dies wensch ick, dat geen wraeck uwe oogen en verblind'.
Men overweeg de zaeck, en vell⁴ geen onrijp oordeel.

AGAMEMNON.

Waer⁵ hoogheit wort gequetst, heeft niemanteenig voordeel.

NESTOR.

Of hoogheit⁶ is gequetst, dat hangt hier in geschil.

AGAMEMNON.

Hy merckt de misdaet licht, die ze anders mercken wil.

NESTOR.

Wie iemand hatig is, zeer licht een brief kan dichten.

AGAMEMNON.

Nabootsen hant en, merck', onnoozelheit⁷ betichten?

NESTOR.

Dat is wel eer gebeurt.

1 Eerst: in. — 2 Eerst: Dat ongeluck en sijn ons nimmermeer
bescheert. — 3 Eerst: 't Sy hoe men 't wend of keert. — 4 Eerst:
Het stuck met reden wickt, en velt. — 5 Eerst: Waerd'. — 6 Eerst:
d'hoogheit. — 7 Eerst: d'onn.

*f. hemep: Kom neder op
nou lequid*
Dat tref Laomedon!

60

*Thy, 810
noob. (2)*

Zoo d
Met l
Indie
De d
Een
Zoo
Zoo
Die
Des
Om
Of l
Mae
Zoo
Van
Hoe
Wie
Lae

1
4 Ee
vae

AJAX.

Al waer het noit geschiet,

hoden! Zoo durf¹ men 't nu bestaen.

AGAMEMNON.

Die 't leger heeft bespriet²,

Met brieven afgerecht, legt hier voor u³ verslagen.

AJAX.

Indien hy levend waer, men moght hem ondervragen.

AGAMEMNON.

De doode melt de zaeck: het is een Frygiaen.

AJAX.

Een slaef, die korteling in 't oorlogh wert gevaên.

AGAMEMNON.

Zoo zou men alles wel in twijfel kunnen trecken.

AJAX.

Zoo zou men altijd wel des vroomen naem bevlecken.

AGAMEMNON.

Die man⁴ was langh verdacht.

AJAX.

Zoo was de valsche tong
Des grooten logenaers.

AGAMEMNON.

Ghy, Ajax, zijt te jong,

ordeel. Om Agamemnons mont zoo kort te heeten liegen.

Of lust het u, zoo wil u zelve niet bedriegen,

Maer dat uw degen passe op 't konincklijke stael.

AJAX.

en wil. Zoo doet hy.

NESTOR.

Houdt gemack, ghy Heeren! Laet de schael

Van ware billijkheit beslechten/d'onghelijcken. / oneenigheid

Hoe kan een toornig⁵ zwaert een wettig vonnis strijcken!

Wie⁶ 't recht heeft op zijn zy, dick⁷ sneuvelt door het spits.

Laet reên u scheiden: 't zwaert is oordeelloos en bits⁸.

1 Eerst: derf — 2 Eerst: verspriet. — 3 Eerst: hier voor u leit. —
4 Eerst: mensch. — 5 Eerst: uw hevig — 6 Eerst: Die. — 7 Eerst
- 6 Eerst
vaeck. — 8 Eerst: Bezadight brein u schey: die rechter is te bits.

Agamemnon

*61
Maarke?*

*Lette op
in L. oog hoede*

ULYSSES.

Beschut ons, goede Goden! Zoo d

DIOMEDES

Romee op
Dat tref Laomedon!

stapt op van waer
AJAX. Of eer by¹ tijts gevloten.

DIOMEDES.

Zoo groot een onheil treffe ons tenten nimmermeer².

AGAMEMNON.

Hier gelt geen lochenen: want hoe men 't wende of keer³,
't Is Priaems tekening; wy twijflen nu niet langer,
Of Palamedes gaet van deze boosheit zwanger.

AJAX.

Dit heeft men lang gezocht, en onder 't volk gestroit,
En nu met dezen brief het schelmstuck opgetoit.

NESTOR.

Ghy, Heeren, ziet wel toe, 't zijn zorghelijcke zaecken.
Hy vangt wat wightigs aen, die tot een schelm zal maecken
Een welgeboren vorst, een man van groot bewint:
Dies wensch ick, dat geen wraeck uwe oogen en verblind'.
Men overweeg de zaeck, en vell⁴ geen onrijp oordeel.

AGAMEMNON.

Waer⁵ hoogheit wort gequetst, heeft niemanteenig voordeel.

NESTOR.

Of hoogheit⁶ is gequetst, dat hangt hier in geschil.

AGAMEMNON.

Hy merckt de misdaet licht, die ze anders mercken wil.

NESTOR.

Wie iemant hatig is, zeer licht een brief kan dichten.

AGAMEMNON.

Nabootsen hant en, merck⁷, onnoozelheit⁷ betichten?

NESTOR.

Dat is wel eer gebeurt.

1 Eerst: in. — 2 Eerst: Dat ongeluck en sijn ons nimmermeer
bescheert. — 3 Eerst: 't Sy hoe men 't wend of keert. — 4 Eerst:
Het stuck met reden wickt, en velt. — 5 Eerst: Waerd'. — 6 Eerst:
d'hoogheit. — 7 Eerst: d'onnn.

*p. hemep:
non lequab*

60

*Thyrs 810
noob. (2)*

Zoo d
Met b
Indier
De d
Een
Zoo
Zoo
Die
Des
Om
Of l
Mae
Zoo
Van
Hoe
Wie
Lae
1
4 Ee
vae

AJAX.

oden! Zoo durf¹ men 't nu bestaen.

AGAMEMNON.

Met brieven afgerecht, legt hier voor u³ verslagen.

AJAX.

Indien hy levend waer, men moght hem ondervragen.

AGAMEMNON.

De doode melt de zaeck: het is een Frygiaen.

AJAX.

Een slaef, die korteling in 't oorlogh wert gevaen.

AGAMEMNON.

Zoo zou men alles wel in twijfel kunnen trecken.

AJAX.

Zoo zou men altijd wel des vroomen naem bevlecken.

AGAMEMNON.

Die man⁴ was langh verdacht.

AJAX.

Des grooten logenaers.
Zoo was de valsche tong

AGAMEMNON.

Ghy, Ajax, zijt te jong,
Om Agamemnons mont zoo kort te heeten liegen.

Of lust het u, zoo wil u zelve niet bedriegen,
Maer dat uw degen passe op 't konincklijke stael.

AJAX.

Zoo doet hy.

NESTOR.

Houdt gemack, ghy Heeren! Laet de schael
Van ware billijkheit beslechten/d'onghelijcken. / *oneenig heeds*
Hoe kan een toornig⁵ zwaert een wettig vonnis strijcken!
Wie⁶ 't recht heeft op zijn zy, dick⁷ sneuvelt door het spits.
Laet reên u scheiden: 't zwaert is oordeelloos en bits⁸.

1 Eerst: derf — 2 Eerst: verspiet. — 3 Eerst: hier voor u leit. —
4 Eerst: mensch. — 5 Eerst: uw hevig — 6 Eerst: Die. — 7 Eerst
6 Eerst
vaeck. — 8 Eerst: Bezadight brein u schey: die rechter iste bits.

Het zwaert¹ zij op Dardaens meinedig zaet verbittert,
Drijf Hektor op de vlucht, als 't in zijne ooghen² schittert,
En blixemt. Jupiter noch geen der Goôn³ geheng',
Dat d'eene bontgenoot het bloet des anders pleng',
Het Dorisch leger rijt' zijne eigene⁴ ingewanden,
Geweer en wapens meng, verwarre zwaert en⁵ handen.
Wat had de vyant stof te lachen in ons doot!
Hoe zou hy vier en torts in ons gedeelde vloot
Dan slingeren met maght, en met bebloede sabels
Doorhouwen, voor de vuist, ons anckertouw, en⁶ kabels,
En zenden brandende de kielen zeewaert in,
In 't aenz'en van de stad, en Priaems hofgezin!
Verblijft de zaeckt aen my⁷. Vertrout mijn zilverharen,
En grijzen⁸ ouderdom, wien⁹ veel is wedervaren.

AGAMEMNON.

Al waer 't mijn eigen bloet, soo wil ick dat men straff'
De stichters van 't verraet.

AJAX.

Ick, dat een open graf
Hen levendigh verzwelg.

NESTOR.

Wy stemmen 't al te zamen;
Maer waer de boosheit schuilt, valt¹⁰ doncker om te raemen.

AGAMEMNON.

De goddelooze¹¹ neemt de scheemring tot zijn wijck.

NESTOR.

Men stell' dan 't oordeel uit, totdat het ieder blijck'.

AGAMEMNON.

Ontbeert dit schijn en blijck'?

NESTOR.

Het is te twijfelachtigh.

1 Eerst: mes. — 2 Eerst: blixemende. — 3 Eerst: In d'appel sijner oogh, veeler dan 't God. — 4 Eerst: sijns selfs. — 5 Eerst: sijn wapenen vermeng', verwarr' sijn rechter. — 6 Eerst: 't Gedraeide hennep gaen doorhouwen van ons — 7 Eerst: 't Geschilaen my verblijft. — 8 Eerst: graeuwen. — 9 Eerst: die. — 10 Eerst: schijnt. — 11 Eerst: goddeloos die.

Wat e

Dat k

Hy qu

Ick vo

Ghy v

De re

Om é

Zoo k

Gerec

Daer

Van

Gedo

Die b

Keert

Terg

't Is

Maer

Wan

Mijn

Ick k

't Wa

Ick :

Wie

1 E

4 Eer

doem

't A l

AGAMEMNON.

Wat eischt ghy voor bewijs? Hoe bondig? Of hoe krachtig?

NESTOR.

Dat klaer en helder licht, gelijk de middagh doet.

AGAMEMNON.

Hy quetst het vaderlant¹, die booze stukken² voedt.

NESTOR.

Ick voê geen quaet³, maer vrees onschuldig bloet te storten.

AGAMEMNON.

Ghy vreest niet eens den staet door slapheit te verkorten.

NESTOR.

De rechter handelt wijs, die veel quaetdoenders spaert,
Om één onnoosle ziel te vryen van het zwaert.

AGAMEMNON.

Zoo kan geen rijk bestaen.

NESTOR.

Zoo kan het eeuwigh duuren.

Gerechtigheid bout steên, en⁴ konincklijke muuren,

Daer onrecht en gewelt palaizen ommeruckt.

Van elcken druppel bloets, door onrecht⁵ onderdruckt,

Gedoemt⁶ door 'tschendig stael, ontspruiten duizent wrocken,

Die bersten uit tot wraeck, wiens zwaert eens uitghetrocken

Keert langzaam in zijn scheê. Wie heilig bloet vergiet,

Tergt Nemesis. Zie toe, en roer dees Hydra niet

't Is licht een hoofd gevelt, in reuckeloozen tooren:

Maer kunst is 't, groote kunst⁷, den wortel gants te smooen,

Wanneer de hals, in plaets van één, veel hoofden teelt.

AGAMEMNON.

Mijn oordeel van het uw hierinne niet verscheelt.

Ick kniel voor Themis troon; mijn daden dat betuigen.

't Waer razerny⁸ het recht uit haet ep nijt te buigen.

Ick zal niet wetteloos bestaen door onbescheit.

Wie tegens 't Vaderlant⁹ en d'Oppermajesteit

1 Eerst: 't gemeenebest. — 2 Eerst: feiten. — 3 Eerst: niet quaets. —
4 Eerst: die bout de. — 5 Eerst: desgeens, die m'. — 6 Eerst: En
doemt. — 7 Eerst: let hier op. — 8 Eerst: dolligheit. — 9 Eerst:
't Algemeen.

Zich zelve schandelijk noch eerloos heeft vergrepen,
Die loopt geen lijfsgevaer.

AJAX.

Och, waren noit mijn schepen
Verzeilt van Salamin zoo verre aen¹ Tenedos!

AGAMEMNON.

Gevalt het u, zoo ruck² uwe anckertouwen los:
Het steeckt den Grajen niet op tien of twalef kielen.

AJAX.

Maer toen twee Ajaxen 't gansch leger tegenhielen,
En redden uwe vloot, daer 't al scheen overmant;
Daer Hektors fackel reê de zeilen stack aen brant;
Toen stackt'er nauw genoegh. Hoe of dit uit wil vallen?
Mijn vader Telamon was d'eerste, die de wallen
Van Troje zelf³ beklom, en Hercules steef met kracht;

Een van de vijftigh oock, die om de gulde vacht,
Door 't klinckende gedruis der Cyaneesche rotsen,
Naer Kolchos togen, en den Zeevooght ginghen trotsen:
Ick, volghende den aert van zulck een⁴ braven helt,
Heb Helles vloet gekruist, en hier in 't vlacke velt
Mijn tent gespannen, nam met ernst⁵ het leet ter harte
Van Menelaüs, en 't verongelijckte Sparte.

Dit's mijn bezolding nu, dit's, Ajax, al uwe eer!
Wat drael ick? 'k Heb verlof: men guntme dat ick keer'.

AGAMEMNON.

Uw vader Telamon, de terger der Trojanen,
Was oorzaeck van veel bloets, en veeler Griecken tranen;

Was oorzaeck, dat de vloot der Fryghen overwoei: *naar de Pelop.*
Dat Alexander, in vergoeding van zijn moei',

Mijn broeders bedgenoot, en dierbaer pant, vervoerde,
En door dien⁶ roof Europe en Azië beroerde.

Wat uwe reis belangt, ghy stoft al t'onbedocht,
Als of aen u alleen hing d'overzeesche toght.

Neen, Ajax, staeck dien roem, en wil het mij vergeven,

1 Eerst: in d'haven. — 2 Eerst: maeck. — 3 Eerst: Van Trojen
eer. — 4 Eerst: een soo. — 5 Eerst: Gespannen mijne tent, en nam —
6 Eerst: sijn.

Om eenen Ajax waer de tocht niet nagebleven.

NESTOR.

Ghy, Heeren, waer toe dient dit onderling verwijt?

Het baert afkeerigheid als d'een den andren bijt.

Ick bid den Oppervorst, hy wil zijn gr: uschap sussen,

En niet den oorlogsmoed van dezen krijgshelt blusse:

Wiens brave daden volght d'onsterfelijkke naem.

De mont van ieder een¹ gaet zwanger van zijn faem.

Een veltheer, die met hoon zijn hopliên loont, na 't strijden²,

Ontziet zijn heirkraft niet de zenuw af te³ snijden⁴.

AJAX.

Daer leght⁵ 't vervloecht geweer; de Goden straffen my,

Indien ick oit hierna het zwaert gorde⁶ op mijn zy.

Geen helt behaelt hier lof, hoe dapper, hoe rechtschapen,

Hoe vroom hy zit te paert; dat zich een ander wapen:

Ick dien geen dwingelant, noch geen vermeten hooft,

Dat niet prijswaerdig acht, dan⁷ 't geen zijn harssen looft.

NESTOR.

Nu Ajax toom den moed; beweew uw zaeck met reden.

AGAMEMNON.

Wy zijn dit lang gewent; 't zijn d'oude oploopheden⁸;

Best dat hy eerst bedaer.

NESTOR

't Is heftig gekrackeelt.

Het drucktme, de gemoên aldus te zien gedeelt⁹?

Ick wenschte, dat die twist geslecht waer, en bevrèdight.

AGAMEMNON.

Ick wensch het desgelijcks.

NESTOR.

Als elck het zijn verdedight,

En treckt zijn¹ strength naer¹⁰ maght, is 't bijster¹¹ ongezien.

AGAMEMNON.

Wat Agamemnon drijft, moet eerst¹² voor al geschiên.

1 Eerst: eens ieghelijcks. — 2 Eerst: stryen. — 3 Eerst: Sijneigen heirkraft gaet de seenwen stucken. — 4 Eerst: snyen. — 5 Eerst: leit. — 6 Eerst: im mer gord den degen. — 7 Eerst: als. — 8 Eerst: korselheden. — 9 Eerst: te zien aldus verdeelt. — 10 Eerst: na. — 11 Eers: wilt en. — 12 Eerst: dat moet.

(Laten)

—

- flink

beweew

*- Snede
ook party*

Het voegt¹ den minderen voor meerder maght te duicken.

NESTOR.

Een koning kan zeer licht d'ontfange maght misbruicken.

AGAMEMNON.

Dat oordeel staet aen Hem.

NESTOR.

En oock aen zijn gemeent,

Van wie hy zijne maght, en heerlijkheit ontleent.

De koning is om 't volck. De wijze kan zich² voegen

Naer tijtsgeleghentheit, en ieder oen³ vernoeegen,

Inzonderheit de ziel van zijn geheimen raet,

De leden van het rijk, en pijlers van den staet.

Ick wenschte dat men zwichte⁴, en ongheval verhoede.

ULYSSES.

Ick spreek er zoo veel in, men houd 'et my ten goede:

Dat elck den vorst verschoone, en quaet vermoeden schort⁵,

Zoo langh, naer⁶ luit des briefs, geen gout gevonden wort

Omtrent de legerplaets van Palamedes' tenten.

Men onderzoek het stuck, en staeck dees dreigementen.

DIOMEDES.

Die raet gevaltme wel⁶.

AGAMEMNON.

Wat zeght⁷ er Nestor van?

NESTOR.

Oprechte munt de proef gewilligh lijden kan:

Zoo zal 't navorschen oock geen eerlijck man beschamen.

ULYSSES.

Wie neemt dien last op zich?

AGAMEMNON.

U beide zal 't betamen.

ULYSSES

Het waer ons aengenaemt, indien het andren deên.

AGAMEMNON.

Men volge⁸ mijn bevel: verricht dit met u tweên.

1 Eerst: 't Betaemt. — 2 Eerst: wijs, die zich weet te. — 3 Eerst: kan — 4 Eerst: Uw hoogheit alle ramp. — 5 Eerst: na — 6 Eerst: my wel gevalt. — 7 Eerst: seydt. — 8 Eerst: volbrenght ghy.

Onst
Uw
Uit
En
En
De
Wie
Wie
Een
En
Geb
Bes
Zich
En
Die
Op
Dat
Op
Te
En
I
't C
Dat
En
Nu
Du
Al
W
Be
1
verl
noe
2 E
En
7 E
10
lij

KALCHAS. EURYPILUS¹.

Onsterfelijcke Goôn, wier overgroot vermogen
Uw priesterschap beschermt, als d'appel van uwe² oogen,
Uit uwe³ stoelen daelt, beschaduw⁴ van een wolck,
En hanthaeft uw gemeente, uw eerophoudend volck,
En waerde speelgenoots, die over hunne waeyen,
De zoomen van hun kleet, en mantels laten zwaeyen,
Wier langgebaerde kin van hairen hangt vermast;
Wier wenckbraeu en gebaer niet lochent, hoe hun past
Een wettelooze maght; die prat op vorstenbanden,
En keizers kroonen treet: wier hoeden, breet van randen,
Gebogen van ter zij, voor spits, en achter spits,
Beschaduw^{en} 't gelaet, daer 't liefelijck en bits
Zich in het statigh menght, tot stijving van geboden,
En tucht van zielen⁵; o, onsterfelijcke Goden,
Die onze ootmoedigheid gebeurt hebt⁶ uit het stof
Op Uwen tempeltrou; o Goden; U zy lof,
Dat ghy uwe eere wreect, en strafte, die vermetel
Opdraghen 't kerckenrecht den weereltlijcken zetel,
Te vast en⁷ zeker staen op 't slibberigh en steil,
En buighen⁸ 't Heiligdom ten dienst van burgerheil.

Dat Palamedes ons nu muilbande, en ten spot maeck'
't Gezagh der tempeliers, de zekerheit der Godspraeck:
Dat hy op 't outer nu zijn nieuwe gruwlen zet,
En wuft, en onbesuist onze outerkleên besmet.
Nu zal hy leeren wat het in heeft, dus t'ontijde,
Dus stout, de hant⁹ te slaen aen 't priesterlijck gewijde.

Wy staen met Goden in een noit gekrenckt¹⁰ verbont.
Al wie ons wederspreeckt, die wederspreeckt Godts mont.
Wy zijn Godts beelden, zijn gewettigde¹¹ gezanten,
Beroepen en gestelt¹² tot Jupiters trouwanten

1 K. en Eur. spelen hier de rolle van heerschzuchtige kerkelijken, zich verheugende over de gevangenis van den advocaat, die zy hunnen vyandt noemen, spellende de dinghen, daer men hem van zou beschuldigen. Br. — 2 Eerst: uwer. — 3 Eerst: die wt uw. — 4 Eerst: beweuen. — 5 Eerst: En zielentuchtiging. — 6 Eerst: onsedemoed hebt geheuen. — 7 Eerst: Die al te. — 8 Eerst: schroeven. — 9 Eerst: sijn vingeren. — 10 Eerst: Onbreeckelijck. — 11 Eerst: afdruksels Gods, onsterfelijckheits. — 12 Eerst: Wy sijn gehult, gesalft.

En stoet, en draghen zijn livrey. Wie raedt zoekt, gaet
Door onzen mont alleen by Jupiter om raet².

De wereltlijcke stoel, die ons durf³ teghenwroeten,
Moet nederzijgen, staet⁴ op wanckelbare voeten.
Een blixem is ons wenck, een donder⁵ ieder woort.

Wy sijn de⁶ muur om 't rijck, de sleutels van stads poort,
De fackels, om een lant in lichten brant te stellen.

Wy geven aengetergh⁷ d'uitbraecxelen der Hellen,
En Vloecken, vryen toom: en geen Monarch zoo gaeu
Zijn heir brengt op de been, als wy het woeste graeu.

Curios

74

Daer komt Eurypilus. Wel, zoon, mijn zinnen hangen
In twijffel tusschen vrees, en hartelijck verlangen.
Hoe is het spel vergaen? Is 't boschzwijn eens gejaeght?

EURYPILUS.

O, eer des Priesterdoms, men heeft te recht gedaeght
Den vyant onzes naems, zoo ras men Priaems gaven⁸
Hadde uit het aertrijck, daer zijn tent stont, opgegraven⁹.

76

KALCHAS.

Mijn hart van blijdschap zwilt, en geeft den geest meer hots:
Mijn ingewant springht op, en juicht van vreught, nu¹⁰ Godts
Erfvyant is beknelt in¹¹ d'Ithakoische stricken.

*Thym
Schot
V^o
Impuls*

77

Dit's Noodlot en Gods werck¹², geen menschelijck beschicken.

EURYPILUS.

Maer of dees¹³ schalcke noch het¹⁴ lijfsgevaer ontsprongh,
Door zijn ervaren brein, en honighzoete¹⁵ tongh?

KALCHAS.

De zaeck lijdt geen gevaer¹⁶: wy zullen 't zoo bestellen
Dat zijn dootvyanden, en haters 't oordeel vellen;

Thym
999

*Old? weck
band*

1 Eerst: En voeren sijn levrey, en maecken sijnen stoet. —
2 Eerst: En door ons' heiligheit men Godheit spreecken
moet. — 3 Eerst: Wat w. maght ons stout derf. — 4 Diens setel
sijgt, en staet. — 5 Eerst: Ons wencken blixems sijn en don-
ders. — 6 Eerst: een. — 7 Eerst: Gesart wygevenaen. — 8 Eerst: nadat
men opgegraven. — 9 Eerst: Hadde in sijn leghertent d'ont-
fangen Troische gaven. — 10 Eerst: ontspringt nu eens die
vyant. — 11 Eerst: Ten leste is betrapt door. — 12 Eerst: Het
Noodlot dit bestuurt. — 13 Eerst: die. — 14 Eerst: dit. — 15 Eerst:
slibbergladde. — 16 Eerst: en lijdt geen last.

Na dat men 't oude, en langvergeten uit den hoek
 Gehaelt hebbe, en wel naeu doorsocht zijn¹ levens boeck,
 Van dingen die hem zijn ontschoten door de jaren: 79
 En waer de logen gelt, daer zal men waarheit sparen,
 En geven 't valsch een schijn van onrecht, en een verf
 Van bloetbadt en² verraet, van liën- en lantbederf.
 Zijn vonnis boven aen zal in het voorhoofd voeren,
 Hoe godtloos hy³ bestont het Heilige aen te roeren,
 En brack (met eenen bant 's rijcks banden altemaal, Leq Soor
 Het heir verwarrende met een gedeelde tael,
 Verweckende⁴ een gedroght en Hydra van geschillen, Thijm
 Van noot, gebeurlijkheit, van moeten, en van willen⁵, 1012
 En eische in dit geschrei, dat slechts zijn bovenzang
 Alleen zou zijn gehoort, in⁶ kerck- en priesterdwang;
 Ja, wetten smedende, waer naer wy⁷, outerknechten, Thom 1015
 Een hemelsch Godvry volck, ons⁸ zouden moeten rechten⁹!
 Hy steef het onderscheit van noodigh en van nut¹⁰,
 En streckte door gezagh der nieuwigheden stut¹¹, Lev Blak
 Afslaende een wettige verzameling van papen¹²,
 En brenghende om zijn tent vreemt krijghsvolck in hun¹³
 (wapen¹⁴,

Zelf buiten 's maerschalcks¹⁵ last: en duizent dingen meer.
 Maer gaenwe binnen, want de Raet vergadert weer. —

PALAMEDES.

O nacht, wiens doncker kleet beschaduw't alle menschen,
 Zoo wel die heerlijk zijn, als die om nootdruft wenschen,
 Wat boosheit deektge toch¹⁶ met dicke duisterheên¹⁷?

1 Erst: heeft, en doorsocht wel naeu sijns. — 2 Erst: van. —
 3 Erst: Hoe dat hy driest. — 4 Erst: Beswangrende. — 5 Versta
 de geschillen over 't stuck der eeuwige verkiezing met derzelver aenkleven. Br. —
 6 Erst: door. — 7 Erst: waerna dat d^e. — 8 Erst: sich. — 9 Hij
 meent de resolutiën der HH. Staten van Hollandt, tot vrede der kercke ge-
 nomen, die de kerckelijken hielden door den Advocaet uitgewerckt. Br. —
 10 Het onderscheid tusschen nootsaekelijcke en nutte geloofspunten. Br. —
 11 Willende seggen, dat hy de Remonstranten, die men van nieuwigheden
 betichtte, had begunstigt. Br. — 12 Een nationale Synode op dien voet, als
 de kerckelijken die begeerden en daerna verkregen. Br. — 13 Erst: de. —
 14 D. i. het aenneemen der waerdgelders, 't welck hem werd geweten. Br. —
 15 Erst: veltheers. — 16 Erst: Doch. — 17 Erst: duisternis.

Fol. 48106 II

Wat lagen zoektge met uw schaduwen te kleên¹?

Men vordertme in den Raet: hoe durf ick my betrouwen²?

Het is op my gemunt: daer is wat quaets gebrouwen.

Men mompelt allerlei: men stroit een valsch gerucht.

Mijn vrienden zijn bezorght: men raetme dat ick vlucht³.

Hoe kan een vroom gemoedt, ghy kentet, Hemellieden,

Van geen verraet⁴ bewust, verstaen tot eerloos vlieden!

Hoe kan een edel hart verzwelgen, dat me u zegg⁵: *[Footnote]*

Die droop voor schellem deur voor Troje in 't zwaer⁶ beleg,

En dorst zijn zaeck, voor recht gedaghvaert, niet verweeren,

Dewijl hy 't halsrecht, dat hem dreighde, niet kon keeren⁶! —

Neen, Palamedes, blijf: ontzie geen ongeval⁷,

Al schiet men pijlen uit, gedoopt in bittere gal;

Noch⁸ brantmerck door uw vlucht, uit ydele vervaernis,

Uw naem en glorie niet⁹, u zelve tot bezwaernis,

Uw magen tot verwijt, uw vyanden tot vreught:

Maer hef het hoofd omhoog¹⁰, en toon, dat ware deught,

Als d'eedle palleboom, geen last te dragen weigert,

En tegens 't zwaer gewicht der lasteringen steigert.

Het onverbreekbaer¹¹ recht van 't oude Grieckenlant,

Ons Hantvestboeck¹², geschat een dier en heilig pant,

De gulde Vryheit, die vast treurt, en slaet aen 't quijnen,

Ick reis op¹³ reis dus lang heb tegens 't ondermijnen

Der boozen voorgestreên: ick blijf haer schutsheer noch,

En voorspraeck tegens list, en uitgemaeckt bedrogh,

Zoo lang een druppel bloets zal uit mijne adren¹⁴ leecken;

Zoo lang mijn zuivre tong kan zuivre waerheit spreecken.

1 Eerst: Wiens laghen of bedrogh uw waerheid gunstig is. —

2 Eerst: derf ick my vertr. — 3 Old. werd't daeghs vóór sijn gevangenis door den Raedtshcer Berkhout, en noch een Heer, van sijn ongeval gewaershout, maer hy weygerde te wijcken. Br. — 4 Eerst: Dat niets ons. —

5 Eerst: Trojen in 't. — 6 Deze beide regels eerst:

Noch dorstgedaghvaert niets sijn saeck voor recht bepleyten.

Vermids hy was berucht van schandelijke seyten. —

7 Eerst: en hou' nog liever stal. — 8 Eerst: soo. — 9 Eerst: de glorie niet uws naems. — 10 Eerst: beur uw voorhoofd op. — 11 Eerst: onverbreecklijck. — 12 Eerst: d'Hantvesten, oit. — 13 Eerst: aen. —

14 Eerst: mijn aders.

[Handwritten notes:]
Tongvoord V. K. K. K.
Subornat. Bok. 1. 9.
and other illegible scribbles.

[Handwritten notes:]
Th. 177
1027

[Handwritten notes:]
Th. 177
1030

[Handwritten notes:]
Footnote
1031

D
Jup
Ver
Te
Mij
En
Te
't I
Me
Gri
't I
Als
Va
En
Me
Ho
En
No
De
Ge
Za
En
He
Ee
Zo
Ge
Ge
To
Zo

le
E
8
10
ho
E
ov
t

De maght ontbreekt me niet om dit gevaer t'ontvliên¹.
Jupijn en Peleus zoons my hulp en bijstant biên²,
Verbinden³ zich om strijt, met hooge en heilighe eeden,
Te keeren 's maerschalcks wrock⁴ en ongerechtigheden,
Mijn zuivre⁵ onnoozelheit, in spijt van logentael,
En ziedend heete wraeck, door wapens en door⁶ stael
Te vrijen wettelijck: maer als ick 't overwege,
't Is beter dat ick lij, dan mijnen naem en⁷ zege
Met burgermoort bevlecke, en om hun onverstant
Griecck tegens Griecck, en standers teghen standers kant:
't Is beter, dat men één verdelge hier op⁸ aerde,
Als 't euvel uitwasch met den schitterenden zwaerde.
Van dat men my verkoor tot aller Vorsten mont, *Labocant*
En, als verdadiger aen ons gebied verbont, *1586*
Met zulck een dieren eet⁹, verstont ick, zoo ick 't huden
Hoognodig voor den staet (hoe schendigh zij 't misduiden)
En tot verzekering der vorsten in 't gemeen,
Noch oordeel, dat 't gezagh op 't Heiligdom alleen *geheel Old.*
Den sceptren toebehoort, en vorstelijcke banden¹⁰; *Over*
Geen reuckloos¹¹ tempelier zijn vingers en zijn handen
Zal schenden aen dien toom, en teugel, als een recht,
En hoogheit, aen 's Lants staet onscheibaer vast gehecht.
Het is van aenvang oock, by alle bontghenooten,
Eenparig zoo verstaen, verdadicht, en beslooten¹²:
Zoo òrijf ick dan niet nieus of zeldzaems, zoo men 't noemt,
Geijck d'Aertswichelaer, die 't weereltsdom¹³ verdoemt.
Genomen ick wacr stom, en liet dien teugel slippen,
Tot wroeing mijner ziele, en schennis mijner lippen,
Zou niet te duchten staen gewetens scherpe dwang,

1 Eerst: ontgaen. — 2 Eerst: manhafte zoon, sijn neef de Peleaeen. — 3 Eerst: En bieden. — 4 Eerst: 'sveltheers grim. — 5 Eerst: En mijn. — 6 Eerst: wapenen en. — 7 Eerst: dan dat ick mijne. — 8 Eerst: een siel verd. van der. — 9 Eerst: dier gezworen. — 10 Dit begrijpt Old's. gevoelen van 't gezagh en 't recht eener christelijcke hooge Overhey over 't kerckelijck, altijd by hem verdadicht. Br. — 11 Eerst: En dat geen. — 12 Te weten dat de hooge Overheit oock macht hadt over 't kerckelijcke en zaaken van Godsdienst. Br. — 13 Eerst: Maer 't prierderdom.

Waer aen geketent¹ is der steden ondergang²?
 Na 'et bannen van de deught, het³ grouwelijck bestormen
 Van raethuis, en van kerck; na 't endeloos hervormen
 Van tempel, tempeldienst, en wat aen 't outer kleeft.
 Wat raetsheer is zoo jong, die dit niet⁴ heeft beleeft?
 De kerckers galmen noch. De kussens, en de zalen
 Ontbloot van grijzen raet, het roocken van de palen;
 Beschreyen hun gewelt, en 't zwaert van bloet bespat.
 Hun dolheit roockt en⁵ spoockt van d'een in d'andre⁶ stadt,
 Het heilig perckement, met heerlijk wasch bezegelt,
 Betuight hun razerny, te woest en ongeregelt.
 Vergeeft het my, indien mijn ouderdom vermast⁷,
 Na zoo getrou een dienst, u raectt, en zich ontlast⁸.
 De Goden zullen, tot gerechticheit bewogen,
 Verdrukke⁹ waerheit eens hanthaven, als de logen,
 Van Schalckaert¹⁰ ruw gesmeet, gevijlt van Kalchas tong¹¹,
 Gelijk een vuile damp verdwijnt by out en jong¹².
 Men maect den veltheer diets, om ons als kaf te wannen,
 Al waer men tegens hem met yver ingespannen;
 Schoon niemant meer dan¹³ ick zijne eer gevordert heeft¹⁴:
 Hoewel getrouwe dienst my quaê belooning geeft.
 't Is waer, ick dulde 't noit, noch zal het niet gehengen¹⁵
 Met mijn bestemming, dat men reuckeloos¹⁶ ga mengen
 't Byzonder en 't gemeen, 't welck groot verschil verweckt.
 Het opperste gezag, als hy te velde treckt
 Is, met gemeenen raet, zijn scepter opgedragen;

1 Hier toont de dichter des Advocaats bekommering, vreesende, dat indien
 d'Overheyth haer gesagh in 't kerckelijcke liet vallen, dan de gewetensdwang
 zou ingevoerd worden, en ontvout in de volgende vaerzen het quaet gevolg
 van dien dwang. Br. — 2 Eerst: gekoppelt. — 3 Eerst: na 't — 4 Eerst:
 't niet en. — 5 Eerst: dolligheit, die. — 6 Eerst: en roockt van
 stadt tot. — 7 Eerst: vroomigheit gesart — 8 Eerst: uw seeren
 raectt te hard. — 9 Eerst: De klare. — 10 Eerst: d'Ithakois. —
 11 Eerst: van Kalchas tong gevijlt. — 12 Eerst: damp verstuift,
 en als een rook verijlt. — 13 Eerst: schoon niemant bet als. —
 14 Dat hy 't gesagh des Prinsen soght te verminderen, was de gemeene roep;
 maer 't werd by hem ontkend, en hy beriep zich op de diensten tot zijner
 bevordering gedaen. Br. — 15 Dit en de volg. vaarsen geven te kennen, dat hy
 't vermeerteren van den Staat en 't onbepaalt gezagh niet zou konnen gedoo-
 gen. Br. — 16 Eerst: m'onordelijck.

Aardpa.

aan 't licht bekeken

*Th
1027*

*Als Van
Leuwp*

geel Ansey

110

114

Niet om 't byzonder recht der Vorsten te belagen,
 En deze maght zoo wjt te trecken¹, dat er een
 't Byzonder eigendom zou smilten in 't gemeen,
 Zich² als een dwinghlant, in den hooghen³ zetel zetten,
 En schenden de van outs bezwore Griecsche wetten.
 Hoe kan ick schaemteloos dat onrecht met hem staen,
 En tegens eer en eet mijn vaderlant verraen?
 't Besetten van mijn⁴ tent, met grooter⁵ tal van wachten⁶,
 Geen wettig voedsel geeft tot allerley gedachten,
 Dewijl⁷ het is geschiet door Nestors⁸ wijzen raet.
 Ick was alreë gebroght in veler hopliën haet;
 Men zag noch hoorde niet dan blixemen, en dondren:
 Men mompelde van moort, bloetstoringen, en plondren.
 Wat vorst vermagh dit niet? Wat raect het iemants kroon,
 Dat ick voorzigtelijk verzeker mijn persoon?
 Dit maect geen staet in staet, gelijkze lastren darren,
 Noch strekt niet om het heir door tweedracht te verwarren,
 Maer eer⁹ tot eenigheid; dewijl mijn lijfwacht eedt
 Noch tegens 't algemeen, noch 's konings hoogheit street.
 Dat wy de schatkist van 's Lants middelen uitputten¹⁰,
 Waer door zich 't weerloos heir niet langer kan beschutten,
 Ja, loopt geen klein gevaer van droeve nederlaeg,
 Ten zij men met Priaem zich schandelijk verdraeg —
 Is logen en verziert: 't zou waerheit bet gelijcken,
 Waer dit geduit op¹¹ hen, die eerloos zich verrijcken.
 Maer daer en deert het niet! 't is niet zoo zeer om my:
 Men poogt¹² den vryen staet te quetsen door mijn zy¹³.
 Men roept tot slaefschien dienst het vrygevochten Griecten,

verloof

1617

*waarbijden
vrijhe uttr.*

111

daer

113

1 Eerst: strecken. — 2 Eerst: En. — 3 Eerst: sich in den — 4 Eerst: mijner. — 5 Eerst: meerder. — 6 Dit siet op het aannemen der waardgelders in den jaare 1617 in verscheyde Hollandsche steden en Utrecht, om oproer voor te koomen en daetlijckheden af te weeren, geschiedt; welck aannemen in de volgende vaarsen wordt verdadght. Br. — 7 Eerst: vermits. — 8 Eerst: Ajax. — 9 Eerst: wel. — 10 Dit had men den Adv, te last geleght en werdt oock in sijn vertoogh wederleydt. Br. — 11 Eerst: gestroit om. — 12 Eerst: tracht. — 13 Dus spreeckt oock d'Advocaat in sijn vertoogh aen de Staaten, zeggende: „ick bemercke hoe langer hoe klaarder, dat men door mijne zijde der landen staat en welstandt zoekt te empieëteren of aan te grijpen. Br.

En treckt bedecktelijck slagveëren uit zijn wiecken.
Men gaet de vroomsten na, op dat men 't recht verstomm'.
De Godsdienst streckt een grijns: het¹ schelmstuck gaet voor

(mom.)

Wat arm en bijster is², tot Agamemnons voordeel,
De zaecken hanthaeft, niet uit wetenschap en oordeel,
Maer puur uit eigebaet. 't Geraes, 't gedrang, 't gewoel
Is om den Heilig niet, maer om den heiligen stoel.
Ick zal gedaghvaert dan voor Agamemnon treden,
En tegenwoordigh zelf den loozen raet bekleden, *(vordelen)*
En uitstaen met gedult, het zij oock wat het zij. *(baest)*
Koom, lasters logentael, ick ken my zelven vry.
Koom, overjaerde wrock: koom, langgedreighde wraecke:
Ick steun op mijn gemoedt, en mijn gerechte³ zaecke.
Ick stap mijn doot te moet, zy streckt 't gemeen tot baet,
Als ick mijn bloet vergiet ten offer voor den staet⁴.

PALAMEDES. AGAMEMNON. NESTOR. DIOMEDES. ULYSSES.

Ick ben, op uw ontbodd, beheerscher van Mycenen,
En overste van 't heir, hier in den raet verscheenen.
Wat onraet steurt uw rust⁵, en daghvaert ons by nacht?

AGAMEMNON.

Ghy, Palamedes, waert van overlangh verdacht.
En 't quaet vermoeden groeit, als of ghy met de Fryghen
Had heimelijck bestant⁶. *(Laker Verban)*

PALAMEDES.

Onnooslen⁷ te betijghen
Is kleene kunst, en die geen brave Heeren past;
Dat lastren eischt bewijs, daer is wat meer aen vast⁸.
Wy hobben niet gemeens met dat meinedig Trojen.

1 Eerst: en 't. — 2 Eerst: Wat kael is en beroyt. — 3 Eerst: op mijn goede. — 4 Men ziet in deze uitkomst Palamedes de rol van Oldenbarnevelt voortspelen, en dat dickwijls met woorden, die in deszelfs Remonstrantie of Vertoog, den Staaten van Hollandt in den jaere 1618 toegesonden, en met hunne privilegie gedrukt, worden geleesen. Br. — 5 Eerst: drijft u op. — 6 Eerst: verstant. — 7 Eerst: D'onnoosle. — 8 Eerst:

Was oit geringe kunst en sotte kinderklap,
Daer 't oertuygen is een hoogre wetenschap.

Hoe komt ghy dan berucht?

- in Clecht gerocht

AGAMEMNON.

PALAMEDES.

Dat vraeght hen die dit stroyen,
Tot schennis mijnes naems.

AGAMEMNON.

Gemeenlijck wil 't zoo gaen:
Waer iemant wort belast, daer is een weinig aen.

PALAMEDES.

Zoo maect de lastering dan vroomme lieden schuldig?

AGAMEMNON.

Dat volgt niet: maer 't geroep is nu zoo menigvuldig
In aller krijghsliên mondt, en zelf in Priaems stadt,
Zoo dat men vast gelooft: hier' hapert dit of dat.

PALAMEDES.

Onzeker | lantgerucht moet logen zijn of waerheit.
Dat elck 't bedencken schorte, en wachte op meerder klaer-
AGAMEMNON. (heit.

vermoelt
Out.
=

De staet en lijdt het niet, het leger loopt gevaer.

PALAMEDES.

Wat eischt dan d'Oppervorst? dat ick de waerheit spaer',
En logentael verdicht, en valsche stricken breide,
Mijne eige ziel verworge, en zoo van 't leven² scheidet?

AGAMEMNON.

Spreeck waerheit: melt ons flucks, wat in dien boezem steeckt.

PALAMEDES.

Een vroom en oprecht hart, een ziel die³ deugden queeckt,
En noit zich kreucken⁴ liet door konincklijke giften.

AGAMEMNON.

Ghy, zoon van Nauplius, men zal uw woorden ziften:
Bedrieg uw zelve niet⁵, noch hael geen zwaerder straf
Uw misdaet op den hals: men heeft 'er tijdingh af.
Heeft Paris met een glay u niet aen boort gelegen?
Ziet daer, hij staet verstomt: hy heeft er op gezwegen:
Hy zet zijn dootverf: hy besterft in 't aengezicht:

1 Eerst: daer. — 2 Eerst: van hier ver. — 3 Eerst: dat ware. —
4 Eerst: en was gekreuckt. — 5 Eerst: u selven niet bedriegh.

Het quaet geweten wroegt: het schellemstuck beticht
Zijn' eigen meester. Zoo, zoo zal ick 't kluwen krijgen;
Wy hebben 't einde alreê: hy staet het toe met zwijgen.

PALAMEDES.

Niet schellems sta ick toe, noch ben in 't minst bewust
Van meinedt of verraet, noch in 't gemoedt¹ ontrust;
Neen Agamemnon, neen, maer sta² al heel verwondert
Om dees beschuldiging, die in mijne ooren dondert.
Ick zie ghy dinght uit wraeck naer³ mijn onnoozel bloet;
Dat kuntge⁴ storten, maer 't vryspreeckende gemoedt
Noit blussen, neen voorwaer⁵. Mijne onschult 't hoeft zal hef-
Ten golven uit, hoe fel⁶ haer lasterbuien treffen. (fen
Is 't om myn doot gedaen, zoo spaer deze ydle reên:
Koom, koel uw moed aen my, en lei me daetlijk heen.

AGAMEMNON.

Hy maect zich zelve t' zoeck, ja, durf⁷ den koning tergen,
Ontkent 't bekende stuck, en waent het te verbergen.

Wy moeten strenger gaen. Men breng⁸ de pijnbanck hier,
En perst⁹ de waerheit uit met water en met vier:
Het is hardneckigheid. Brenght herwaert haire koorden,
En reekt hem kruisgewijs: hy past op niemants woorden.
Wy hebben dat wel eer halsstercker hoeft¹⁰ verleert.

PALAMEDES.

Dat's strijdig tegens recht.

AGAMEMNON.

Geen wettig krijghsrecht¹¹ keert
Zich aen het burgerrecht¹². De vorsten, vol en droncken,
Hantvesten nu en dan de Griecksche steden schonken.
Hy neemtze, dieze gaf den volcke in eigendom:
't Is Heerengift: een Heer, die eischtze wederom.
Indienze ons dienstig zijn, wy willen datze spreecken,
Maar zwijghen, zooze ons 't hoeft met tegenstribben breecken.

1 Eerst: nocht innerlijk. — 2 Eerst: den. — 3 Eerst: merck uw
valscheid dingt na. — 4 Eerst: mooghtge. — 5 Eerst: Wtblusschen
nimmermeer. — 6 Eerst: ofschoon. — 7 Eerst: derf. — 8 Eerst: Voorts
brengt. — 9 Eerst: parst. — 10 Eerst: halsterckere. — 11 Eerst: oor-
logsvorst. — 12 Eerst: Aen niemants recht of wet.

PALAMEDES.

Men heeft 'er dan vergeefs het¹ oorlogh om gevoert
Vergeefs 't aenpalend rijk des² nabuurs om beroert,
En ydel op gestoft. Uw vader, in zijn leven,
Sprack dickwjl: » waer toe 't recht in perckement geschreven,
Met letters, root van gout, gesterckt met heerlijk wasch;
Indien³ geen burger oit des zellefs vruchten las,
Noch deel had aen 't genot?" Och, overheerde Argiven!

AGAMEMNON.

Wy staen op 's vyants boôm: mijn willen, mijn believe
Is aller Griecken wet. Acht iemant mijne stem
Een krachteloozen galm, dees⁴ degen geeftze klem.
Nu antwoord op ons vraag; hier gelt geen tegenstreven.

PALAMEDES.

Ick ben, Heer koning, u nooit antwoord schuldigh bleven.

AGAMEMNON.

Nu⁵ rant den booswicht aen. Ghy, pijnigers, koomt voort!
Wat voer ick woordenstrijt met dezen schelm? Hy hoort
Noch luistert naer mijn reên. Men legh hem 't vier wat nader;
Daer is niet aan verbeurt, al sneuvelt de verrader.

PALAMEDES.

Ghy Heeren, ziet voor u: ick ben in uwe maght:
Gebeurtme leet of smaet, dat is geweld of kracht.
Ghy mooght met luit gebaer de ruime lucht vervullen:
Maer denckt, daer leven 'er⁶, die 't van u eischen zullen!
Belijdenis, door pijn uit iemants mont geperst,
Wordt zelden vast gelooft, en schoon gy 't heelt, het berst
Ten dicken muuren uit. Hij overtreet de palen
Van billjckheit, die zóó waent iemant t'achterhalen.

NESTOR.

Indien het u gevalt, ô veltheer, ga met my,
Op datwe ons onderling bespreecken, aen d'een zij.

AGAMEMNON.

Wat zeght⁷ de vader goedts?

1 Eerst: vaeck. — 2 Eerst: sijns. — 3 Eerst: Wanneer. — 4 Eerst: mijn. — 5 Eerst: Voorts. — 6 Eerst: levender. — 7 Eerst: zeit.

NESTOR.

Ick zal, groote¹ koning,

Van u niet bidden 't geen magh dienen tot versooning

Van oproer², of verraet. Is hier de minste schult,

Hy draegh' verdiende straf, en peenen met gedult;

Maer dat ghy geensins pooght³, door pynigen en recken,

Een misdaet uit den mont van dezen vorst te trecken,

Tot quetsing van de grootste, en van 't byzonder recht

Des vorstelijcken naems, en zoo u zelf bevecht.

Men heeft oock op dit stuck nu lang genoeg gedrongen.

Misschien is 't giftig spogh van bitse lastertongen:

Maer is 'er anders iet, men legg' hem dat te last,

En geef zijne onschult plaats.

Verontschuldig
AGAMEMNON.

De booswicht is al vast⁴.

O roem van Neleus stam, het schelmstuck zal ons scheiden,

Wy vonden goet, hem dus⁵ een weinig om te leiden:

Maer of hy 't loochnen dorst, al waer hier blijck en schijn,

Zou dan de pijnbanck niet ons jongste toevlucht zijn?

NESTOR.

't Geen blijktt, dat spreeckt van zelf: wie vuil is moet zich
(schamen,

Daer vele tekens klaer⁶ een zaeck bestemmen t'zamen.

Men neem zoo kort een' weg als'mimmer neemen kan

AGAMEMNON.

Sleept hier den dooden spie. Wat dunckt u van dien man?

PALAMEDES.

Het is een zielloos lijf.

AGAMEMNON.

Dit is het⁷ datwe vragen.

Is 't niet de spie, die nu⁸ het leger quam belaghen?

PALAMEDES.

't Waer mooghlijck.

1 Eerst: grootmaghtigh. — 2 Eerst: meineet. — 3 Eerst: niet en tracht. — 4 Eerst: die is vast. — 5 Eerst: 't goet, hem sco. — Eerst: te kennen. — 7 Eerst: dat is 't niet. — 8 Eerst: vaeck.

AGAMEMNON.

't Is hy zelf, die dickwijls was gewent,
Te sluipen door het heir¹ in Palamedes tent.

PALAMEDES.

Mijn aengezicht dien mensch met kennis noit aenshoude.

AGAMEMNON.

Uwe oogen zagen hem, toen ghy hem toebetroude²
't Geheim van brief op³ brief, wanneer⁴ hy van Priaem
U schriften bracht, en groete in 's grijzen konings naem.

PALAMEDES.

Mijn hair moet, als Megeer, van zwarte slangen krielen;
Mijn schim gevoele alleen de plaeg, die⁵ alle zielen
In 't onderaardsche hol⁶ van Dis is toegedoemt;
Mijn naem een vloeck zij, waer dees ergens⁷ wordt genoemt;
Of als Prometheus moet ick 't leverpicken lyen —
Indien ick kennis heb aen die verraderyen.

AGAMEMNON.

Spaer uw meineedigheid, o, boos verraders hart!
Want hoe⁸ gy hooger zweert, hoe dieper ghy verwart.
Lees zelf den loozen brief, van 's koning ring gezegelt,
Getekent met zijn hant, en vloeck niet ongeregelt.

PALAMEDES.

Het schrijven is Priaem noch Hektor niet verboôn,
Noch strecktme⁹ tot geen vleck. Ghy weet het¹⁰, goede Goôn,
Zoo verre van¹¹ bedrog in Uwen troon gezeten,
Hoe onbevleekt¹² ick ben, en zuiver¹³ van geweten.

AGAMEMNON.

Nu, Diomedes, tuig.

DIOMEDES.

Wat eischt men voor bescheed?

AGAMEMNON.

Tuig wat u wedervoer, als ghy de ronde deedt.

1 Eerst: duicken in de schaëu. — 2 Eerst: toevertroude. — 3 Eerst: aen. — 4 Eerst: of als. — 5 Eerst: schimme dragen alleen, 'tgeen. — 6 Eerst: den ond. poel. — 7 Eerst: die sy een vl. waer dathy. — 8 Eerst: hoe dat. — 9 Eerst: my. — 10 Eerst: kentet. — 11 Eerst: Die veerzij van 't. — 12 Eerst: zuiver datick. — 13 Eerst: heiligh.

DIOMEDES.

't Was over middernacht: de bleecke starren vielen.
Eerst ging ick strandewaert bezichtigen ons kielen;
Maer alles was in stilt: toen¹ namen wy ons padt
Naer Ida, tusschen 't heir en tusschen 's vyants stadt;
Van derwaert hoorden wy geruisch van iemants voeten,
En hielden stant, belust wat of ons zou gemoeten²,
Of spook, of dier of mensch. 't Gerucht quam nader aan.
Mijn oor begeerig ving het ritselen der blaên,
Van 't lisch, en groene kruit. By schemering³ ten leste
Word ick den schelm⁴ gewaer (het dien' al 't heir⁵ ten beste)
En roep: wie daer? Hy zwijgt, en ruckt gezwint voorby.
Ick volg met blanck geweër, en quets hem in zijn dy,
En vat hem naer den kraegh; hy duickt, en of het Godt gaf,
Steeck ick den loozen spie met mijnen dolck⁶ den strot af.
Hy sneuvelt op het velt, als ick hem dootlijk grijf⁷.
Men ruckt zijn' boezem op, en vint 'er dezen brief,
Waer uit de boodschap blijktt, en wien hy was gezonden.

AGAMEMNON.

Tot meerder zekerheit, om alles te doorgronden,
Zoo heeft men nagevorscht wie deze lagen brout,
Wie schelms genoten heeft het vyantlijke gout,
En 't loos geheim ontdeekt. Ulysses, doe ons open,
En toon ons, hoe men poogt,⁸ den krijghsraet om te koopen.

ULYSSES.

Ick bidde, onschuldig my.

AGAMEMNON.

Nu toon ons flucks⁹ den schat,
Op dat de zaecke blijcke, eer iemant ons bekladd'.

ULYSSES.

Daer ziet ge, o vorsten, 't gout, tot ons bederf beschoren,
Wiens glans het oog verblinde, en schendigh kost bekooren
De lang¹⁰ beproefde trou, tot zulek een gruwzaamheit¹¹,

1 Eerst: doen. — 2 Eerst: soud' ontmoeten. — 3 Eerst: Schemerschau. — 4 Eerst: soo word' ick hem. — 5 Eerst: den Griek. — 6 Eerst: In 't duicken ick den spie steeck botteling. — 7 Eerst: de schelm en looze dief. — 8 Eerst: waermè men tracht. — 9 Eerst: voorts open ons. — 10 Eerst: vaeck. — 11 Eerst: soo vervloecht een feit.

Als in Europe oit droef en deerlijk wiert¹ beschreit.
't Meinedig Troje voedt met zulck een lockaes wolven,
En tygers in ons heir. Dit heeft men opgedolven,
Daer Palamedes korts zijn leger had gespreekt.
Och², dat een groote³ ziel zich zelve dus vergeet!

AGAMEMNON.

Hy schat het gout te hoogh⁴, die 't ydel weerelts goet schat,
En inhaelt⁵ om een heir te stellen in een bloetbadt.

PALAMEDES.

Ick hoor, ick denck, ick zie, Jupijn, ghy kent mijn wit,
Zoo doetge, o Themis, die voor zijne⁶ voeten zit,
Wiens Godspraeck ick bezweer, in deze mijn verkleening
Datze in Boeotiën van mijn oprechte meening
Getuigenisse geef, zoo lang haer Godheit spreekt,
En langs haer heilige kerck Cefisus stroomt en leekt.

AGAMEMNON.

Wy nemen 't voor bekend: 't verraet is ons gebleecken;
Ga voort⁷ in hechtenis, tot dat 'er word' gestreecken
Een vonnis over u⁸. Legh af 't meinedig zwaert⁹,
Legh af! Ontwapent hem: hy is deze eer niet waert¹⁰.

PALAMEDES.

Dit's openbaer geweld.

AGAMEMNON.

Scheit dezen van de vroomen
Door scherpe vangenis. Laet niemant by hem koomen,
Op¹¹ dat hy 't rechte loon naer¹² zijn verdienste ontvang'.

NESTOR.

Een die niet denken durf¹³ is wonder bloede, en bangh.

REY VAN EUBEËRS.

Het dun gezaeit gestarnt verschiet
Zijn glans, en gloeit zoo vierigh niet¹⁴.

1 Eerst: Alsoit is in Eur. bejammert en. — 2 Eerst: Ach. — 3 Eerst: grootse. — 4 Eerst: Te hoogh hy 't gout waerdeert. — 5 Eerst: Als waerdigh. — 6 Eerst: Soo deedge, o Themis, oyt die voor sijn. — 7 Eerst: voorts — 8 Eerst: 't feit. — 9 Eerst: sweerd. — 10 Eerst: Ontwapent hem terstont! Wat draelt ghy? Ick begeer 't. — 11 Eerst: Tot. — 12 Eerst: na. — 13 Eerst: derf. — 14 Eerst:

Alreë het dun gezaeit gestarnt
Verflaut, en niet soo vierigh barnt.

De schaduwe is aan 't overleenen.
De morgenstar drijft voor zich heenen
De benden van het hemelsch heir¹.
De voerman van den grooten Beir,
Op dat hy zijne beurt verwissel',
Vlucht heen² met omgekeerde dissel.
De goude Titan rijst alreë
Met blaauwe paerden uit der zee,
En schittert over bosch en duinen,
En Idaes bladerrijcke kruinen.

O, wellekoom morgenstont,
Ghy voert hem spelen in den mont
Van eindeloze zaligheden,
Die, lustigh rustigh³, wel te vreden,
Beschouwt al wat natuur⁴ ons geeft;
Wat schoonheit in haer aenschijn zweeft;
Wat Godlijk wort, door al haer leden,
Van 't diep verwondren aengebden.

Die in een liefelijke streek,
By 't ruischen van een klaere⁵ beek
Zijn lanthuis sticht en acker⁶woning,
Wat is dat een gezegent koning!
Die nimmer⁷ vlamt op ydlen lof,
En zijne lusten met zijn' hof
Bepaelt⁸, en indrinckt met zijne ooren
Den vooglezangh, die zich laet hooren,
Daer morgendau, als perlen⁹, leit
By druppels hier en daer gespreit,
Op roozebladen, versch ontloocken:
Wanneer zich opdoen duizent roken,
En duizent kleuren, voor het oogh,
Van bloemen, als een regenboogh,
Als Iris bruiloftskleet geweven,

1 Eerst: De nacht het opgeeft voor zich heenen.
De morgenstar drijft 's Hemels heir. —
2 Eerst: Die vlucht. — 3 Eerst: rustigh lustigh — 4 Eerst: wat ons nature. — 5 Eerst: silver. — 6 Eerst: boersche. — 7 Eerst: niet en. —
8 Eerst: vernoeght. — 9 Eerst: Als d'uchtendou langwerpigh.

p 73 v 24

He gencep
Thyzo
=
1340

Thyzo 1340

3
E
8
1

Een schildery, vol geest, en' leven.

Hy plant, hy poot, of hy verzet,
Belaeht de vooglen met zijn net;
Of, overleenende met yver,
Treckt spartelvischen² uit den vyver,
Met zijn geboge hangelroé:
Of is hy zulke spelen moê,
Hy spant zijn paerden in, vóór 't dagen,
En gaet met honden 't knijn belagen:
Of rijdt by klaren zonneshijn,
Door wegen, die gestrengelt zijn,
Als voormaels der Kretenzen doolhof.

Hier bloeit een afgetuinde koolhof;
Daer lachs een beemt, een klaverwey,
Omcingelt met een bomenrey.
Men melckt der koeien uiers³ wacker;
Hier zwoeght en ploeght men op den acker,
En ginder hoopt men op 't gewas:
Daer zaeit men boeckweít; ginder vlas:
Hier groeit en bloeit het weeligh⁴ koren,
Omheint met steeckelige doren:
Daer spoeit een speeljacht over 't meer:
Hier roockt een dorrep: ginder veer
Wil in 't verschiet een slot⁵ verflaeuwen,
En hooger op 't gebergte blaeuwen.

Verr⁶ dwaelt hy van dit leven af
Dien d'onrust nagaet tot in 't graf,
En⁷ tot den avont, van den morgen,
Geknaeght geplaeght wort van de zorgen;
De zorgh, die nimmer⁸ rusten laet
Den slaef van eenen⁹ vryen staet,
Die¹⁰ tot gemeene best zal ramen,
Verbinden¹¹ zooveel hoofden t'zamen;

1 Eerst: die swijmt na 't. — 2 Eerst: De spartelvisch treckt. —
3 Eerst: leeght de koeien-uys. — 4 Eerst: weeldigh. — 5 Eerst:
Een slot wil in 't verschiet. — 7 Eerst: Veer. — 7 Eerst: Die. —
8 Eerst: Van sorghe, die niet. — 9 Eerst: Die slaef wort van een. —
10 Eerst: En. — 11 Eerst: En brengen.

Hy wort gebeten van den nijt,
Hoe vroom en eerlijck hy zich quijt.
De tabbert, ick beken 't is eerlijck,
En 't kussen deftigh, en raetsheerlijck: *|| Dec. 7411*
Maer och, wat is 't een lastigh pack!
Wat moeite nestelt onder 't dack,
Daer ieder vlamt op hooger¹ stoelen,
En allerlei gebreken woelen.
Dien ramp vermijnt mijn burgerboer.
Hy drinckt uit gout noch parlemoer
Geen akonijt, noch spogh van draecken,
't Welck 't hart de ziel doet quijnend braecken.
Oock schuilt hy voor de ponjaerts vry
Die, achter een² tapisserij,
Den man van staet het lijf ontzegghen,
En zijnen voorspoet lagen leggen.
Geen vreeze maekt hem 't leven zuur.
De gunst des volcks, dat, wispeltuur
En wuft, nu streelt³, nu steeckt, zijn Heeren,
Hy zonder hartzeer magh ontbeeren.
Hy wordt van 't bedt niet⁴ opgeklopt
Half suizebollend: noch men stopt
Zijn hant vroegmorgens niet vol schriften.
Men zal zijn ommegang niet ziften.
Zijn huisgoôn niemants wrock bespriet.
Men mat hem door veel aanspraecks niet,
Daer hy beschanst zit met⁵ papieren,
Die door de slaefsche zinnen zwieren;
Hy siddert niet voor 's priesters stem,
Die al zijn vuilnis vaeght aan hem,
Zijn' Lantsheer schelt zoo bits en snoods⁶,
En veinst zich Godts gezant en bode⁷.
Door zooveel klippen en gevaers,
Door 't onweêr, dat de wichelaers

1 Eerst: na hoogre. — 2 Eerst: de. — 3 Eerst: stroockt. — 4 Eerst: Van 't bedd' hy niet wort. — 5 Eerst: Noch sit beschanst in sijn. — 6 Eerst: En schelt sijn Lantsheer voor een bengel. — 7 Eerst: Engel.

*gelyk d'athe
W. v. 182*

O,
En
Eu
Hy
De
De
O
H
M
H
O
M
M
B
H
C
158

En¹ lastertongen wecken stedes,
Drijft d'afgheslaefde² Palamedes.
Men ziet 's mans schipbreuk³ te gemoet,
Ten zy Neptuin zijn wettigh bloet
Verschoone, en, aengebeên om bystant,
Dees zee bezadigh met den dryfant.

Spore

VIERDE HANDEL.

OATES. AJAX.

O, Chalcis, die uw⁴ strant bekleet met pracht⁵ van huizen,
En t'elkens zevenwerf hoort in één etmael bruisen
Euripus pekelschuim, zoo dick⁶, met zant gemenght⁷,
Hy uit d'Egeesche zee gewelt van golven brengt,
De horens steekt om hoogh⁸, en komt uw hooge muuren,
Den oever van weêr zijde, en Aulis haven⁹ schuuren; —
O vaderlijke stadt, hoe luttel voeltge noch,
Hoe Argos wrock en wraeck, en 't Cafeleensch bedrogh
Mijn' ongerusten geest afmatten, en vermoeien;
Hoe hoop en vrees in my nu ebben, nu weêr vloeien.
Och, Vader Nauplius, uwe afkomstige is in noot!
Men dinght heur¹⁰ naer den hals. Zy¹¹ worstelt met de doot.
Men toetst de lastering, en schouwt hem vroom, en echter
Beticht den vroomen¹², stelt zijn¹³ vyant tot zijn' rechter¹³.
Hy, die de schilt van 't recht, de mont¹⁴ der vryheit is,
Ontbeert zijn' vrydom in een¹⁵ zware vangenis.

1 Eerst: Met. — 2 Eerst: afgesloofde. — 3 Eerst: Sijn schipbreuck
siet men. — 4 Eerst: de. — 5 Eerst: prael. — 6 Eerst: vaeck. —
7 Eerst: vermenght. — 8 Eerst: En steeckt zijn hoornen op. —
9 Eerst: En Aulis haven diep, en weersijd d'oovers. — 10 Eerst:
hen. — 11 Eerst: hy. — 12 Eerst: Men gaet hem na, en. — 13 Dit
was oock de klaghte van des Advocaats vrouw en kinderen. Br. — 14 Eerst:
de tong, de mont en schild. — 15 Eerst: Sijn vrydom nu ontbeert in.

Hoe kan Ulysses toch¹ een wettig vonnis spreekken,
 Wiens haet niet lievers wenschte als zich aen hem te wrecken,
 Van dien tijt² dat hij sleepte, in schijn van dol, het³ spoor
 Aen strant, toen⁴ Palameed het kint leide in de voor;
 Dies hy, zijn halve ziel⁵, Penelopé most missen,
 Om, Sparte ten geval, de schandvleck uit te wissen
 Van Menelaüs bedde: en sedert, toen⁶ de Trax
 Hem afsloeg zijn verzoek, en mijnen broeder stracks
 Afvaardighde met graen, als⁷ 't schier was omgekomen,
 Heeft d'oude wrock allengs in felheit toegenomen.
 'k Verzwijgh al 't overig⁸. Wat Tydeus zoon belangt:
 Men weet hoe een soldaet⁹ aen Agamemnon hangt,
 En van zijn handen vliegt: maer keert¹⁰ vooral, o Griecten!
 Dat toch die razebul¹¹, die geen van allen¹² riecken
 Noch luchten magh, en pas¹³ twee woorden spellen kan,
 Geensins ter vierschaer ga, en¹⁴ over zulck een man
 En zijn manhaftighit¹⁵ een onrijp oordeel stamer',
 Die domme¹⁶ wort bereên van onzen vogelramer.
 Thersites buldert uit wat Kalchaz denckt of droomt.
 d'Onweetenheit doorgaens is¹⁷ stout en onbeschroomt.
 In 't kort¹⁸, loftuitery en baetzucht zien wy heden
 En haet, en¹⁹ dommekracht den rechterstoel bekleeden:
 Dit spelt mijn geest niets goets. Mijn broeder is verraên.
 De dwinglant stelt de wet: hoe kan dit wel²⁰ vergaen!
 Maer gins komt Ajax aen: men kent hem aen zijn schreden²¹;
 Het²² aenzicht is vol viers. Hy mort, en schijnt t'onvreden;
 Best zoek ick heul aen hem. O zoon van God²³ Jupijn.
 Wat tydingh brengt ghy ons? Zal heden, onder schijn

141
 ↓
 ↓

*Ulysses
 d'v. 141*

1 Eerst: doch. — 2 Eerst: sedert. — 3 Eerst: wtsinnig 't ploeg. —
 4 Eerst: doen. — 5 Eerst: Waerdoor hy sijne bruit. — 6 Eerst: na-
 maels, als. — 7 Eerst: doen. — 8 Eerst: Maer saeken ick ver-
 swijgh. — 9 Eerst: Dat's een soldaet, die gants. — 10 Eerst: weert. —
 11 Eerst: doch de rasebol. — 12 Eerst: dien iemant qualijck. — Eerst:
 scharp. — 14 Eerst: Ter vierschaer niet en ga nocht. — 15 Eerst:
 Nocht over sijne daên. — 16 Eerst: Sijn domheit. — 17 Eerst:
 D'onwetendheid, die maectt hem. — 18 Eerst: Kortom. — 19 Eerst:
 En loshofts — 20 Eerst: Sijn haters meesters sijn; hoe of dit
 wil. — 21 Eerst: Maer sie ick herwaert niet den grooten Ajax
 treden. — 22 Eerst: Sijn. — 23 Eerst: sone van.

Van rech

De noit
Ten zij

Ick raec

Te Les

Men he

Maer z

's Geva

En vals

Hot red

Door¹²

Foey,

Een ma

Betroc

gesch

heel¹⁶

En jar

De¹⁹ h

Af big

Maer

Met z

En b

Dat e

1 E

peen

2 Eer

3 Ith

8 Eer

11 Eer

12 Eer

man

laet.

geh

dat'

Van recht, mijn broeder dus onnoozel sneven¹ moeten?

AJAX.

De noit verdiende schult zal hy onschuldigh² boeten,
Ten zij het wert geschut.

OATES.

Ick raedeloos. Wat raet? De tijt is kort³,

AJAX.

De zoon van Peleus wort⁴
Te Lesbos nu⁵ verlet; het zijn Ulysses streecken⁶.
Men heeft door Atreus zoons met voordacht⁷ dit besteecken:
Maer zonder dat, wy twee doorhieuwen met ons stael
's Gevanghens ijsren bant⁸, in spijt van logentael
En valscheit, die doortrapt dit, naer heur⁹ wensch, bestellen¹⁰,
Het recht van dezen vorst verdrukken, en hem knellen¹¹
Door¹² openbaer geweld. Zy willen 'er mē voort.
Foey, dat nu¹³ Atreus zaet de vorsten ringhelooft,
Een man van groot gezagh¹⁴, voor zulck een snoode vierschaer
Betrokken, sterven moet, zijn bloet stort, dat zoo dierbaer
Beschat zal worden, als de naklaght komt te spa¹⁵,
Heel¹⁶ Grieckenlant de lucht met droeven weêrgalm sla¹⁷,
En jammerlijk geschal¹⁸: wanneer de vlechten hangen,
De¹⁹ handen gaen in 't haer de tranen langhs de²⁰ wangen
Afbiggelen bedruckt, het²¹ schelmstuck wort verfoeit.
Maer dat d'aertswichelaer geveinst hier onder roeit
Met zijn doortrapte tonge, en koestert onze plagen,
En baeckert ons bederf, is schande²² te verdragen:
Dat een verlopen Frygh, gansch Griecken tot verdriet,

142
Thym
1483
Thym
1485
144

1 Eerst: d'onnoozelheit mijns broeders sneuven. — 2 Eerst: peen en straffen sal hy. — 3 Eerst: Wat sal ick best bestaen. — 4 Eerst: mijn neef, de Peleaeen. — 5 Eerst: wat. — 6 Eerst: 't zijn d'ithakoische treecken. — 7 Eerst: met voordacht door d'atriden. — 8 Eerst: banden self. — 9 Eerst: na haer. — 10 Eerst: beschicken. — 11 Eerst: En 's vorsten bravesiel en wackerheit verstricken. — 12 Eerst: Met. — 13 Eerst: dus. — 14 Eerst: Foel, dat soo groot een man. — 15 Eerst: Sal worden gewaerdeert als 't klaghen is te laet. — 16 Eerst: En. — 17 Eerst: slaet. — 18 Eerst: van klaghten en gehuil. — 19 Eerst: De. — 20 Eerst: haer. — 21 Eerst: en 't. — 22 Eerst: dat's sonde.

In zulck een fellen brant al juichende oli giet¹.
Het lust me nu beknopt² zijn leven door te loopen³:
Zijn vader Thestor had van kinsbeen af⁴ doorkroopen
't Half levende ingewant der dieren, zoo hy zey.
Hy noemde zich een zoon van Febus en Aglay,
Nam acht op vogelzang, of spooock, en ydle droomen,
Op drift van God en geest, op 't ruischen van de boomen,
En 's Hemels aenghezicht, in 't allernaeste dorp,
't Welck roockte by het leck⁵, omtrent een slingerworp.
Hier queeckt hy Kalchas brein, en leerd' hem buldren, trap-
En droomen⁷ menghen in lantnutte weetenschappen, (pen⁶,
Oock ramen op een hair de⁸ hairen van een doggh',
De korlen van een vijgh, de biggen van een zogh,
Eer zy geworpen had, en⁹ 't maecksel van haer jonghen.
Hy spitste zijn vernuft op drie en¹⁰ zevenspronghen,
Het wettige gebruick van woord- en letterkracht,
Zeefbekken en gebeent. Hy leit den zoon by nacht¹¹
Op hemelhoogh geberghte¹², en starrende in de starren,
Geeft¹³ diepe raetsels uit, en laet hem kloeck¹⁴ ontwarren
Verwarde vaetsen, en ontstricken knoopen, daer
Een Godtschalck Arabier- of out Egyptenaer,
Of Indiaensch Brachman van¹⁵ zweeten zoude, en hijghen.
Hier prachte Kalchas mede, om nootdruffs eisch te krijghen,
En bedelde achter lant, gelijk hy was gewent,
Tot dat Laokoön en Panthus, in het¹⁶ endt
Hem kruiden in het hof. Dit wist hy zoo te smeecken,
Te vleien met zijn tonghe, en naer den mont te spreecken¹⁷

1 Eerst:

Dat in soo fel een brant hy voedende oly giet.

Dat een verlopen Grieck gants Griecken doet verdriet. —
2 Eerst: dit mael eens. — 3 Eerst: te doorloopen. — 4 Eerst: hiet,
wiens harssen had. — 5 Hierby verstaet de dichter het lac van Geneven;
maar de predikant Triglandt meende, dat het een steeck op hem was, omdat
hy te Vianen by de Lek schoolmeester was geweest. Br. — 6 Eerst: deftigh
klappen. — 7 Eerst: grollen. — 8 Eerst: nad'. — 9 Eerst: Die ront en
zwanger gingh, na. — 10 Eerst: En oefende sijn geest op drie-
op. — 11 Eerst: Vaeck leid' hy hem. — 12 Eerst: Idaes hooghe
kruin. — 13 Eerst: gaf. — 14 Eerst: liet sijn soon. — 15 Eerst: om.
— 16 Eerst: hem in 't. — 17 Eerst: Door ydellof en door 't oppron-
ken der gebreken.

Dat hy
Toen h
Een G
Regee
Die re
Zag G
Dorst
Voor
Eury
Tot o
Van
Toen
In¹⁷
Verh
Apo
Te
Die
Dit
Van
Ho
Ver
Mi
De

Dat hy gewijt wert tot¹ aertswichelaer van 't rijk.
 Toen blies de staet hem op. Hij zat verghult², gelijk
 Een Godtheit op 't altaer³; en die noch⁴ kortz gaet beedlen,
 Regeert de⁵ Tempeliers, en ringheloert⁶ 's Lants eedlen.
 Die rechte schijndeught borst⁷ tot booze stucken uit,
 Zag Godt noch menschen aen, schoffeerde een jonghe⁸ bruit⁹,
 Dorst stroien dat geen ziel voor Minos heeft te schroomen¹⁰,
 Voor Cerberus, noch Styx, al molocken en droomen¹¹.
 Eurypylos bedeckte al 't¹² overige vuil,
 Tot dat zijn meester, bangh voor straf¹³, gelijk een uil,
 Van elck¹⁴ verpickt, het hof van Priaem most¹⁵ begeven.
 Toen quam de balling naeck in Griecken aengedreven¹⁶.
 In¹⁷ Agamemnons hof, en vlamde op 't out genot,
 Verhaelde¹⁸ hoe hy 's nachts, door inspraeck van den Godt
 Apollo, wiert¹⁹ vermaent uit Trojes slot en wallen
 Te wijcken, om t'ontvliên²⁰ de dreigende ongevallen,
 Die 't stamhuis van Dardaen nu hangen over²¹ 't hooft.
 Dit nam ons priesterschap dus²² in, en 't wert gelooff
 Van 't volck; waer op de Faem door alle steên gingh²³ stroyen,
 Hoe Kalchas zagh by nacht²⁴ den hoogen burgh van Trojen
 Verweldight, d'oude²⁵ wacht in 't sluimeren gedoot,
 Minervaes kerck van heil en heilighdom²⁶ ontbloomt,
 De Sceesche poort berooff van wijlen 's konings asschen,

1 Eerst: verkoren werd. — 2 Eerst: Doen blies hem hoovaerd
 op, doen achtte hy sich. — 3 Eerst: Een Hailigh van 't outaer. —
 4 Eerst: soo — 5 Eerst: Hoonde alle. — 6 Eerst: bengelde. — 7 Eerst:
 Sijn trotsheyd borst terstont. — 8 Eerst: Door gaylheyd hy
 ontmaegde een streng verloofde. — 9 Hierop volgden eerst nog deze
 vier regels:

Den bruygom te geval: dit tuyght de grijse Nestor;
 Den schimmen vloeckt' hy toe, sijnouden vader Thestor;
 Eens anders bedgenoot, al t'eerloos vangemoed,
 Tot schennis hy versocht, en maeckth haer huischeyd vroet. —
 10 Eerst: Dat niemand Minos heeft noch Cerberus te vruchten. —
 11 Eerst: Dat Styx en Ach. sijn molocken en kluchten. — 12 Eerst:
 het. — 13 Eerst: Sijns meestérs tot soo lang hy bloo. — 14 Eerst:
 Van iedereen. — 15 Eerst: most sli m. — 16 Eerst: doen quam hy
 al beroyt in Grieckenland gedreven. — 17 Eerst: Aen. — 18 Eerst:
 Wtgehevende. — 19 Eerst: was. — 20 Eerst: vlieden om t'ontgaen. —
 21 Eerst: hingen. — 22 Eerst: soo. — 23 Eerst: de Faem ging voort
 door alle steden. — 24 Eerst: had gesien. — 25 Eerst: En de. —
 26 Eerst: en van 't Palladium Minervaes kerck.

Het hof, in lichten brant¹, het Grieksche zwaert verrasschen,
 De stad in² wijn en slaep verdronken³ op haer feest;
 En tot een klaerder blijk⁴ hoe zijn verlichte geest
 De Goden, vyandelijk⁵, op Ilium gebeeten,
 Zagh waren. Pallas op de kruin van 't slot gezeten,
 Met helm en beucklaer, schoot en drilde hare⁶ lans,
 Of stack de krijgstrompet van tin en hooghen trans.
 Der Goden Vader, afgestegen uit de wolcken⁷,
 Steef zelfs de zenuwen en arm der Grieksche volcken,
 Dreef al wat Troje haet op d'afkomst van Dardaen,
 Den vloecken toegedoemt, met ernst⁸ en yver aen.
 Zijn wreede Juno, met den aengegorden degen,
 Bezet de waterpoort, en houdt alom⁹ de weghen
 En straten¹⁰ veilig, langs de zee, en waterkant,
 Verdaghvaert overluit¹¹ de krijgslîen van he¹² strant.
 De vloot gaf drommen¹³ uit, den anderen tot bystant.
 Neptunus¹⁴ schudde vast met zijnen scherpen¹⁵ drytant
 D'aeloude¹⁶ grontvest, die zoo diepe wortels schoot.
 De priesterschap, verbaest en wit¹⁷ bestorven, vloempt
 Om troost naer¹⁸ d'outers toe, en Godghewijde dremfels:
 Maer ydel, en vergeefs¹⁹. Zij vonden alle tempels
 Verlaten van de Goôn, geen²⁰ heilighdom in 't²¹ koor.
 Zy wieroochten te spâ: geen Godtheit gaf gehoor.
 Daer spoocten met haer toorts de wreede Razernyen,
 Met slingerslangig hair. Men zagh aen alle zijen

1 Eerst: 't Pallays van vlam omringt, en 't. — 2 Eerst: van. —
 3 Eerst: bedolven. — 4 Eerst: Ja, tot waerteecken noch. — 5 Eerst:
 De vyandlijke Goôn. — 6 Eerst: beucklaer, vast drilde haer
 taeje. — 7 Eerst:

Enschudde haer pluym; Belloon dieblies van 'storenstrans,
 En stack de moordtrompet; de vader heet ontsteeken. —

8 Eerst:

Door wraeck self d'armen steef en senuwen der Greecken,
 Verschaft hun moedt, en dreef de Goôn op den Dardaen
 En op sijn wapenen met kracht. —

9 Eerst: De Sceesche poort besette en hiel alsins. — 10 Eerst:
 toepaen. — 11 Eerst: En riep met heesche keel. — 12 Eerst: de. —
 13 Eerst: drommels. — 14 Eerst: Neptuyn, die. — 15 Eerst: sijner
 gaffel. — 16 Eerst: 's muurs oude. — 17 Eerst: al. — 18 Eerst: na. —
 19 Eerst: al vergeefs helaes! — 20 Eerst: van. — 21 Eerst: het.

De stadt ten val gedoemt. Zoo raect hy in zijne eer:
 Wat Ilium ontnam, gaf hem Mycene¹ weér.
 De veltheer most zijn tong met² groote kosten huuren,
 En d'eerste in Ifigeeen zijn huurlinghswoeck³ bezuuren,
 Toen hij, op dat de vloot van Aulis raecte in zee,
 Haer overgaf door dwang ten zoen van³ Hekaté.
 Een eerlijk burger, die dit⁴ aenzagh met verwondren,
 Most vluchten, en bedruckt zijn Huisgoôn noch zien plondren
 Van 't krijgshvolck⁵, heimelijck door⁶ Kalchas opgeruit
 Die riep⁷ noch, dat dees plaegh hem trof⁸ door Godts besluit.
 De veltheer lochten niet⁹ dat Testors zoon een schelm is:
 En evenwel dewijl hy hem gelijck een¹⁰ helm is
 By dees gelegenheit, misbruickt hy 's wichlaers¹¹ dienst
 En boosheit tot zijn¹² wit: maer zal op 't¹³ ongezienst
 Dien booswicht, die hem op den hals legt noch¹⁴ verschop-
 (pen,
 Gelijk het kint, na 't spel, zijne¹⁵ afghesleurde poppen.

f
 149
 loze
 140

OATES.

Mijn broeder heeft den schalck¹⁶ gekeeecken door en door,
 Van voetzool tot de kruin, en quam zijn lagen voor,
 Tot aller Griecken¹⁷ heil, en hiel met kracht den teugel,
 Tot dat de wichelaer den voet kreegh¹⁸ in den beugel,
 En door 's veltmaerschalcks heup de steun der¹⁹ stegelreep.
 Nu leert hy 't Dorisch paert heendraven naer²⁰ zijn zweep,
 En wacker luisteren naer 't prickelen van de²¹ sporen:
 Nu rijt hy die hem reê²², en heeft alreê gezworen

1 Eerst: dat gaf hem Argos. — 2 Eerst: tot en En self zijn
 wreedheid en moordadigheid. — 3 Eerst:
 In Aulis aldereerst, doen op der vorsten bee
 Endwang, by Ifigeeen most heylgen. —
 4 Eerst: Een burgher, die 't mishaeghde, en. — 5 Eerst: Door
 krijgslieën. — 6 Eerst: by. — 7 Eerst: sey. — 8 Eerst: straf ont-
 stond. — 9 Eerst: D'Atriden weten 't wel. — 10 Eerst: vermids hy
 hem een stalen. — 11 Eerst: misbruickende sijn. — 12 Eerst: hun. —
 13 Eerst: op het. — 14 Eerst: soo sullen se den boef en booswicht
 eens. — 15 Eerst: de kinders doen hun. — 16 Eerst: boef. — 17 Eerst:
 der Archiven. — 18 Eerst: Tot hy den eenen voet arghlistigh. —
 19 Eerst: Des veltheers heup kreegh steun van. — 20 Eerst: Doet
 hy 't Dorisch roseens draven na. — 21 Eerst: En luisteren
 wonder gaern na 't prickelen sijn. — 22 Eerst: reê.

By Palamedes doodt. Wat raet? De tijt is kort,
En hoe men langer wacht¹, hoe 't quaet noch arger wort.

AJAX.

De radelooze neemt het reedste tot zijn voordeel,
Niet zoo hy wil, maer magh. Zoo Nestor over 't oordeel
Moght zitten, mogelijk viel 't vonnis niet zoo zwaer.
Al² winst genoegh, indien wat tijts gewonnen waer;
Zoo hem de vierschaer sloegh voor eeuwich in de³ boeyen,
Achilles midlerwijl moght kloeck hier⁴ onder roeyen,
D'oploopenheit des volcks verkoelen, 's maerschalccks⁵ haet
Bedaren⁶; Nauplius zou spreecken voor zijn zaet
En eersten⁷ erfgenaem, en zienze eens onder d'⁸oogen,
Die zich behelpen met deze uitgestroide⁹ logen.
Oates, 't voeght u eerst¹⁰ te dingen voor uw bloet.
Rand¹¹ Agamemnon aen, en grijp hem in 't gemoet.
Betuigh hem, hoe het strijt met 's rechters stij¹² en orden,
Dat een betigte zal van zijnen¹³ vyant worden
Veroordeelt: en hou aen, en drijf het door¹⁴ dat hy
Den zoon van Neleus laet¹⁵ met d'overige dry
Ter vierschaer gaen¹⁶: misschien zal hy u dit¹⁷ vergunnen
Uit schaemte, en oock dewijl drie rechters stemmen¹⁸ kunnen
Vermeestren 's vierden stem. Dit's 't naeste, dat ick weet.

OATES.

Ick ga. Och, Atreus hof en aert is veel¹⁹ te wreet:
Dies ben ick hoopeloos, en vinde my verlaten²⁰.

AJAX.

Jupijn bescherme uw broêr, en schenze, die hem haten²¹

1 Eerst: draelt. — 2 Eerst: 't Was. — 3 Eerst: in endeloose. —
4 Eerst: midlertijt die kost er. — 5 Eerst: 's veltheers. — 6 Eerst:
Versachten. — 7 Eerst: wettige. — 8 Eerst: en treden ze onder. —
9 Eerst: willens wetens dus uitstroyen dese. — 10 Eerst: best. —
11 Eerst: Ga. — 12 Eerst: aller recht. — 13 Eerst: iemand wie 't ook
sy, sal vansijn. — 14 Eerst: versoeck ernsthaftelijck. — 15 Eerst:
Gedooch dat Neleus' zoon. — 16 Eerst: Ga. — 17 Eerst: 't uw beê —
18 Eerst: omdat se allicht drie rechters. — 19 Eerst: Ick spoey
my binnen; och, d'Atriden sijn. — 20 Eerst: vrees een droevigh
ende. — 21 Eerst: uw broeder vrye, en al sijn haters schende.

*Nestor is de vreesbaer
grijs te sijn*

D'E
Het
Hie

Gh
En
Wi
De
Mi
Zy
De
Sc

GH
De
De
M
V

D

Z
D
T

v
o
l
c
l
e

AGAMEMNON¹. OATES.

D'Eubeërs krijten vast: wy maecken 't daeglijcks² grover.
Het moet er evenwel nu onder door, of over:
Hier gelt geen deinzen: neen³, de kans is nu⁴ gewaeght.

OATES.

Ghy, die, als hoeft van 't heir⁵, de bijl van 't leger draeght,
En zijt geboren tot den troon⁶ en 't scepterzwaeyen,
Wil door uw heuschheit toch ons ongenoeghen⁷ paeyen.
De rechters spannen vast de vierschaer: 't valt my zwaer⁸.
Mijn broeders leven hangt in 't⁹ uiterste gevaer.
Zy weegen, altemael¹⁰ op hunnen vyant nijdig,
De zaeck niet naer den eisch, maer dragen zich eenzijdigh¹¹.
Schut deze onbillijkheit, en toomze¹² door uw macht.

AGAMEMNON.

Ghy spreeckt te spaê: de zaeck is nu te verr' gebracht.
De rechters zijn gelot: hy zalze kennen moeten.
Doch¹³ vint ghy 't goet, men zal de strengheit¹⁴ wat verzoeten
Met eene¹⁵ vierde stem. Wy stellen 't aan uw keur.
Vermeerder het getal¹⁶, en draeg ons iemant veur.

OATES.

Dit ampt voeght Nestor¹⁷.

AGAMEMNON.

Voort, mijn schiltknaep¹⁸, zonder beiden,
Zegh Nestor, dat hy in het¹⁹ recht den twist help scheiden,
Drie stemmen stercke met²⁰ zijn wijsheit, om de maet²¹
Te ramen, als het past, en zonder gunst, of haet²².

1 In de rol van Agamemnon vindt men in dese uitkomst aan 't slot d'eyge woorden, die men seyt, dat Prins Maurits sprack, toen hy den Advocaat op 't schavot sagh, verwachtende den slag des doots. Br. — 2 Eerst: langs hoe. — 3 Eerst: aerselen. — 4 Eerst: al. — 5 Eerst: Oppervorst. — 6 Eerst: het staf. — 7 Eerst: doch ons onbenoeghen. — 8 Eerst: rechtbank en te gaer. — 9 Eerst: mijn broeder dreigen met het. — 10 Eerst: Van't leven en van outs. — 11 Eerst: En hatig dragen sich in 't oordeel te partijdigh — 12 Eerst: weertse. — 13 Eerst: Maer. — 14 Eerst: 't geen strengschijnt. — 15 Eerst: Met nog een. — 16 Eerst: kiest die u 't best gevalt — 17 Eerst: Nestor best. — 18 Eerst: mijn lijfknecht. — 19 Eerst: Nestor aen, dat hy in 't. — 20 Eerst: en voegh by d'andre drie. — 21 Eerst: datter niet. — 22 Eerst: Onbillijcx in dit stuck wt toorn en sucht geschiet.

Zy wanen ons dit werck met loosheit¹ t'onderkruipen,
 Maer 't is de dootsnick²: 't zijn d'Eubeërs leste stuipen.
 Het recht³ is zoo doornaet, en zoo bezet in all's,
 Hy raect 'er niet eer af, of 't⁴ kost hem zijnen hals.
 De sabel⁵ moet er deur, het sij men 't recht of krom hout⁶:
 En eer de rechtbanck zweegh, ick goot een tong van stom

(gout.
 Dat hondertooghde⁷ hoofd, die wachter ben ick moê,
 En Argos Argus haet, al was⁸ 't maer om de koe,
 Die tot den buick toe tred in groene⁹ klaverweide.
 Ick zie, ick zie den beul 't zwaert trecken uit de¹⁰ scheid,
 Den ouden hontsvot bangh¹¹ staen siddren voor den slagh;
 Daer leght¹² de grijze kop, 's Lants uitgedient gezagh¹³!

ULYSSES. NESTOR. THERSITES. DIOMEDES. REIEN VAN
 PELOPONÉSERS EN ITHAKOIZEN. KALCHAS.

Ghy heeren, die, ten dienst van 't Grieksche leger, heden¹⁴
 Om Palamedes zaeck ter vierschaer zijt getreden¹⁵,
 U allen is bekent het grouwelijk verraet,
 Gebrouwen tot verderf van 's Lants¹⁶ gemeenen staet,
 En hoe d'Eubeër vorst, uit Nauplius gesproten,
 Het toegezonden gout meinedigh heeft genoten
 Van koning Priaems spie, de hopliên¹⁷ omgekocht
 In 't heimelijck, en 't heir van langher hant¹⁸ gebroght
 In 't uiterste gevaer van, onder Trojes wallen,
 Vóór 't kriecken van den dagh, te worden overvallen.
 Dewijl de misdaet dan geen schijn ontbeert, noch blijck¹⁹,
 Ontbreekt 'er, dat men voorts een wettig vonnis strijck²,
 En naer 't bedreven²⁰ stuck den schuldigen leer²¹ boeten

1 Eerst: het werck met listen. — 2 Eerst: dootsnack. — 3 Eerst: De saeck. — 4 Eerst: eer niet af, 't en. — 5 Eerst: kling die. — 6 Eerst: schouwt. — 7 Eerst: hondertoogigh. — 8 Eerst: waer. — 9 Eerst: frissche. — 10 Eerst: der. — 11 Eerst: vast. — 12 Eerst: leit. — 13 Zie aant. 1 der vorige bladz. — 14 Eerst: te gaer op Agamemnon's heeten. — 15 Eerst: gezeten. — 16 Eerst: den. — 17 Eerst: en listigh. — 18 Eerst: Veel hopliên, en soo 'theyr al meer en meer. — 19 Eerst: sooklaer en helder blijckt. — 20 Eerst: begangen. — 21 Eerst: doe.

Het geen zijn schult verdient¹. Ghy, rechters, zult dan moeten
Aenwijzen met uw stem wat hem te lijden staet²,
Die zich vervoeren liet tot zulck een lantverraet³.
Dat Nestor zich verklaer.

NESTOR.

Ick wensch, doorluchtste⁴ Heeren,
Dat wy den Griekschen staet, gewoon te triomfeeren⁵,
In 't recht niet quetsen, maer 't gerecht veel⁶ liever hell'
Tot matigheid, dan⁷ al te straf⁸ een vonnis vell'.

THERSITES.

Wat zeght⁹ de grijze man? Ghy suft, o oude vader!
Geen strengheit is te hart. Het is een lantverrader!
Verschoontge noch een schelm, die 't leger heeft verraên?
Betrouwme 't scherprecht toe: laet my met hem begaen¹⁰.
Ick heb al¹¹ langh gewenscht dien¹² booswicht aen te randen.
En, tot elcks schouspel, hem te villen met mijn tanden.

ULYSSES.

Thersites, hoû gemack, en spreek op uwe beurt.
O¹³ vader Nestor, dat gy 't leger ongesteurt¹⁴
En ongewont bewaert, is aller eere¹⁵ waerdigh.
Dit zal gebeuren, zoo wy heden¹⁶ heel rechtvaardigh
Den rechterstoel bekleên en Themis eere biên¹⁷,
Geen hoogheit bloet noch stam verschoonen noch¹⁸ ontzien:
Want zoo men 't heilig recht wil krencken¹⁹ door verschoo-

(ning,

En door de vingers zien, die 't outer en de woning
Uit goutzucht lagen leght²⁰, en dragen zich²¹ als toelck

1 Eerst: Sijn welverdiende straf. — 2 Eerst: wort opgeleyd. —
3 Eerst: bewegen liet tot soo vervloect een feyt. — 4 Eerst:
genadig. — 5 Eerst: door 't oordeelen nocht quetsen nocht ver-
seeren. — 6 Eerst: Den schoon gebloeiden staet, maer dat men. —
7 Eerst: als. — 8 Eerst: streng. — 9 Eerst: seyde. — 10 Deze twee
regels eerst:

Een overgeven schelm; vindtsulck een by u heul?

Laet my er meê begaen, en heilicht met tot heul. —

11 Eerst: voor. — 12 Eerst: den. — 13 Eerst: Ghy. — 14 Eerst: niet ge-
stemt. — 15 Eerst: Wil hebben, noch gequetst, is lofen en priÿzens. —
16 Eerst: Dat, acht ick, zal geschiên, indien wy. — 17 Eerst: Af-
handlende dese saeck, en laten 't recht geschiên. — 18 Eerst: En
niemands bloet noch stam noch mogentheyd. — 19 Eerst: sooge
dese straf wilts wacken. — 20 Eerst: heeft belaeght. — 21 Eerst: u.

En voorspraek van dit¹ stuck; gewisselijck al 't² volck
Zal t'zaemenrotten en vergaderen by³ hoopen,
En momplen⁴, dat men laet de grootste schelmen loopen,
En die handdadigh zijn aen kleene misdâen⁵ hard
Ter straffe vordert, en de goê gemeente sart,
En haer⁶ by d'ooren treckt⁷.

DIOMEDES.

Laet hem⁸ zijn schult betalen,
Eer wy op ouzen hals al 's legers⁹ ongunst halen.
Ick zie veel zwarigheên, betrouwme naulijcks hier¹⁰,
En vrees¹¹, niet zonder reên, dat duizenthoofdigh dier¹²,
By dees gelegenheit, en onder Trojes veste.

THERSITES.

De vader was lang¹³ kintsch, men hou hem dit¹⁴ ten beste:
Wat uitspraek hoeft men hier? Hy brengt zijn vonnis mê.

NESTOR.

Om 't heil van 't Vaderlant, verguntme deze bê,
En overweegt, of 't niet geraên is, den mistrouden¹⁵
Eubeër eeuwig in gevangenis te houden,
Op dat men 't out geslacht het uiterste niet vergh',
En zulck een' aenhangh niet tot blinde wraeckzucht tergh¹⁶;
Hy heeft een' langen sleip van hooghebornen magen.
De¹⁷ vader Nauplius, toen¹⁸ wy in Aulis lagen,
Zich in gediensstigheên niet luttel¹⁹ queet, en bood
Al wat hy bieden moght tot redding van ons vloot,

1 Eerst: Van sulck een schendigh. — 2 Eerst: het. — 3 Eerst: vergaëren in veel. — 4 Eerst: morren. — 5 Eerst: sonden. — 6 Eerst: als. — 7 Hier volgde eerst nog: Het krijgsvolck zal ons hoonen,

En roepen dat wy sijn aensienders van persoonen
Of dat wy 't met hem staen, die sulcke netten breyd

DIOM. Daer dient wel op gelet. Hetgeen Ulysses seyde. —

8 Eerst: Is niet dan alte waer; laet dees. — 9 Eerst: dat we op onze hals der hopliên. — 10 Eerst: en vind my ai bevreest. — 11 Eerst: ducht. — 12 Eerst: beest. — 13 Eerst: die wort. — 14 Eerst: houd 'et hem. — 15 Eerst: by u sselven proeft, en overweeght mijn seggen. — 16 Deze drie regels eerst:

Of 't ongeraden waer, d'Eubeër Vorst te leggen
In eeuwig' hechtenis, opdat men niet en maeck

Sijn overoud geslacht verblind door heete wraeck. —

17 Eerst: Sijn. — 18 Eerst: als. — 19 Eerst: eeuwigh.

En Palamedes dienst ging boven elcks vermoeden.

ULYSSES.

Voorgaende deughden met een schellemstuck¹ vergoeden,
Is Griecken ongewoon². Een schandelijke daet
Wischt alle weldaên uit. Voorlede vroomheit baet
Geen' mensche, die van aert verandert³, en verwandelt,
't Oog naer den vyant went, en heimlijk met hem⁴ handelt,
Geen ry⁶ van out geslacht, noch stam, noch adeldom
Wort aengezien in 't recht⁵, noch buight de wetten krom:
Want raeckte dit in zwang, en was die dagh gheboren
(Wat zou 'er tegenstaen?) zoo liep de staet verloren.
En om door kerckers zich t'ontslaen van⁷ Palameed,
Dit heeft bedencken⁸ in, en strijt met onzen eedt,
Die ons zoo dier verbindt, naerdien de man⁹ moet sterven,
Die schult heeft aen verraet, en 't algemeen bederven:
Oock geene burgh noch huis¹⁰ verzekeren genoegh
Een' heer van groot gezag¹¹. Men houdt¹² ôf spade ôf vroegh
Om¹³ zijn verlossing aen. Men¹⁴ zoekt de wacht te krencken.
Men houdt al 't¹⁵ Vaderlant in onrust, en bedencken.
Men graeft de muuren door, of draeght hem in een kist
Voor boecken uit. Men veinst, men hangelt, en men vischt
Om torens, en om graft, en, eer 't de wacht¹⁶ kan riecken,
Krijght een gevangen heer gelijk een vogel, wiecken,
Zweeft over zee en zant door vrye en¹⁷ ope lucht.
Zoo gaf de Cekroper Dedael zich op de¹⁸ vlucht,
Dan¹⁹ van zijn vanghenis, waerin hy zat gesteecken,
Ontbonden, past zijn leedt en onghelyk te wreecken,
Het geen hy t'onrecht²⁰ droomt, dat hem²¹ is aengedaen,

165

1 Eerst: schelmstuck te. — 3 Eerst: ongewent. — 3 Eerst: verwisselt. — 4 Eerst: Sich aen 't gemeen vergrijpt, en met den vyant. — 5 Eerst: Nocht reecx. — 6 Eerst: En worthier aengesien. — 7 Eerst: in hechtenis te brengen. — 8 Eerst: 't Heeft veel bedenken. — 9 Eerst: Vooreerst, die ons verbint, dat sulck een mensch. — 10 Eerst: Daerna soo kan geen plaets. — 11 Eerst: Een vorstelijk persoon. — 12 Eerst: tracht. — 13 Eerst: Naer. — 14 Eerst: en men. — 15 Eerst: het. — 16 Eerst: eer men het. — 17 Eerst: En over zee en zand zweeft heen door d'. — 18 Eerst: Als de Cecropische Dedael sich gaf ter. — 19 Eerst: En. — 20 Eerst: waent en. — 21 Eerst: sich.

En durf al wat hy denckt uit wederwraeck¹ bestaen.
'k Verzwijgh meer rampen, die den Griecken staen te²

NESTOR. (zorgen.)

Ontsla u van die vrees, door vaste en wisse borgen.

DIOMEDES.

Wat borge is mans genoegh?

NESTOR.

Achilles geef zijn woort,

En Ajax. Wel, wat's dit? Wie komt ons hier aen boort?

THERSITES.

Het is de goê gemeent'.

NESTOR.

O, Goddeloze treecken!

THERSITES.

Wat zeght ghy? 't Is het volck: dat heeft'er in te spreecken.

Wat zeght'er³ 't leger toe? Ontvrouwt⁴ uw oordeel, dra:

Zal Palameed, de lantverrader, sterven?

REY (VAN PELOPONNESERS EN ITHAKOIZEN).

Ja! —

KALCHAS.

Dat is Godts eige stem⁵. Ghy, rechters, opent d'⁶ooren,
En stemt met Godts⁷ gemeente of vreest der Goden tooren.

ULYSSES.

Men lever' hem den volcke.

DIOMEDES.

Ick stem 't.

THERSITES.

Thersites oock.

NESTOR.

Argivische landouw, mijn oogen zien den roeck

1 Eerst: aengrijpen en. — 2 Eerst: Meer dingen ick verswijgh, die stonden te be. — 3 Eerst: zeydter. — 4 Eerst: Koomt geeft. — 5 Eerst: Dat is de stemme Gods. — 6 Eerst: neygh uwe. — 7 Eerst: uw.

Nu opgaen voor den¹ brant, en Kalchas ondertusschen
Wieght Griecken noch² in slaep, in stè van 't vier³ te blus-
(schen,

Dat heimlijk⁴ in zijne asch vast smeult, ontvonckt, en⁵
(smoockt,

En die u hoên zoude, is de stoockebrant, die 't⁵ stoockt,
En voedt, uit lust tot wraeck, die schrickelijke⁷ vlammen.

Nu roem op geene ry van vaderlijke⁸ stammen,

Op hoven, schoon van bouw, noch steden, trots van muur:

Men sloop⁹ en slecht het al in ééne¹⁰ onzalige uur:

Men velt met éénen slag¹¹ wat langsaem is geklommen.

Gaet, Griecken, ruckt om verr' die zuil der vorstendommen,

Den Atlas, die 't gebied op zijne schoudren¹² schraegt;

En onverrickbaer zulck een¹³ groot gevaerte draegt;

Den helt, die onlanghs vrijde¹⁴ uw dier verpande steden¹⁵.

Gaet, Griecken, smoort de ziel van uw gerechtigheden,

Verworgt uw' trousten raet in zoo veel ongevals.

Ruckt¹⁶ Vryheids voorspraeck fel¹⁷ de tong uit zijnen hals.

Mijn ziel verdwijne¹⁸ aen lucht: dat¹⁹ Pylus mijne beenen

Ontfange, eer ick den val van Griecken hoor²⁰ beweenen.

REY VAN EUBEËRS.

Och, waerom²¹ of der Goden onbescheit

Befaemde deught hier rust en vrede ontzeit,

En, zonder staf, en omzien, dwinght te²² gaen

Zoo steil een padt, zoo ongebaend²³ een baen,

*Thym 179. opp. wips
Balest; her,
truchterheif.
leiden. iniquitat.*

1 Eerst: Opgaen van uwen. -- 2 Eerst: Die wieght het volek. --
3 Eerst: en niemand tracht. -- 4 Eerst: Het vier, dat. -- 5 Eerst: en
heimlijk. -- 6 Eerst: En die u hoeden sou, die is het, die dit. --
7 Eerst: En wt byzondre wrock geeft voedsel dese. -- 8 Eerst:
Roemt op geen lange ry van oude vaden. -- 9 Eerst: men. --
10 Eerst: op dese. -- 11 Eerst: geswint ter neer. -- 12 Eerst: schou-
ders. -- 13 Eerst: onverricklijk dat. -- 14 Eerst: Die onlanghs
heeft gevrijd. -- 15 Dese woorden slaan op het lossen van den Briel, met
zijne twee sterckten, en Vlissingen met het slot Rammekens, aan d'Engelschen,
om hulp van hun te verwerven, in den jaere 1585 verpandt, en meest door
't beleyd des Advocaats weér aan den Staat gebracht. Br. -- 16 Eerst: Uw. --
17 Eerst: ruckt. -- 18 Eerst: Siele smelte. -- 19 Eerst: en. -- 20 Eerst:
dat ick hoor der Griecken. -- 21 Eerst: Ach, waertoe. -- 22 Eerst:
aerselen doet. -- 23 Eerst: wilden woest.

Door kreupelbosch, door streecken¹, ruig begroeit,
En onbestraet, daer ieder² stap vermoeit
Een' arbe-tsaem' hartvochtig³ man, geteelt
Om barrevoets geschoeit te gaen met eelt:

Daer Vrouw Natuur gezaeit heeft scherp gesteent,
Dat zweet uitperst een' berghreus³ lang gebeent:
Daer niemant hem de rechte lantstreeck wijst,
Geen spits van vleck of stadt voor 't oog verrijst⁴?

Zoo zwaer een' wegh, van 's Hemels hooghen trans,
Dreef Junoos wrock den bastertzoon haers mans
Geweldig in. 't Geklater van haer zweep
Van kintsbeen af zijn grove krachten sleep.

Het teeder kint, voor d'eerste proeve⁵ greep,
Twee slanghen aên, die 't voort⁶ te bersten kneep.
De voêster scheidt haer dootverf, en ziet⁷ stom
's Kints vuistje zwart van adderen rontom⁸.

Zijn stiefmoêr raest, op schoone⁹ Alckmene beus,
Als zy hem ziet van poelslangh¹⁰, leeuw, en reus
Van Diomeed, Busyr, en stiersgedruisch¹¹,
En Kakus moort met zege komen thuis¹²;

En gespen, tot een wonder van zijne¹³ oeu,
Om zijne borst de slang, en fieren leeu;
Geharrenast als een uitsteekend¹⁴ helt,
Met die hy trots ter neder¹⁵ had gevelt.

Wat grouwelijck, wat schrickelijck gedroght,
Van lucht en zee en aerde voortgebroght,
Legt niet gekneust? Elck looft Alcides deught,
Zoo wijdt en zijdt de zon het oogh verheught¹⁶.

1 Eerst: weghen. — 2 Eerst: elke. — 3 Eerst: sweeten doet selfs reusen. — 4 Deze twee regels eerst:

Daer m'eensaem dwaelt; daer sonder spoor of pad
Voor 't oog geen spits verrijst van vleck of stad. —

5 Eerst: Voor d'eerste proef 't wicht met sijne handjes. — 6 Eerst: flux. — 7 Eerst: zagh — 8 Eerst: adders om en om. — 9 Eerst: staegh raest, op — 10 Eerst: Hydra. — 11 Eerst: stier en beer. — 12 Eerst: weêr. — 13 Eerst: verwond ring zijner. — 14 Eerst: onvergelecken. — 15 Eerst: vreesde en moedig — 16 Deze drie regels eerst:

Lucht Zee en Aerde in 't licht te voorschijn brocht
Dat leydt gekneust; elck Hercules daden prijst
Waer Phœbus glans verguld 's Aerdbodems lijst.

De Faem 's helts naem¹ voert over alle zeën;
 Hy wort gelijk een Godtheit² aengebeên,
 Van daer de zon de beide Mooren verft,
 Tot daerze daelt en in de baren sterft.

Maer eindlijk breeckt hy, met zijn harde³ knods,
 Ter nachtpoorte⁴ in des onderaertschen Godts.
 Der schimmen wijck naer boven open lagh:
 Elck sprietooght, blint⁵ geslagen van den dagh.

Hy dondert op van 't nooit verlichte spoor,
 En jaeght vol moeds den zwarten rekel voor⁶,
 Viert kort, en voert⁷ de keten met zijn hant,
 Waer mede hy drie hoofden⁸ leide aen bant.

De zon bezweem: de nacht viel uitgespreet
 Op 't aertrijck neêr, zoo vlack gelijk een kleet⁹,
 Van schrick en vrees. Hy drijft den Helhont heen¹⁰,
 En voert dien schrick door alle Grieksche steên¹¹.

Zoo had de vuist van Hercules geklemt.
 Men zagh nu de aerde en 't onderaertsch¹² getemt,
 Als hy zijn hoofd door 's Hemels nave stack,
 En onderstat het¹³ licht gestarrent dack.

Alcides deught genoot dit tot haer loon,
 Dat hy om hoogh met d'eeuwigheid der Goôn
 Verheerlijckt¹⁴ wert, en slaende 't hoofd om leeg,
 Roock 't wieroock, dat van 't outer¹⁵ opwaert steeg.

Alckmena's zoon, die zulck een glori kreegt,
 Wat baat het dat gy 't aerdrijck hebt geveegt
 Van ongedierte, en¹⁶ menigen tyran,
 En d'Oppergoôn¹⁷ u brukten tot hun wan,

Handwritten notes:
 Only dark of de
 "Lange"

1 Eerst: sijn roem. — 2 Eerst: sijn Godheyd word kerckplech-
 tigh. — 3 Eerst: en endelijck soo breeckt hy met sijn. — 4 Eerst:
 Ter poorten. — 5 Eerst: 't sprietooght er al. — 6 Deze twee regels eerst:
 Van derwaerts hy opdondert onversaeght,
 En voor sich heen den swarten rekel jaeght. —
 7 Eerst: vlijd. — 8 Eerst: fors den driekop. — 9 Deze twee regels eerst:
 Met sweem de son, en 't licht ontsnapt sijn siel,
 En als een kleed de nacht op 't Aertrijck viel. —
 10 Eerst: grouwel voor. — 11 Eerst: voerde hem soo de Grieck-
 sche steden door. — 12 Eerst: Aerde en onderaerdsch. — 13 Eerst:
 onderschoord' het. — 14 Eerst: omtoogen. — 15 Eerst: d'outers. —
 16 Eerst: -diert, van. — 17 Eerst: dat de Goôn.

Als sedert uw vergodinh d'Opperhel,
Naer heuren¹ aert, wat gruwzaam² is en fel
Heeft aengeteelt³, en rockent enckel quaet?
Als onkruit weêr vertreet het edel zaet?

Och, of ghy noit van ons gescheiden waert!
Och, hadt ghy toch gestaeckt uw Hemelvaert,
Zoo zouden wy⁴ niet zuchten naer om hoog,
Zoo zou geen traen neêrrollen⁵ uit ons oog.

Zoo zouden wy niet derven d'eerste⁶ vreught,
Noch treurig zien, hoe hooghgemelde deught
Dus overvalsch betight wordt en bekladt;
Hoe heiligh bloet 't meinedigh zwaert bespat;

Hoe d'Oppervorst, en aller schelmen⁷ tolck,
Dat edel hooft⁸ ten roove geeft aen 't volck;
't Welck, opgheruit van 't Hof en 's Priesters haet⁹,
In zijn bederf met blyschap weiden¹⁰ gaet.

Nu raest en woedt d'onwetende gemeent,
De Grieksche¹¹ staet voorbochtig overleent: *te val nêgh.*
Flus, alsze¹² ontwaecht, en denckt¹³ haer dolheit na¹⁴, *Thans*
Komt naberouw en klagen veel te spâ. *als* 1858

Flus¹⁵, als 's mans Deught, na 's Logens mist en damp,
Het hooft opsteeckt¹⁶, en blinckt als 's Hemels lamp,
Zal 's Volcks gekerm¹⁷ betuigen wie hy was,
Maer al¹⁸ vergeefs bevochtigen zijn asch.

1 Eerst: Na ouden. — 2 Eerst: grouzaam. — 3 Eerst: Weêr heeft
geteelt. — 4 Eerst: sou ons borst. — 5 Eerst: Noch tranen doen
neêrbiggelen. — 6 Eerst: doude. — 7 Eerst: guyten. — 8 Eerst:
brein. — 9 Eerst: doorvorst-en priesterhaet. — 10 Eerst: weyen. —
11 Eerst: En onse. — 12 Eerst: Thans als m'. — 13 Eerst: slaet. —
14 Eerst: ga. — 15 Eerst: Thans. — 16 Eerst: Opbeurt het hooft. —
17 Eerst: Dan sal 't gehuil. — 18 Eerst: te.

Ver
Ver
Van
Wie

Ver
Mijn

Zoo
Her

The
Nae

Mer
En

Te
En

En
Bez

De
Uw

D'I
En

Op
Da
Me

1
gr
5 E
8 E
dat
ve
hal
Pal

VIJFDE HANDEL.

BODE. OATES. NEPTUUN.

Vervloecte, afgrijsselijke, en deerlijke moort!
Verfoeilijk schellemstuck! Waer heeft men oit gehoord
Van zulck een' gruwel? Kan de Hemel dit' gehengen!
Wie zag doorluchtig bloet oit schandelijker plengen?

OATES.

Verhael dees nederlaegh². Vertel, van stuck tot stuck,
Mijn broeders uitgang, en beklaeghlijk ongheluck.

BODE.

Zoo flucks de rechters, na veel overleghs, ten leste
Hem gaven 's krijghsvolcks haet³, en hevigkeit ten beste,
Theegh al de Pelopeesche en Ithakoische schae
Naer 's Opperhooftmans tent, en legerplaetse, daer
Men Palamedes hiel verzekert en gevangen;

En paep Eurypilus hem sterckte, om zijne gangen
Te strecken naer de doot getroost, en wel gemoedt.
En Kalchas spreeckt hem aen: »ghy die ons⁴ aller bloet
En leven op een' prijs gezet hebt, en u merckelijck

Bezondigt, en misgaen aen 't wereltlijck en kerckelijck;
De goedige gemeente eischt billjck u ter⁵ straff',
Uw jongste tijdt is hier, dies⁶ breeck dit marren af".

D'Eubeër vorst rees op⁷ van daer hy was gezeten,
En sprack: »o mannen, die met onrecht zijt⁸ gebeten
Op mijne onnoozelheit, wat is dit voor een wijs,

Dat veertighjaerge dienst, en zooveel slavernij's,
Met storten van mijn⁹ bloet vergolden wort in 't ende¹⁰?"

171
=

gheveer

172
=

geslaaf

*Thijm
ade
P,*

eft
en
rst:
n.-
.-
.-

1 Eerst: dat. — 2 Eerst: Die nederlaegh ons verhael. — 3 Eerst: grim. — 4 Eerst: Met soo spreeckt Calchas: ghy, die onser. — 5 Eerst: die vordert u tot. — 6 Eerst: dus. — 7 Eerst: die rees. — 8 Eerst: verhit sijten. — 9 Eerst: storting van. — 10 Hier vindt men dat Palamedes, ter doot gaande, des advocaats leste woorden gebruikt; veertighjaerge dienst kon op Palamedes niet passen, die jonger om hals raekte. Ook beslooten Vondels beschuldigers o. a. uyt dese woorden, dat Palamedes den advocaat verbeelde of sijn rolle speelde. Br.

*W. I. 1797
De god des Lichts dan de
C. B. Bronhorst de 11 reg. no.*

Zy kreten: »Lantverraêr, dat God Jupijn u¹ schende:
 Ghy hebt u vonnis wegh!» Hy zweegh, en trat voorheên.
 D'aertsofferwichlaer quam de rechte zy² bekleên.
 Eurypilus de slincke³, en schenen zich t'ontfermen⁴.
 Een Cephaleensch soldaet, droeg⁵ voor hem op zijne armen,
 Het Troische gout, zoo 't hiet, in eenen⁶ beuckelaer.
 Zoo ging hy moedig, en met voegelijck gebaer,
 Omcingelt⁷ en bestuwt van krijghslien, en van trossen,
 En zette zijnen⁸ tret naer Idaes hooge bossen.
 Een heuvel rijst 'er aen den voet des bergs, die schuin
 Zich, als een schouburgh, kromt⁹, van wiens verheve kruin
 En toppunt, als de vloot eerst anckerde¹⁰ in dees haven,
 Een kerck, de zon gewijt, geciert met rijke gaven,
 Verstreckte een baeck in zee, door 't beelt des Godts¹¹, die
 (korts
 Voor d'ooster gevel braef ten toon¹² stont met een torts,
 Wiens goude flonkervlam natuurljck scheen te lichten,
 En neer te stralen¹³ op der menschen aengesichten.
 Nu leght¹⁴ dat schoon gebou geschonden en gesloopt¹⁵.
 De heilghe¹⁶ steenen, hier en ginder opgehoopt,
 D'aloude¹⁷ heerlijkheit bestenen en beschreien.
 In dees gewyde kerck gingh 's krijghsvolcks moetwil¹⁸ weien,
 En brande, en blaectt'et al. D'aertswichelaer stont stom,
 En loech om 't plonderen van Febus heiligdom,
 En grenikte, als hy zagh hoe 't schuim der menschen veilig
 Een schouwspel maeckte van den Frygiaenschen Heilg.
 Deze eertij's een gewijde en afgekeurde plaets, *paalde tonge*
 Nu een verspogen vloeck, na 't woeden des soldaets, *mat*
 Ten vadermoort gedoemt, met grouwelijcke woorden,
 Vast grimmelt van het volck, dat zwart van allen oorden

*alle die
volke*

*tonge
mat*

1 Eerst: Jupijn uw meyneed. — 2 Eerst: Sijn rechte sijde quam
 d'Aertswichelaer. — 3 Eerst: De slincke Eurypylus. — 4 Eerst:
 erbarmen. — 5 Eerst: recht. — 6 Eerst: Quansuis 't meyneedigh
 gout droegh in een. — 7 Eerst: Bedrommelt. — 8 Eerst: vorderde
 sijn. — 9 Eerst: Groeit als een schoutooneel. — 10 Eerst: werpt
 'tancker. — 11 Eerst: vermids de God. — 12 Eerst: te prijck. —
 13 Eerst: En dagh te zenden. — 14 Eerst: leyd. — 15 Eerst: ont-
 sloopt. — 16 Eerst: En d'heylge. — 17 Eerst: De voorig'. — 18 Eerst:
 Ons krijghsvolcx moedwil in die Godenprael.

Hier
 Van
 Op
 In z
 Eu
 Een
 In 't
 En
 Die
 En
 En
 En
 In
 Zic
 En
 Een
 's V
 De
 Me
 En
 Hy
 Dat
 Pla
 En
 't M
 In
 De
 Ho
 Do
 Zo
 1
 4 E
 si

Hier dringt, en t'zamenschoot: en Idae's steilheit leeft
Van menschen, daer de bergh een open uitzicht heeft
Op dezen heuveltop. Men ziet ontelbre¹ zielen
In zijn cypressen en geboge tacken krielen,
En beven in de blaën Wat is 'er een gewoel!
Een ieder heeft zijn wit. Dees draeght zich stil en koel
In 't weereldlijk beloop, noch weet wat hy zal wenschen.
En om te kijken volgt slechts 't spoor van andre menschen:
Die braeck² zijn gal, en scherpt zijn tong, gelijk een pijn,
En bootst in 't spreeken na den priesterlijcken stijl,
En schelt, en is vol viers, en groeit in 's naesten schennis,
En wort al heel bereën van yver, zonder kennis,
En dorst naer³ edel bloet. Een ander, ruim zoo flau
In tegenyveren, uit vreeze van het graeu,
Zich intoomt, en met rou het treurspel komt bekijken,
En 't voorspel van 't bederf der Europeesche rijcken.
Een eenigh zwijger weegt de weerelt in een schael,
's Volcks razerny³ belacht, en zucht⁴ om 's lijdens quael.
De domme menighen haer handen t'zamenklappen,
Met dat hy, als een leeu, grootmoedig aen komt stappen,
En klimt den heuvel op, eer dat hem iemand vergt
Hy keert, zoo ras hy staet⁵, naer 't rijzende gebergt
Dat statig aengezicht⁶, waermeê hy onbezweecken
Plagh in Mycenens zael voor 't heiligh recht te spreeken,
En voor den Griekschen staet te dingen met zijn tong.
't Nieuwsgierig volck, door 's mans vrypostigh wezen, hong
In twyfel, of hy met den hals zijn schult zou boeten,
Den of men door genâ het vonnis zou verzoeten.

OATES.

Hoe klopt mijn hart! De⁷ schrick mijn aendacht breekt en
(stoort:
Doch vaer ghy niet te min met uw vertelling voort.

BODE.

Zoo staende in 't openbaer, met opgerechten hoofde,

1 Eerst: ontallijkheid. — 3 Eerst: na 't. — 3 Eerst: sotterny. —
4 Eerst: treurt. — 5 Eerst: staende op 't opperste. — 6 Eerst: aen-
sicht werd. — 7 Eerst: Het nieuwsgier.

*Wants van
de*

177

177

177

»O mannen!" zegt hy, of uw heuscheit noit geloofde
Al 't geen de valscheit heeft van lantverraet gedicht¹,
Dat was mijn leste² wensch. 'k Heb volgens mijnen plicht
Gansch vroom, en ongeveinst, en opentlijk gehandelt,
En stierf een oprecht Grieck, gelijk ick heb gowandelt³.
Uit had hy, als daer op van wederzijden hem
De priesters by de Goën verbaden met hun stem,
En steenden overluit. Na 't sluiten der gebeden
Zoo weeckenze af verbaest, en gaven zich beneden.
Hy, met zijn dienaers hulp getroost, en wel te moë,
Bereide zich ter doot, en tot den middel toe,
Ten halven lijve naeckt, in 't uiterst van zijn lijden,
Den⁴ lijfknecht oorlof gaf, die treurig trat ter zijden,
Na dezen⁵ jongsten dienst. Daer stont de Deught, geciert
Met ware onnoozelheit, van 't leelijck ongediert
Begrenen en begrimt. De gruwelijcke⁶ krygers,
Van menschen nu veraert in luiperden, en tygers,
Van reedlijkheit ontkleet, bezeten van de Wraeck,
En helsehe⁷ Razerny, beving een grâger smaeck
Naer 't goddelijcke bloet. Zy knarsten op de tanden.
Men zag de gramschap⁸ uit hun dreigende ooghen branden,
Die gloeiden vreesselijck, als gloënde⁹ kolen viers:
En nu verkropt van toorne, ontzinnig¹⁰, vol getiers
En vloeckens als de haet hun krachten had geslepen,
De vadermoordenaers en vloecken¹¹ steenen greepen,
En blixemden met macht op dien manhaften¹² vorst.
Ick zag den eersten steen afstuiten van zijn borst,
Den tweeden van den slaep des¹³ hoofts, en hoorde klincken
Den slagh van 't beckeneel. Terstont verging hem 't blinken
Van 't eerlijck grijze¹⁴ hair. Dat aensicht van den staet¹⁵
Wert jammerlijck van bloet besprengkelt, en begaet.

1 Eerst: verdicht. — 2 Eerst: mijns harten. — 3 Hier verhaalt de Bode de woorden, die d'Advocaat op 't schavot tot de gemeente sprack. Br. — 4 Eerst: sijn. — 5 Eerst: d' alder. — 6 Eerst: beestelijcke. — 7 Eerst: felste. — 8 Eerst: De gramschap sag men. — 9 Eerst: gelijck als. — 10 Eerst: ontsinten. — 11 Eerst: grouwelijken beuls en Duyvels. — 12 Eerst: Desen vromen. — 13 Eerst: sijns. — 14 Eerst: silver. — 15 Eerst: achtbare gelaet.

*Erst: Lamp II. 486.
in Vlaerisardie Beden*

Met
Vast
En s
Gelij
Den
En d
En r
Z
Als
Het
Dees
Op
Veel
En v
En r
Hur
Bed
Met

Bro
Voc
En
Jw
En,
To
Ver
En t
U z
Koc
Van

1
He
ei
er
oe
po
8 E

Met zeegh hy zwijmend neêr. De moordenaers des braven¹
Vast hagelen², zoo lang tot datze hem begraven³,
En smooren⁴, door 't gewicht van steenen meer en meer:
Gelijck Godt⁵ Bachus' rei ging razende te keer
Den zoeten harpenaer, die vogels en⁶ kost locken,
En dieren, en⁷ geboomt, met tortsen, steenen, stocken
En morzelden zijn vleesch met allerlei geweer.

Zoodanig was het eind⁸ van dezen wijzen heer,
Als 't reuckelooze volck, toevliëgende, op ging krabblen
Het bloedig puin. en om de wreede steenen grabblen;
Dees uit nieuwsgierigheid, en die uit enklen haet,
Op dat zijn dolheit, haet⁹, en moortlust wert veraeft.
Veel doopten 'er¹⁰ in 't bloet de vochtbezweete doecken,
En wrongen 't uit in wijn, en zoopen 't op met vloecken,
En nooden juichend tot d'onmenschelijcke feest
Een spitsbroërs, van dien God, en zelven tuimelgeest
Bedreven en geraeckt. De Hemel streele¹¹ uw zinnen
Met troost, om door gedult dat onheil t'overwinnen¹².

OATES.

Wrootvader, slaeptghe nu in zee, op uwen stoel¹³,
Noch voeltge¹⁴ 't ongelijck van uwen neve? Spoel¹⁵
En wasch het aerdtrijck weêr van d'oude gruwelvlecken.
Uw gramschap kost wel eer der bergen kruinen decken,
En, tot uw broeders wraeck, de menschen en het vee
Toen¹⁶ Pyrrhe en haer gemael niet zagh als bare zee)
Verdrincken en verdoen: nu 't hoeft om hoogh gesteecken¹⁷,
En toon u koel¹⁸, noch traegh, om straf en strenghe te wreecken
U zelven, en uws bloets geleden smaet, en hoon.
Koom, hanthaeft uw geslacht, en d'oude sluyerkroon
Van koning Nauplius. Zoo zal elck een bekennen¹⁹

1 Eerst: Godvergeten boeven. — 2 Eerst: Die hagelden. — 3 Eerst: hem gants begroeven. — 4 Eerst: smoorden. — 5 Eerst: als. — Eerst: vogelen. — 7 Eerst: en 't. — 8 Eerst: end. — 9 Eerst: Dolligheid. — 10 Eerst: dooptender. — 11 Eerst: stroock. — 12 Eerst: te erwinnen. — 13 Eerst: leghtge dood in d'afgrond, noch geoelt. — 14 Eerst: uw Godtheyd. — 15 Eerst: uws naneefs, koom, en poelt. — 16 Eerst: Doen. — 17 Eerst: Uw hoeft nu op wil steecken. — 18 Eerst: logh. — 19 Eerst: opdat er door uw oordeel.

Dat niemant ongestraft het godtlijk zaet magh schennen¹.

NEPTUIN.

Mijn zoon, die 't broederlijk en deerlijk ongheluck
Beklaegt², schep moedt, en toom en matig uwen druck.
Zijn doot, zoo onverdiend, als staet en lantbederflijk,
Roept wraeck, en maeckt zijn naem al 't aertrijck door³ on-
(sterflijk.

De dappere Ajax en Achilles blijven stout
Bewaerders van het lijck tot dat men namaels houdt
's Mans⁴ uitvaert, als zijne asch met tranen wort begoten
Van Kadmus' borgery, de schreyende Bøoten:
Wanneer de toeloop van 't by hem verdadicht volck
Zijn sterflijkheit geleit⁵ ter onderaerdsche kolck,
Gewelft⁶ met elpenbeen, gedeckt⁷ met marmazercken,
Daer Themis antwoord geeft, en in haer kerck der kercken
Het wieroock voor haer smoockt. Dicht aan de voeten van
D'aenbiddelijke⁸ maecht men dezen grooten man
Een gouden pronckbeelt recht. De Grieccksche Joffers bringen
En schencken tot dees prael hare afgestreeckte ringhen.
Ick zie alreede⁹ staen den Heiligh, halief naeckt,
Vrypostigh als een helt, die voor de Vryheit waeckt,
Betekent door den hoedt, bewaert zoo zorreghvuldigh
Met d'eene; d'andre hant, aen Trojes gout onschuldigh,
Hantvesten, toebetrou¹⁰ 't gewijde perckement,
En zegels gade slaet, op datze niemant schend'.
D'Eerwaerdighe Godin¹¹ 's mans deughden schijnt te vieren,
En deekt het grijze hooft¹² met heilige laurieren;
Terwijl hem vreeslijck lijf en leven wordt ontzeift
Van 't grimmig ongedierte, op zijne onnoozelheit
(Gemat van ouderdom en veertigjarigh worstlen)
Als op een vetten roof, met opgesteecke borstlen,
Met manen versch geschud, en muilen opgespart,

1 Eerst: Noch blick, dat Godens aeth heeft boven andre voor-
deel. — 2 Eerst: Besteent. — 3 Eerst: rcemruchtbaer. — 4 Eerst:
zijne. — 5 Eerst: verselt. — 6 Eerst: verwelft. — 7 Eerst: verdeckt. —
8 Eerst: aenbedelijke. — 9 Eerst: Alreede sieick — 10 Eerst:
D'hantvesten toevertrout. — 11 Eerst: Godes. — 12 Eerst: sijn
grysen kop.

Gebeeten, en verhit. Zyn fiere trotscheit¹ tart
 't Vuurspuwen² van den draeck, eene onrust zijner eeuwe,
 Het huilen van den wolf, het brullen van den leeuwe,
 't Schuimbeckende everzwijn, het naer geloei des stiers,
 Het grimmen van den beer, 't gebriesch des tygerdiers,
 En 's luiperts tantgeknars. Zoo leeft zijn faem de jaren
 En eeuwen door, in spijt der vadermoordenaren:
 De Fenix van zijn³ tijdt; en hoe de Nijt meer bast,
 Hoe minder hy versaeght, die altijd hooger⁴ wast.
 't Is billijk dat zijn roem en lof ten grave uitzwelle.
 Men wijdt hem in Æoolje een heilighe⁵ kapelle,
 En jaergetijdig feest, en zet op 't hoogh altaer⁶,
 Zijn gouden beelt⁷, met zang, en deftig kerckgebaer.
 De priesters, met hun pracht en blinkende gewaden
 Aen 't offren⁸, halen op zijn heerelijcke daden.
 Maer groot is 't jammer en beschreilijk 't ongeval,
 't Welck om een vroomme ziel gansch Griecken treffen zal;
 Groot is d'elende, daer zijn haters zich in wicklen:
 Mijn neef, uw vader, gaet met geile minne prieklen
 Der koninginnen en princessen eenzaam bedt,
 Wier bruidegoms de krijgh voor Troje houdt verlet;
 Wier poezelachtigh vleesch, door 't lang ontbeeren weeligh,
 De wellust kiest voor schaemte, en draegt zich overspeelig,
 En heelt zijn kitteling, en lonckt, en streelt, en kust,
 En onderlingen brant met zoet omhelzen bluscht,
 Versmaet der mannen trou, om 't puick der jongelingen;
 D'oneerlijcke galm van spelen, danssen, zingen
 Door 't gulden welsel rolt, en Venus stroit er zaet⁹,
 Om neerslag, bloet, en moort, en allerhande¹⁰ quaet,
 Om tranen, en gehuil te maeyen, en te oegsten;
 Om vorst, en vorstendom, en rijcken te verwoesten,
 Het¹¹ doolende overschot met ongerusten¹² stap
 Te sollen¹³, over zee en zant, in ballingschap,

(182)

- ongelukkig

1 Eerst: moed die. — 2 Eerst: 't Vier spouwen — 3 Eerst: Phoenix
 sijner. — 4 Eerst: hoe hooger dat hy. — 5 Eerst: Æoliën hem wijdt
 en heiligh. — 6 Eerst: outaer. — 7 Eerst: beeltenis. — 8 Eerst:
 hem offrende. — 9 Eerst: 't saed. — 10 Eerst: alderhande. —
 11 Eerst: En 't. — 12 Eerst: twijfelijk. — 13 Eerst: senden.

Zoo verre, en zoo uitheemsch, dat alle volcken¹ gapen,
Beducht² of 't menschen zijn of zeker slagh van apen.
Achilles gramschap slaght Thersites met een vuist.
De moort slaet Diomeed van Troje. 't Water bruist,
En raect aen 't zieden, als mijn grimmigheid verbolgen
Haer vinnen van zich steeckt, waerop de stormen volgen,
Die Agamemnon, in het keeren met zijn vloot,
Afeischen rekening van Palamedes doot,
En 't bloet mijns bloetverwants: en pijnigen 't gewisse
Des fellen moordenaers, die enckle duisternisse,
Met roode stralen viers, en kromme blixems ziet
Gespouwen, en geklooft³, en met zijne ooren niet
Als schorre donders hoort, en ysselijcke slagen:
En drijft onwetende naer⁴ Samos door de vlagen,
In 't eeuwig schuimend graf van Ikarus, en loeft
Den zaligen Priaem, voor 't hoogaltaer⁵ onthooft:
Vergeet zijn zegefeest, en vangt, in angst des levens⁶,
Met zijn gehoor 't gekraeck van stevens tegens stevens,
Van zijde tegens zij, van kiele⁷ tegens kiel⁸.
De vader Nauplius, bedroeft in zijne⁹ ziel,
Zal¹⁰ op d'Eubeër kust de wederkomst der Greecken
Zoo ras niet riecken, of hy laet een toorts¹¹ ontsteeken,
En licht in zee van 't slot, dat, steil en hoog gebout,
Op 's bergs verheve kruin, van wederzij beschcut
Een bare zee, wier diepe en holle watreu woelen,
D'eilanden allesins en vasten gront bespoelen.
De stuurliën van de vloot, verleit¹² door deze toorts,
Zich geven derwaert aen, daerze al te zamen voorts,
In plaetse van den noot en lijfsghevaer t'ontslippen,
Vervallen in 't gedruis der Kafareesche klippen,

1 Eerst: nieuwsgier 't volck komt gapen. — 2 Eerst: En dut. —
3 Eerst: doorklooft. — 4 Eerst: na. — 5 Eerst: outaer. — 6 Eerst:
vol schricx en bevens. — 7 Eerst: scheepskielen. — 8 De Dichter
wil seggen, dat Prins Maurits daerna wroeging hadt over des Advocaats doodt:
en door dat onweër verstaat hy den onverzieschen storm, die sijnen aenslag
op Antwerpen, om Breda te ontsetten, ongelukkig belette. Br. — 9 Eerst: des
Vaders Nauplius, met smart verkropte. — 10 Eerst: Die. —
11 Eerst: Alreëgeroken heeft, een fackel doet. — 12 Eerst:
verloekt.

En
Die
Dae
Bez
Of
En
Of
Of
De
En
Wi

(D
Mi
Ul
On
Da
'k
On
De
De
De
W
M
De
He
Er
't
Er
H
't

ge
lo
wa
Il
he
ge

et doute *l'anné*

En 't luid luidende gehuil van dien¹ verbolgen vloet,
Die stadig barnende² op de blinde klippen woedt.
Daer houdt gerechte Wraeck d'ontrampeneerde schepen
Bezet, door rots en plaet³, als van haer hant gegrepen:
Of met een' dijck bewelft van zant, dat hallef drijft,
En, by⁴ gebreck van vloet, hen sloop, en stucken wrijft:
Of achter driftig, voor gestrant op harde kayen:
Of stootze aen splinters door den draeistroom, in het zwayen.
De zeeliën⁵ vloecken d'onherbergelijke reë,
En haten 't drooge lant, en roepen om de zee;
Wiens heesche en schorre keel, door 't naer gehuil der
(mensen

(Dat ydel en vergeefs met kerckbelofte⁶ en wenschen
Mijn gramschap paeyen wil) wort over 't vlack verdooft.
Ulysses evenwel, en 't prat gekroonde hooft,
Ontslippen dit gevaer, gespaert tot droever⁷ treurspel,
Daer gener schipbreuck van het voorspoock is, en⁸ veurspel.
'k Zie Klytemnestre alreë, geveinsdelijck en bly
Onthalen haer gemael, en Argos borghery
Den vorst met volle⁹ vreught begroeten, en ontfangen.
De lucht wort nu doorgalmt¹⁰ met fluiten en gezangen,
De kercken gaen ter feest. De konincklijke zael
Wort statig toegerust met overdaet van prael.
Men recht bancketten¹¹ aen, hoedanig, vóór hun tranen,
De jongste maeltijt was der blijde Frygianen.
Het tafelbedde blinckt van 't Frygiaensche¹² paers,
En 's purpers glans vermeert by toorts en wassekaers.
't Gout van Assarakus verzwelgt de Grieksche wijnen,
En Godenleckerny. De koppen, vol robijnen,
Het sterffelijck gezicht, en d'oogen scheemren doen.
't Gout recht 'er wildbraet aen, en Paeu, en Kallekoen¹³.

1 Eerst: soo. — 2 Eerst: barnt en. — 3 Eerst: Verlet door 't scharp gesteent. — 4 Eerst: door. — 5 Eerst: schippers. — 6 Eerst: bedeloft. — 7 Eerst: leyder. — 8 Eerst: 't voorspoocksel is en 't. — 9 Eerst: ware. — 10 Eerst: geslagen word. — 11 Eerst: recht men. — 12 Eerst: Iliasche. — 13 Burgemeester Reinier Pauw hieldt dat dese woorden op hem sloegen, te meer omdat het woord Pauw met een groote P was gedrukt. Br.

Hy leght'er¹ hoogh en prat, munt uit² door zijn cieraden,
 Het armelijne voer, Laomedons³ gewaden,
 Noch lest gedragen aen het lichaem⁴ van Priaem.
 Zijn bedgenoot⁵ bezweert hem, by 's verwinnaers naem,
 Dat hy zijn vyants prael en purper⁶ af wil legghen,
 Ter eere van haer kunst. Hy laet zich licht⁷ gezegghen,
 Onkundig van 't gevaer der stracks⁸ aenstaende doot,
 O.n 't hantwerck aen te doen van zijne⁹ bedgenoot.
 Verschriekt noch vreest niet, nu¹⁰ een balling om zal brengen
 Het hoofd¹¹ den koningen; een overspeelder plengen
 Het bloet des echten¹² mans. Dit offer streckt ten zoen¹³
 Van Ifgeen. De disch zal zijnen heer zien bloên¹⁴,
 Het roode vocht den wijn bespatten. 's Konings leven
 Zal nu door d'eigen hant der koninginne sneven¹⁵.
 Het aenghetogen kleet verraet den Heer¹⁶, ontzeit
 De handen doorgang. Hoe hy zwoegt, en arbeit,
 En lucht zoekt, d'armen noch het hoofd geen open vinden¹⁷.
 Egist, de suffer, die van min zich liet verblinden¹⁸,
 Stoot Agamemnon in de lenden, maer de moedt
 Bezijkt in 't wonden, en het moortmes keert bebloet¹⁹
 Ten halve wederom. De koning raect aen 't²⁰ worstlen,
 En, als in 't wilde woudt het boschzwijn, ruigh van borstlen,
 Gegreepen van het net, ontvlieden wil met maght²¹,
 En uitkomst zoekt alom, en woelt²² met domme kracht,

1 Eerst: Hy self leyd. — 2 Eerst: en munt. — 3 Eerst: voor andren wt met bonte en spikkelige. — 4 Eerst: En draecht aen 't lijf de pracht en kleeding. — 5 Eerst: Zijne eegemael. — 6 Eerst: 't verciersel doch sijns vyants. — 7 Eerst: Voor betre wisseling; licht is hy te. — 8 Eerst: korta. — 9 Eerst: der lieve (met omzetting tevens van beide versregels). — 10 Eerst: siddert niet. — 11 Eerst: den vorst. — 12 Eerst: En spillen 't bloed eens. — 13 Eerst: sijn slachting sal geschiên. — 14 Eerst: Het jongste dischgerecht sijn heersal bloeden sien. — 15 Eerst: Van Argos koning in ter neêrlaegh wordt gegeven. — 16 Eerst: dat weigert en. — 17 Eerst: maer vergeefs, de schooten ruim van vouwen. — 18 Eerst: En sonder opening zijn hoofd beslooten houwen. — 19 Eerst: De suffert gansch versuft hem in de lenden steeckt.
 Maer overmits de moed in 't quetsen hem ontbreekt. — 20 Eerst: Het mes ten halven keert, de vorst begint te. — 21 Eerst: nochtans 'ontvlieden tracht. — 22 Eerst: En als ins wtkomst soeckt en woed.

Ga
 Va
 Zo
 En
 Ma
 Ra
 De
 Ha
 En
 Vo

 Zo
 De
 Hy
 Me
 He
 He
 Hi
 Ka
 Be
 Me
 Me
 Er
 »L

 I
 do
 tr
 6 E
 ae
 de
 pl
 st
 de
 't
 af
 18
 Be
 bl
 r o

Gansch ydel, nademael de stricken en de ruiten¹
Van 't looze jagernet door 't woelen dichter sluiten²:
Zoo woelt en pooght³ hy oock bedompelt, om het valsch
En loos gebreit gewaet te rucken⁴ van den hals:
Maer⁵ in den wijden schoot en mouwen⁶ ingewickelt
Raect dieper in 't gevaer, van duizen doon⁷ geprickelt.
De dochter van Tyndaer sterckt razende terwijl⁸
Haer boel, en schiet 'er toe, gewapent met een bijl⁹:
En, als men aen 't altaer, om plechtig feest te vieren¹⁰,
Voor 't slachten met de bijl, eerst merckt den neck der
(stieren¹¹;

Zoo micktze heene en weêr met hare wreede¹² vuist.
De wraeck regeert de bijl. Zy¹³ neemt het wis en juist.
Hy leght er toe, de schelm. Hy leght 'er¹⁴. 't Is gekloncken
Met dezen dwingelant, wiens wreetheit heeft gedroncken
Het bloet van Godt Neptuin, zoo gratig¹⁵, en zoo helsch.
Het hoeft hanght aen den hals met eenen sleter¹⁶ vels.
Hier vloeit het schuimend root: daer grijnzen mont en oogen.
Kassandre, vol van Godt, komt razende¹⁷ ingevlogen,
Bewijst den lijcke en romp noch d'alleruiterste¹⁸ eer
Met haren roozenhoet¹⁹. Zy gaetze flucks te keer
Met haer bebloede bijl²⁰, en dect den zieleloozen
Met zijnen schoonen²¹ buit, die vallende de roozen
En frissche bloemen kreuckt, en verft den elpen stoel²².
»Legh daer, o²³ moorderes, legh daer, o konings boel²⁴,

---

1 Eerst: en vergeefs, vermids het vol verschrieken. — 2 Eerst: door 't woelen engher maekt de looze jagerstricken. — 3 Eerst: tracht. — 4 Eerst: blindgeweven kleet te worpen. — 5 Eerst: En. — 6 Eerst: ployen. — 7 Eerst: Alom sijn vyand soeckt, angstvallig aen. — 8 Eerst: al woende en rasend strax. — 9 Eerst: Verselt den gruwelmoord gewapent met een acx. — 10 Eerst: outaer, op plechtige offerfeesten. — 11 Eerst: beesten. — 12 Eerst: En stieren, alsoo micktse en wickt haer felle. — 13 Eerst: Danginder, dan weêr hier, en. — 14 Eerst: wegh heeft hy 't. — 15 Eerst: 't neptuniaensche bloet zo gretigh. — 16 Eerst: 't Hoofst qualick afgehackt hanght aen een lapken. — 17 Eerst: ter sael komt. — 18 Eerst: En met haer soosenhoet den lijcke d'wterste. — 19 Eerst: Bewijst, en kranst den romp. — 20 Eerst: Met d'acxe, warm van bloet. — 21 Eerst: geroofden. — 22 Eerst: marmervloer. — 23 Eerst: roept de. — 24 Eerst: hoer.

O schantvleck van mijn bedde, o pest van zuivre¹ zeden!
Dat is de loon der² lang gepleegde vuiligheden!"
Het daetlijk juichend hof, en vrolijke paleis
Geeft nu een' naren galm, en is vol moortgeschreis.
Elektre zwijmt van schrick, en angstig voor haer moeders
Verwoetheit, bergt gezwint d'onnoozelheid des broeders
Door Strofius, haer neef. Zy zelf verstooten slijt
In 's kerkers duisternis de bloem van haren tijt³;
Tot d'overspeelder haer, om achterdocht te schouwen,
Gelijck een lantmaegt, dwingt een' ackerman te⁴ trouwen:
Zoo lang tot⁵ dat de wraeck de moordenaers verrast,
Die, alsze in Pallas kerck de groote Goden vast
Met blyschap offren, om Orestes overlijden,
Besprongen worden, en benart aen⁶ alle zijden.
De smart geeft wapens aen de dochter en den⁷ zoon.
De moedermoort bespat het aengezicht der Goôn,
Die, toornig, en verhit, om 't schendig kerckontwyen,
Dagvaerden staende voets de felle Razeryen,
Met biezend slangenhair, en ysselijck gegrim.
De neêrslagh knaegt hun t hart. De moederlijcke sohim
Stapt met de fackel hen verwoet na⁸ door den tempel.
Zy vlieden voort, en zien de Vloecken op den drempel,
Zijn aller menschen vloeck, om zulck een gruwelmoort.
De daecken stierenze onghuisvest altijt voort.
Dat leert naer heilig bloet van Godenkinders dorsten,
Tot in het derde lit. Ick ga den val der Vorsten,
En Koningen voorby. Ick zwijg, hoe Grieckenlant
Veroorzaeckt moort uit moort, en mengelt brant in brant,
En uitroeit⁹ stam met stam, geslachten met geslachten,
Door schennis schennis boet, verkrachten met verkrachten,
Aen 't kerckgewijde schent zijn handen¹⁰ onbesuist,
En in zijn boezem wroet: terwijl Ulysses kruist

1 Eerst: kancker van goê. — 2 Eerst: Dat hebby voor. — 3 Eerst:
Door Phocius, den oom; zy zelve in duysterheyd
En vangenis bemuurt een treurig leven leit. —
4 Eerst: Doet met een ackerman, als een boerinne. — 5 Eerst:
ter tijt toe. — 6 Eerst: van. — 7 Eerst: wapenen aen dochter en
aen. — 8 Eerst: Gewapend met een torts, hen nastapt. — 9 Eerst:
wtroyt. — 10 Eerst: En aen 't gewijde slaet.

De zeën veel jaren lang in pekelschuim gedolven¹,
Gesmeet en herrewaert en derwaert met mijn golven,
Gesolt, gerolt, door zoet en zuur, door heet en kout,
Geweeckt van 't nat, gebraën van hitte, en zoor van 't zout.
Na dat hy is ontslipt de Kafareesche lagen,
De winden hem een d'ongenadige² oevers jage:
Van 't forsche Tracisch³ volk, daer Hebrus koude vliet
Zijn water loost, en in d'Egeesche baren giet:
Van derwaert wederom naer⁴ d'Afrikaensche kusten;
Daer zijn gezelschap zich ter neër wil slaen, en rusten,
Verloekt door 't lekker ooft: dan naer⁴ Trinakria,
In 't hol van Polifeem, den Cyclops, die te spâ
Zijn dronckenschap beklaeght, om dat hy nu, in 't duicken
En rijzen van de zôn, niet langer mag gebruiken⁵
Den zienelijcken Godt, het⁶ aengebden licht:
Dat tweemaal daer Æool zijn zetel heeft gesticht,
En over buyen heerscht, en breidelt dwarrelwinden:
Dan weër naer⁷ Antifaet, zoo hongrig op⁸ verslinden
Van 't⁹ raeuwe menschen vleesch, waer hy 't bekomen kon.
Dan by de toveres, een dochter van de zôn,
Die haer verspieders loos herscheppen¹⁰ kan in zwijnen,
Den¹¹ Ithakois verlet driehonderd zonneshijnen,
Tot datze in 't scheiden zich met Telegoon vertroost,
In wiens schoon aenschijn zweeft, en leeft, haer boelschaps
(kroost.

Van derwaert went hy 't roer naer d'Oceaensche baren,
En daelt daer onderaerdsche en dootsche schimmen waren;
Dan wort zijn dwalend schip aen Ceres kust gestiert¹²,
Daer hy de staetsy van Elpenors uitvaert¹³ viert:
Van hier langs de oevers der zoetzingende Sireenen,
Die onder navel visch, en boven maegden scheenen.
Ick zwijgh, hoe hy 't gevaer van Scylle, en van Charibd,

1 Eerst: van 't pekelschuim bedolven. — 2 Eerst: onherbergh-
lijke. — 3 Eerst: Thracies. — 4 Eerst: na. — 5 Eerst: eenoogigh
niet magh bruicken. — 6 Eerst: en 't. — 7 Eerst: na. — 8 Eerst: oyt
hongrig om. — 9 Eerst: Het. — 10 Eerst: flux verscheppen. —
11 Eerst: En d'. — 12 Eerst: Dan wederom zijn schip aen Circe's
oorden stiert. — 13 Eerst: met lijkstacy hy Elpenoors wtvaert.

Haer draeistroom, barning, kolck en klip en rots¹ ontslipt,
De rotsen wit van schuim, de grondelooze gronden²,
En 't bassende gehuil der blaeuwe en zeegroen honden:
En lant daer Faëthuuz' haer vaders kudden³ hoedt,
Die 't hongrig scheepsvolck slacht, welcks smet⁴ Ulysses boet
Met schipbreucke, als hy naeck^t, tot berging van zijn leven,
Na negen dagen, by Kalipso komt gedreven;
Die, als hy is ontruckt de kaecken van de doot,
Hem zeven jaren stooft, en koestert in haer schoot,
En leert den Griek, met min te stoocken, en te lessen,
Hoe zacht een minnaer rust in d'armen⁵ der Godessen;
Waer by hy eenen⁶ zoon en schoone dochter teelt:
Deze op de moeder treckt, die is zijn vaders beelt.
Na dat hy van haer scheid, en zij 't niet kan ontzeggen
En ziet Feacië met blyschap voor zich leggen,
Ick mijnen Drietant rep, en breeck zijn nieuwe kiel.
Daer bergh^t Leukothoë zijn half verdroneke⁷ ziel.
De strant ontfanght hem naeck^t. Hier schuilt hy in de bladen.
De konincklijke maeght bestelt uit min⁸ gewaden
Den naeckten⁹ vreemdelingh, begaen om Peneloo.
Hy vint zijn bedgenoot ten leste by¹⁰ een hoop
Verliefde vryers, die vast naer haer¹¹ kuischeit dingen,
Omcingelt en bezet, en durfze¹² stout bespringen,
En stort hen overhoop, en valt, na lange elent,
In d'armen van zijn lief¹³. Maer voor het dreigement
Der heilige Godtspraeck (die hem waarschuwt¹⁴ voor zijn
(bastert
Bvreest, hy razende¹⁵ de groote Goden lastert,
En zich bezijden 's weeghs in eenzaamheit versteect,
Zoo langh tot¹⁶ Telegoon, door Circes zorg gequeeckt,

1 Eerst: woest gesteente. — 2 Eerst: afgronden. — 3 Eerst: beesten. — 4 Eerst: wiens sonden. — 5 Eerst: soet d'omhelsing is en byslaep. — 6 Eerst: Ter tijt toe datse een. — 7 Eerst: Leukothoë die bergh^t sijne half versoope. — 8 Eerst: meëdoogende. — 9 Eerst: Verschaf den. — 10 Eerst: eegemael ten laesten met. — 11 Eerst: na haer. — 12 Eerst: koo^mt se. — 13 Eerst: sijner bruit. — 14 Eerst: waarschout. — 15 Eerst: ontsinnigh hy. — 16 Eerst: Ter tijt toe.

Belust zijn vader eens t'aenschouwen, buiten weten¹,
Hem in zijne adren wont, met eenen tack, gereeten²
Van doornen, aengheteelt uit een venynigh zaet³,
Waer aen de booswicht sterft, en bluscht Neptunus' haet⁴.

OATES.

Grootvader, vlughtghe uw' zoon, en laet hem in zijn⁵ lyen,
Getroost met woorden en met schoone wichleryen⁶.
En martge met uw wraeck? O, Vader, wat zal 't zijn?
Het menschelick geslacht wort weelig. Op, Jupijn!
De Hemel wort bestormt, beklommen van de boosheit
Der nieuwe reuzen; op, en blixem hun godloosheit!

PRIAM. HEKUBA.

Dit ongeluck is hem voor ons te spaê beschoren.
Waer dit wat eer gebeurt, noit hadden wy verloren
Zoo veel vermaerde⁷ steên, tot nadeel van 't gemein.
Nu, Grieksche wijsheit, loop, en raeskal zonder brein!
't Huis van Assarakus heeft zellef⁸ Pelops' handen
Den grootsten vyant der Trojanen aen zien randen,
En, onder⁹ deksel van meineedig lantverraet,
Zoo schendig doemen. Vaer nu wel, o, Grieksche staet,
O radelooze maght, die in uw degens strompelt,
Droomt van geen Troje meer: waeckt, om niet overrompelt
Te worden, noch verrast van Hektors bloedig¹⁰ stael!

HEKUBA.

Die zegen dout op ons uit¹¹ 's Hemels milde zael.
De Goden toonen zich op heden goedertieren.

PRIAM.

Ick wil, dat Hof en Stadt op deze tijding vieren! —

1 Eerst: t'aenschouwen eens het aengesicht sijns vaders. —
2 Eerst: onbekend verwont en dootlijck quetst in d'aders. —
3 Eerst: Met een vergiftige en daertoe bescheerde doorn. —
4 Eerst: toorn. — 5 Eerst: dit. — 6 Eerst: prophecye. — 7 Eerst:
beroemde. — 8 Eerst: zelve. — 9 Eerst: onder 't. — 10 Eerst: schit-
trigh. — 11 Eerst: wt.

REY VAN TROJAENSCH E MAEGHDEN.

Trojaensche wijdberoemde jeught,
Zingt Pallas lof, en juicht van vreught,
En eert met kerckgebaren
Haer drempels en altaren¹.

De feestelijcke schare danss',
En schudd' voor haer den lauwerkrans!
Dat maegdelijcke pruicken
In groene olijven duicken:

En 't hair met zilver niet vertuit,
Noch² perlesnoer, maer als een bruit
Den witten hals bekleede,
En deck' naer³ d'oude zede.

Dat Asië te zamen school':
Al³ die op d'oevers van Pactool
't Gout scheemren zien, en blincken:
Of die Meander drincken:

Of treën Kaysters boort, die wit
Van langgehalsde zwanen zit,
Die in de zuivre plassen
Haer blancke pluimen wassen:

Of⁴ 't volck van Sagaris besproeit,
Die d'ackers schuurt, en bochtigh vloeit:
Of dat⁵ verdreven ballingh,
Noch² voeder heeft, noch² stallingh

Voor Griecksche kleppers, en met druck
Most vlieden⁶, om Achilles juck,
En heerschappy te schouwen
In veilige landouwen;

En voor Kaïkus Xanthus koor,
En d'Iliasche vesten voor
Lyrnes, wiers zwacke muuren
Geen stormgevaert⁷ verduuren.

Weckt heilgen galm, en huwt uw keel
Aen luit en zangerige veël.

1 Eerst: outeren. — 2 Eerst: Nocht. — 3 Eerst: na. — 4 Eerst: 't Sy. —
5 Eerst: 't Sij 't geen. — 6 Eerst: Most vlieden. — 7 Eerst: stormen en.

Wilt heldre stemmen paren
Met spel van wint en snaren:
En treckt, met Goddelijk geluit,
De blijde ziel ten ooren uit:
Gelijck met maetgezangen
Ghy Paris gingt ontfangen;
Toen op het water, rey aen rey,
Met vreugt ontmoete zijn galey,
En welkom hiet van harte¹
De schoone bruit van Sparte²:
Die Proteus brande met haer min,
En uitblonck als een Zeegodin:
Zoo Venus quam bepeerelt
In 't perlemoer ter weerelt:
En toen³ de schoonheit van Heleen
Niet sterfijks, maer een zonne scheen,
Die, cierlijk uitgestreecken,
Het hoofd eerst op komt steecken:
En in het zilver van den vloed
Haer goude vlechten⁴ schittren doet:
En in 't kristal 't vergulsel
Ziet spieglen van haer hulsel.
O, dochter van den Dondergodt,
Minerve! ghy bewaecht het slot
Van uw Godsdienschtig Trojen.
De vyanden verstroyen:
En Agamemnon drinckt⁵ verwoet
Zijn trouste raetsmans edel bloet.
Het legher durf⁶ zijn speeren
Nu tegens Argos keeren.
Mycene, van verstant heroofft,
Haer wijsheits beckeneel doorklooft,
En langs het velt loopt scharssen
Met d'uitgetoge⁷ harssen.

1 Eerst: harten. — 2 Eerst: Sparten, gelijk Trojen, Asiën, Mycenen, enz. — 3 Eerst: doen. — 4 Eerst: pruicke. — 5 Eerst: suypt. — 6 Eerst: gaet. — 7 Eerst: wtgetogene.

Stadts grootste vyant voor de poort
 Leght¹ van zijn eigen volck vermoort.
 Lof, lof zij u, Godesse,
 O, strijtbre krijgheresse!

Voor u galmt 't vrolijke geschrey,
 Voor u klinckt ruispijp en schalmey,
 Voor u gehuwde vrouwen,
 En joffers² feestdag houwen;

En met gemengde³ reien treên
 Naer³ wit albast en marmarsteen.
 De priesters op uw drempels
 Ontsluiten alle tempels:

Zoo flux 't Godinnebeelt genaect
 Dat over Dardans stamhuis waeckt,
 De scharen naer⁴ u tochten,
 En zijn met loof bevlochten.

Stockoude grijzerts, levens zat,
 Hunn' wensch deelachtigh, komen mat
 U offerwijnen brengen,
 En sidderende plengen.

1 Eerst: ley t. — 2 Eerst: jonffers. — 3 Eerst: vermengde. —
 4 Eerst: Na.

EINDE.

Ee
 later

Hoe
 Een
 En n
 Dev
 Voor
 Die
 En P
 En v
 Des
 Bren
 Dat i

de w
 leer,
 rijme
 dicht
 zond
 schin
 en hi
 sterd
 der a
 heer
 fisca
 den,
 geda
 guld
 door
 van
 zuste

1 Q
 Harp
 J. v.

Een geestverwant dichtvriend¹ mocht, een jaar of wat later, Vondel omtrent zijn Palamedes toeroepen:

Hoe deftig heeft uw brein, met serrep-zoete trekken,
Een oud' vermoorden Griek goet Hollandts leeren spreken,
En met een kloeke vond voor alleman ontleed
De veertigjaar'ge dienst, die d'oude Palameed
Voormaals geofferd heeft aen 't zygend rijk der Grieken! —
Die voor zulk heerlijk doen by 't Ithakoisch geslacht
En Pelopeesche grauw is deerlijk omgebracht; —
En wat er voor de dood, en wat er na het leven,
Des wijz' Eubeër vorst voor Trojen is bedreven,
Brengt uw verheven geest zoo geestig aan den dach,
Dat ieder zich met recht daarin verwondren mach; —

de weêrpartij dacht er anders over. »Beschimpen Christi leer, Bekladden ons Lands eer" noemde zij, in de kreupelrijmen van een harer bekrompenste woordvoerders², zijn dichterlijk streven, en hem zelf een »cappoens Poëet, zonder schamen." Men liet het dan ook niet bij louter schimp in woord en rijm, men wilde hem ook zelf te lijf, en hij had het slechts aan zijne goede vrienden in de amsterdamsche vroedschap en bij 't gerecht, en den ijver der amsterdamsche heeren voor hun zelfstandig rechtsbeheer te danken, dat hij niet, op den eisch van den advocaatfiscaal bij den Hove van Holland, naar den Haag opgezonden, maar in zijne woonstad voor schout en schepenen gedaagd werd, en ten slotte met een boete van driehonderd gulden vrij kwam. In de eerste onzekerheid, na 't rumoer door de uitgaaf in Amsterdam en den Haag veroorzaakt, van wat men met hem zou aanvangen, zocht hij bij zijn zuster Clemensken en haar man, Hans de Wolf, een schuil-

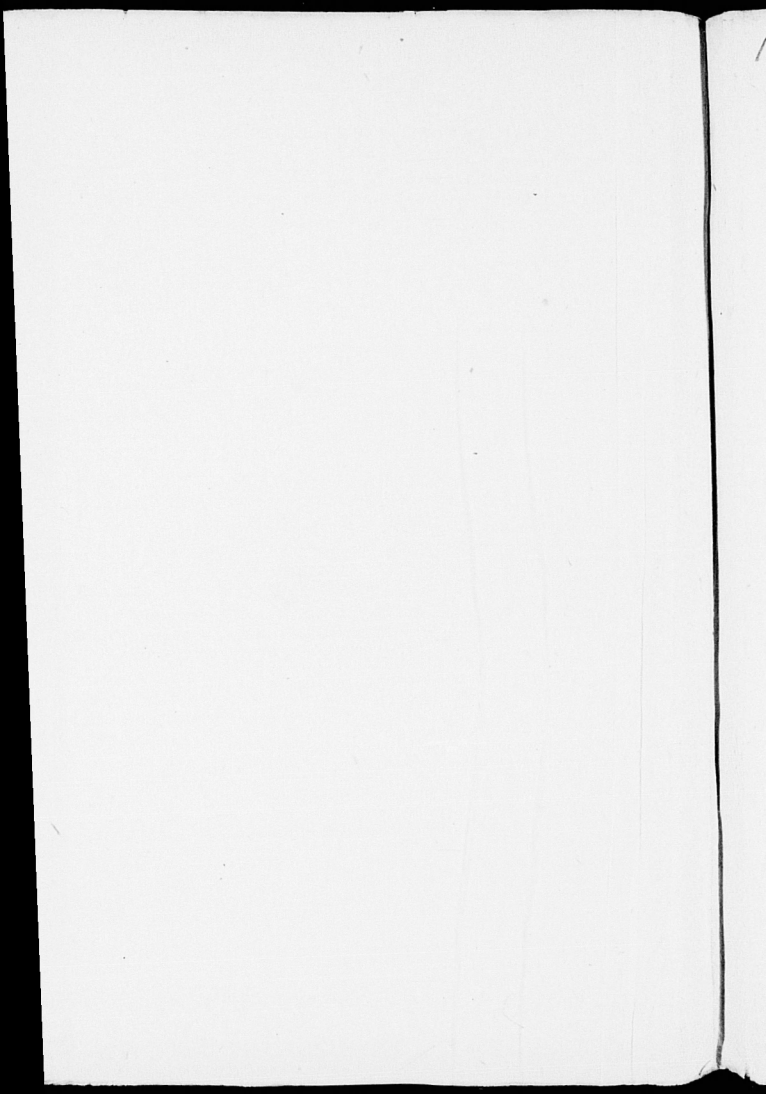
1 Q. D. C. V. Aan den Ed. Welgel. J. v. V., opgenomen in Apollo's Harp, Amsterdam, 1658. — 2 Zie: Den Gereformeerden Momus aen J. v. V., 6 Dec. 1825 in van Lennep's Vondel II 527.

plaats; doch deze lieden, die in de edele eigenaardigheid van zijn bezielde dichtvernuft, om „al wat op 's harten grond lag naar zijn keel te doen wellen“, slechts een gansch onbetamelijke »schrijfsucht“ zagen, en meenden dat hij beter zou doen zich aan zijne kousenneering te houden, dan zooveel te schrijven en wrijven, moesten hem een min aangenaam gezelschap zijn. Hun dus ten antwoord gevende, dat hij in tegendeel »dat volk de waarheid noch wel scherper zeggen zou“, wendde hij zich liever tot het dichtlievend gezin van den meer onafhankelijken Laurens Joosten Baeck, die hem met de meeste heuschheid herbergde en verzorgde. Toen daarop, na een dag of vier, 't gevaar van 't vervoer naar den Haag geheel geweken was, waagde hij zich uit zijn tijdelijken schuilhoek voor den dag, en zag weldra de zaak voor een tweetal schepenen — zijn geestverwant en aanzetter tot het stuk zelf, Albert Koenraads Burg en zijn tegenstander Ernst Roeters — brengen, die 't natuurlijk niet kunnende eens worden, het pleit voor 't volle schepental brachten. Hun meerendeel, al aanstonds tot zachtheid gestemd, vond daarenboven in den rederijkenden schout Jan ten Grootenhuis zelf een niet minder zacht gestemd aanklager, hem alleen ten laste leggende, dat hij »in het Treurspel dingen had gesproken, die hij niet had behooren te zeggen“ Zoo werd hij, in spijt van schepenen Jan Bijsbrechts' zeggen, dat liet men hem begaan, Van Vondel 't niet weêr zou doen, slechts tot de reeds gemelde geldboete veroordeeld, 't geen sommigen »met een vossenstaart gegeeseld“ achten, en alleen — als de volle waarheid was — strekkende, om zijn boek te meer bekend, en er de menschen te meer belust op te maken. De eerste druk van 't stuk, voor een deel vóór de uitgaaf opgehaald, was in luttel dagen uitverkocht, en werd weldra van een tweeden en derden, voorts van nog meerdere gevolgd¹.

---

¹ Zie voor een en ander Brandts Leven van Vondel.

er
lit
ee
nn
nn
et
al
e-
nt
nd
in
nd
en
rn
He
m-
mid
do
an
in
en

15

